

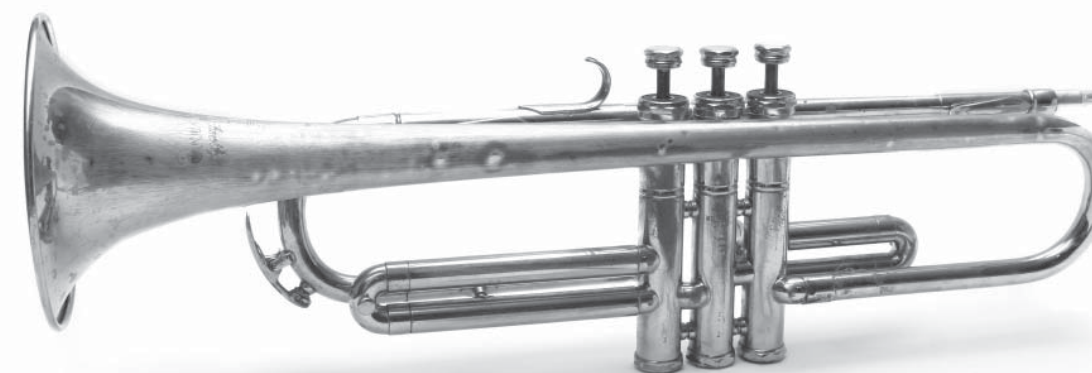
artisjus 2011

MAGYAR
SZERZŐI
JOGVÉDŐ
IRODA
EGYESÜLET

Lezárva 2011. július 31-én.

TARTALOM

2010 szavakban és számokban.....	4
A zene piacai.....	12
Új utakon.....	28
Magazin.....	56
Melléklet.....	118

A főigazgató beszámolója a 2010. évről

1. Az artisjus működési környezete 2010-ben

1.1 A szerzői jogi keretek módosulása

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 2010. évi módosítása a hazai közös jogkezelők, így az az **artisjus** felügyeletét az állami feladatmegosztás átalakítása keretében módosította. A módosítás értelmében a közös jogkezelő szervezetek állami felügyeletét 2011. január 1-jétől a Nemzeti Erőforrás Minisztérium helyett a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH, korábbi elnevezése: Magyar Szabadalmi Hivatal) látja el. A módosult szerzői jogi törvény értelmében a díjszabásokra vonatkozó jóváhagyási eljárást szintén az SZTNH folytatja le, míg jóváhagyásról a végső döntést a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium hozza meg. A közös jogkezelésre vonatkozó állami felügyeleti tevékenység tartalma egyebekben nem változik.

1.2 A jogérvényesítés szabályozási és piaci hátterének alakulása

A 2010-es év hazai gazdasági folyamatait még mindig a gazdasági válság következményei uralták. Az egyre romló fizetési fegyelem miatt – különösen a tömegesen érvényesített nyilvános előadási jogdíjak területén – érzékenyen érintette az **artisjus**-t a jogérvényesítési rendszer jogi kereteinek átalakítása. Jogszabály-módosítás folytán a fizetési meghagyások kibocsátását a bíróságoktól 2010. június 1-jétől a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) vette át, egyúttal az eljárás egyes elemei kötelezően elektronikussá alakultak. Az erre történő felkészülés miatt a MOKK júniustól októberig nem fogadott be fizetési meghagyásokat. Ezzel párhuzamosan jogerős bírói határozat végrehajtása körében az adós bank-

számlájára közvetlenül alkalmazható inkasszó lehetősége is megszűnt, helyét bírósági letiltó végzés vette át, ami hosszabb átfutási időt jelent. A két módosítás együttes hatása az évi sok ezer jogvita eljárást bonyolító **artisjus** esetében jelentősen negatív, ráadásul mindkét eljárás illetéke is emelkedett.

2. A jogdíjbevételek és a költségek alakulása 2010-ben

A 2010. évben az **artisjus** által beszedett jogdíjak teljes, mérleg szerinti összege 13 040 943 ezer Ft volt. Ezen belül a bel- és külföldi zenei szerzőket, szövegírókat, jogutódokat és zeneműkiadókat megillető zenei jogdíjak mértéke 9 538 824 ezer forint volt, míg az egyéb jogosultakat képviselő hazai közös jogkezelő szervezetek, illetve az **artisjus**-t megbízó külföldi televízió-csatornák részére beszedett összeg 3 502 119 ezer Ft volt.

A 2010. évben beszedett jogdíjak mértéke tehát minimális mértékben alulmúlta a 2009. évit.

Az élő és gépzenei **nyilvános előadási jogdíjak** beszedésével foglalkozó Műsorengedélyezési Főosztály a teljes piaci „lefedettséget” megközelítő helyzetben működik, így újabb területek felderítése és jogérvényesítésbe történő bevonása erősen korlátozott: csak a kisebb méretű – és ezzel együtt kisebb bevételt is hozó – kereskedelmi, szolgáltató egységek (fodrászatok, szépségszalonok, stb.) területén van lehetőség a bővülésre. A gazdasági válság hatása a vendéglátó szektorban nem csupán az üzletbezárások növekvő számában, de az új üzletek megnyitásának csökkenésében is tetten érhető volt 2010-ben. A főosztály munkájában így egyre nagyobb szerepe van a helyszíni ellenőrzésnek. 2010-ben a 2009-ben

átalakított területi ellenőrzési struktúra és módszer alapján sikerült az egyre nagyobb költséget jelentő kiszállások számának további csökkentésével egyidejűleg az ellenőrzött zenefelhasználó üzletek számát növelni. A főosztály munkatársai a 2010. év során több mint 34.000 felhasználónál végeztek ellenőrzést (naptári naponként átlag 94 ellenőrzés történt). A nyilvántartott felhasználók részére az év során 156.895 db fizetési értesítőt állítottunk ki, a fizetési felszólítások száma 67.985 db volt. Az előző évhez képest nőtt a fizetési meghagyások száma, 16.483 fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet nyújtott be a főosztály. A nyilvános előadási jogdíjbevételt érintette legnagyobb mértékben a fizetési meghagyásokra és az inkasszóra vonatkozó jogszabály-módosítás, a rendszer több hónapos kiesése miatt felhalmozódott kinnlevőség a fő oka annak, hogy a bevételi adatok alulmúlják a megelőző évit.

Jelentős előrelépés történt ugyanakkor az élőzenei jogdíjak tekintetében: a 2010. évben már több mint 13.000 koncertet, illetve élőzenés rendezvényt derített fel az **artisjus**.

A beszedett **zenei sugárzási jogdíjak** összege 2010-ben bázis szinten alakult. A sugárzási jogdíjak szinten tartását a kódoltan eredeztetett csatornák továbbközvetítése után beérkező jogdíj növekedése tette lehetővé, a sugárzó szervezetek által befizetett jogdíj összege csökkent. Ennek oka, ahogy azt előre jeleztük, egyrészt a reklámpiac globális csökkenése, amely megmutatkozik a kereskedelmi televíziók jogdíjfizetésében, másrészt a Magyar Televízió költségvetési támogatásának csökkentése. A Sláger és a Danubius helyére lépő két országos kereskedelmi rádió egyike is jelentős tartozásokat halmozott fel már működése első teljes évében, hasonlóan a működését megszüntetni kénytelen Roxy Rádióhoz. Az előrejelzések szerint a két országos kereskedelmi rádió bevétele hamarosan

eléri, illetve meghaladja majd az elődeik bevételeit. Ugyanakkor egyelőre bizonytalan, hogy a közszolgálati médiumoknak az új médiatörvény által előírt összevonása hogyan s milyen mértékben fogja érinteni a szerzői jogdíj bevételt 2011-ben.

Az **üres hang- és képhordozók** után a magánmásolásokra tekintettel beszedett jogdíjak terén az elmúlt évek csillapodó csökkenési tendenciájához képest emelkedést sikerült elérni, a szerzők részére beszedett összeg 11 %-kal nőtt. Ennek fő oka, hogy a 2010-ben másodfokon jogerősen megnyert SAM-SUNG-pert követően a mobiltelefon-forgalmazók megkezdtek jogdíjfizetési kötelezettségük teljesítését, és jelentős volt a DVD-k, valamint a set-top-boxok forgalma is. Jogérvényesítési gyakorlatunkat megerősítette az Európai Bíróság 2010-ben közzétett, ún. Padawan-döntése is.

A **kábeltelevíziós** bevétel 8 %-kal csökkent 2009-hez képest, ennek oka a kábeltelevíziós piac átrendeződése. Az előfizetők száma már alig bővül, és a kábeltelevíziók csatornakinálatukban csökkentik a szabadon eredeztetett csatornák számát. A piac azonban telített, új előfizetők már csak a versenytársaktól szerezhetők, így növekedés már nem várható.

A **hangfelvétel-kiadásból** származó jogdíjbevétel 5,6 %-os csökkenést mutat, amely egyenes következménye a lemezpiac zsugorodásának. A major hangfelvétel-kiadók hazai leányvállalatai alapvető átszervezésekre kényszerülnek, az EMI kiadó teljes elszámolási és raktározási tevékenységét 2010-től Prágából irányítják, amely jelentős csúszásokat okoz az elszámolásokban. A speciális terjesztésű (lapmelléklet, termékcsomagolás) lemezek volumene 2010-ben már elérte a teljes forgalom 22%-át.

Az **online felhasználásokból** eredő jogdíjbevétel túlnyomó részét az előfizetési és az interaktív IPTV-szolgáltatások után gyűjtötte be 2010-ben az **artisjus**. A letöltési lehetőséget nyújtó online zeneboltok közül a 2010. évet csak a dalok.hu élte túl. Ugyanakkor 2010 végén, illetve 2011 elején több ismert nemzetközi online tartalomszolgáltató kereste meg az **artisjus**-t, hogy szolgáltatásaik hazai területre történő kiterjesztésének feltételeiről tárgyaljanak, így megalapozottan optimisták a 2011. évvel kapcsolatos várakozásaink.

A 2010. évben a közös jogkezelés éves pénzügyi beszámoló szerinti rendben kimutatandó **kezelési költsége** átlagosan 21,72% volt. Az eredménykimutatásban szereplő értéket a könyvviteli szabályok miatt duplán szereplő tételekkel korrigálva, ténylegesen a jogdíjak beszedésére és felosztására levont és felhasznált költség átlagos aránya azonban 2010-ben sem haladta meg a megszokott 18% körüli mértéket.

3. Tagsági, jogosulti kapcsolatok, kommunikáció

Tagjaink száma 2010-ben ismét növekedett, az év végén 1816 taggal és 7589 nem tag megbízóval rendelkezett az **artisjus** Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület. Az egyesület vezető testületeit érintő szomorú változás, hogy 2010-ben elhunyt Békés Pál. Helyére a Választmány Spiró Györgyöt választotta meg az **artisjus** irodalmi vezetőségi tagjává.

A tagsággal történő kapcsolattartásra is kihatással volt az **artisjus** kommunikációs tevékenységének az átszervezése 2010-ben. Az egyesület jogosultak és a nagyközönség irányába történő kommunikációjáért 2010 májusától erre a célra rendelt vezető, Kommunikációs és Stratégiai Igazgató felel.

A jogosultjaink felé történő kommunikáció egyik új elemeként elindult az **artisjus** Szerzői Akadémia, amely a hazai szerzői társadalom számára érdekes, gyakorlatban is hasznosítható információk átadását tűzte ki céljául. A nagy érdeklődés mellett zajló, előadásokból, panelbeszélgetésekből és kötetlen párbeszédéből álló rendezvények 2010 folyamán olyan témákat öleltek fel, mint az élőzenei koncertek, a zeneműkiadás és a zenei export.

A Szerzői Információs Rendszer (SZIR) 2010 decemberétől már nem csupán a tagság, hanem az összes megbízónk számára nyitva áll. A nyitásnak köszönhetően 2011 májusára már több mint 900 aktív felhasználója van a SZIR-nek, akik közül mintegy 600 fő egyesületi tag, és 300 fő megbízó, akik egyszerű, de biztonságot jelentő regisztráció után frissítésben követhetik jogdíjforgalmukat. A SZIR továbbfejlesztése – a tagság Könnyűzenei Szerzői Véleményező Bizottság által közvetített igényei alapján – folyamatban van.

Szintén az új kommunikációs stratégia keretében újult meg formailag és tartalmilag is az egyesület Évkönyve, amely a kötelező tartalmi elemek mellett az érintett jogosultak érdeklődésére számot tartó témákat magozinszerű formában tartalmazza.

A sajtókapcsolatok szervezettebbé, az **artisjus** megjelenései tervezettebbé és előkészítettebbé váltak 2010-ben. A nagyközönség felé történő kommunikáció új csatornája a Facebook, amelyen az **artisjus** szintén 2010-ben létesített napi szinten frissülő profilt (<http://www.facebook.com/artisjus.hu>). Az egyesület jogászai rendszeresen publikálnak a Magyar Szerzői jogi Fórum Egyesület „E-SZER-INT” elnevezésű szerzői jogi szakblogjában (<http://eszerint.blog.hu/>).

A koncertjogdíjak hatékonyabb beszedése és felosztása

érdekében 2009 novemberében elindított „KoncertOnline” 2010 májusa és december 31-e között megduplázta regisztrált felhasználói számát, év végi állapot szerint 170 koncertszervező és 410 fellépő használja a rendszert.

4. Felosztás és dokumentáció

A sugárzási jogdíjak szinten tartását a kódoltan eredeztetett csatornák továbbközvetítése után beérkező jogdíjak növekedése tette lehetővé. A 2010. évi felosztások a szokásos rendben, az előre jelzett határidőkben megtörténtek, ezek alapján a jogdíjak kifizetésére sor került.

- A felosztási szabályzat több ponton érdemben módosult:
- a zenei művek pontosabb és könnyebb műfaji besorolása végett, a Könnyűzenei Szerzői Véleményező Bizottság javaslatára a **műfajipontérték-táblázat** korszerűsítésre került;
 - az **üreshordozó-felosztás** során 2011-től kezdve egyrészt a megelőző két év adatait kell figyelembe venni a ráosztásnál, másrészt az egy adott műre kifizethető üreshordozó-díj mértéke 2011-től nem lehet több, mint az adott mű egyéb (nem mechanikai) forgalmából eredő jogdíjak összegének tízszerese;
 - a **hanghordozók nyilvános előadása (gépzene)** jogdíj nem ráosztási alapjába bekerültek a nem Magyarországon jogosított, de hazánkban terjesztett hangfelvételek is;
 - szerzői javaslatra a **mozivetítések** után kifizetett nyilvános előadási jogdíj alapja 2011-től nem a vetítések száma, hanem az elért jegybevétel lesz.

A rádiós adatszolgáltatás problémáit enyhítendő az **artisjus** szerződést kötött a RadioMonitor céggel, az így beszerzett 0-24 órás adatokat egyelőre kontrolladatként

hasznosítjuk, majd a tapasztalatok értékelését követően – Felosztási Szabályzat esetleges módosítása nyomán – akár tágabb körben is felhasználhatjuk (pl. kisebb összegű jogdíjat befizető rádióadók műsorának automatikus feldolgozására).

Az **artisjus** továbbra is részt vesz a CISAC keretében folyó dokumentációs és felosztási együttműködésben, és a Dokumentációs és Felosztási Főosztály vezetője 2010-től állandó tagja a CISAC fejlesztéseket koordináló CIS-Net Supervisory Boardnak (CSB).

5. Nemzetközi környezet

A 2008. évről szóló beszámolóban is említett CISAC versenyjogi eljárásban 2010-ben semmilyen érdemi perselekmény nem történt, az Európai Bíróság előtt fekvő ügy írásos szakasza lezárult, tárgyalás kitűzése várható 2011 második felére.

Az **artisjus**-t a CISAC 2010-ben tartott tisztújító közgyűlésén ismét beválasztották a CISAC vezető testülete, a Board of Directors tagjai közé, és továbbra is alelnökként képviseli a főigazgató az **artisjus**-t a jogkezelő szervezetek európai tömörülésében, a GESAC-ban. Ennek keretében 2010-ben – a küszöbönálló közös jogkezelési irányelv előkészítéseként – több, a GESAC által szervezett megbeszélésre került sor az unió szakpolitikusaival. A CISAC/BIEM regionális igazgatósága 2010-ben is megtartotta az immár szokássá vált nemzetközi szemináriumait, oktatásait az **artisjus** székházában.

Budapest, 2011. május 9.

Dr. Szinger András

Beszedett jogdíjak

2009	
artisjus-nál felosztott jogdíj	
Zenei és irodalmi szerzők	
Gépzene	4 066 274 683
Élőzene	767 518 476
Rádió	335 721 509
Televízió	2 803 891 946
Online	87 342 962
Üres hordozó	971 139 208
Mechanika	423 796 045
Külföldről érkezett jogdíj	210 333 511
Összesen:	9 666 018 340

Máshol felosztott jogdíj	
Gépzene. Ebből:	762 060 235
hangfelvétel-kiadók (MAHASZ)	381 030 117
előadóművészek (EII)	381 030 118
Üres hordozó. Ebből:	1 554 658 203
hangfelvétel-kiadók (MAHASZ)	391 967 089
előadóművészek (EII)	686 713 821
filmszerzők és -előállítók (FILMIUS)	441 360 762
vizuális művészek (HUNGART)	34 616 531
Kábeltv. Ebből:	787 393 090
hangfelvétel-kiadók (MAHASZ)	83 864 353
előadóművészek (EII)	246 933 927
filmszerzők és -előállítók (FILMIUS)	428 640 026
vizuális művészek (HUNGART)	27 954 784
Külföldi sugárzó szervezeteknek beszedett jogdíj	389 339 546
Összesen:	3 493 451 074

TOTÁL:	13 159 469 414
--------	----------------

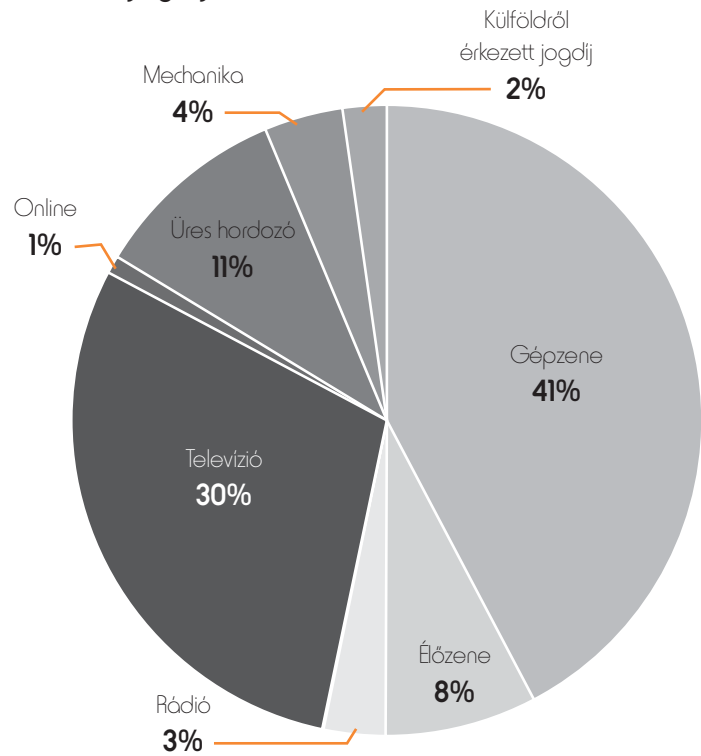
2010		
artisjus-nál felosztott jogdíj		
Zenei és irodalmi szerzők		változás
Gépzene	3 937 990 895	-3,15%
Élőzene	762 107 701	-0,70%
Rádió	250 626 400	-5,35%
Televízió	2 846 838 637	+1,53%
Online	78 938 635	-9,62%
Üres hordozó	1 074 087 078	+10,60%
Mechanika	372 856 681	-12,02%
Külföldről érkezett jogdíj	215 378 771	+ 2,40%
Összesen:	9 538 824 798	-1,32%

Máshol felosztott jogdíj		
Gépzene. Ebből:	826 656 824	+8,48%
hangfelvétel-kiadók (MAHASZ)	413 328 412	+8,48%
előadóművészek (EII)	413 328 412	+8,48%
Üres hordozó. Ebből:	1 634 716 511	+5,15%
hangfelvétel-kiadók (MAHASZ)	459 656 337	+17,27%
előadóművészek (EII)	746 422 783	+8,69%
filmszerzők és -előállítók (FILMIUS)	397 463 762	-9,95%
vizuális művészek (HUNGART)	31 173 629	-9,95%
Kábeltv. Ebből:	724 306 196	-8,01%
hangfelvétel-kiadók (MAHASZ)	77 145 038	-8,01%
előadóművészek (EII)	227 149 281	-8,01%
filmszerzők és -előállítók (FILMIUS)	394 296 864	-8,01%
vizuális művészek (HUNGART)	25 715 013	-8,01%
Külföldi sugárzó szervezeteknek beszedett jogdíj	316 439 216	-18,72%
Összesen:	3 502 118 747	+0,25%

TOTÁL:	13 040 943 545	-0,90%
--------	----------------	--------

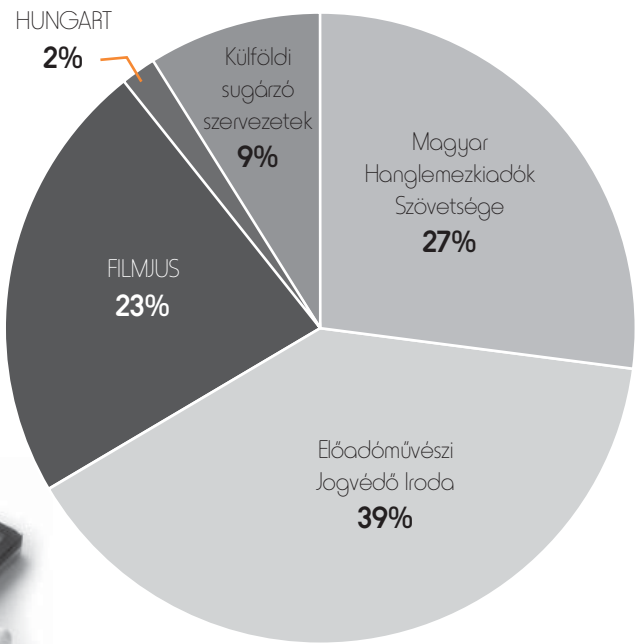
Jogdíjbevétel - szerzőknek jogdíjnemenként

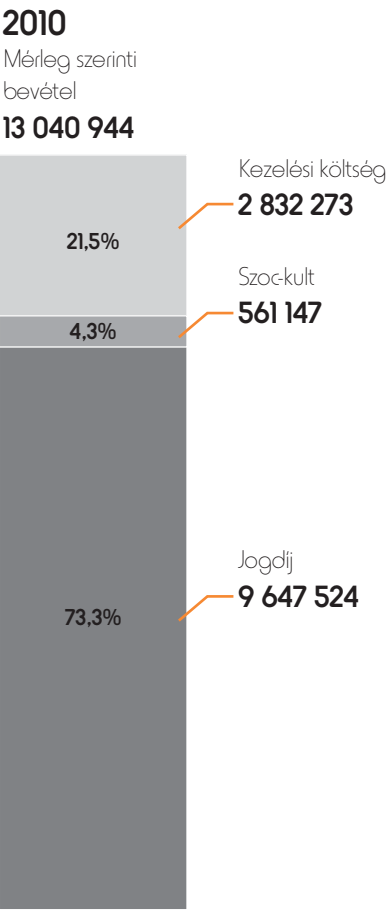
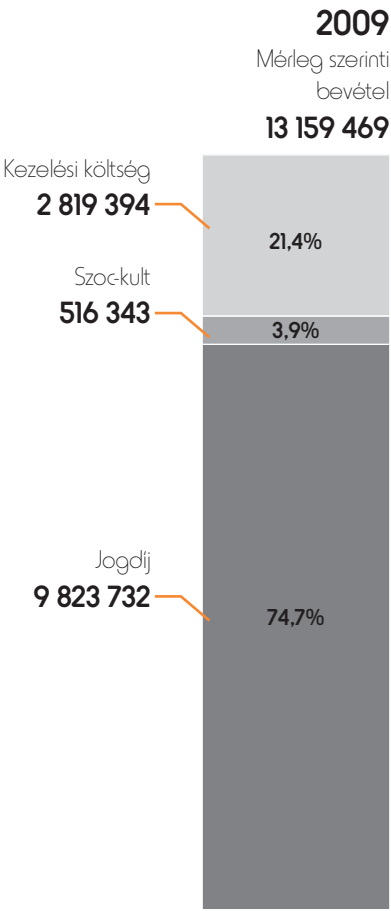
Kiadások

	2009 / eFt	%	2010 / eFt	%
Mérleg szerinti bevétel	13 159 469	100	13 040 944	100,
Kezelési költség	2 819 394	21,4	2 832 273	21,5
Szociális és kulturális célra fordított összeg	516 343	3,9	561 147	4,3
Jogdíj	9 823 732	74,7	9 647 524	73,3

Jogdíjbevétel - más jogkezelőknek

Más jogkezelőknek beszedett jogdíj (Ft)	2010
Magyar Hanglemezkiadók Szövetsége	950 129 787
Előadóművészi Jogvédő Iroda	1 386 900 476
FILMIUS	791 760 626
HUNGART	56 888 642
Külföldi sugárzó szervezetek	316 439 216
Összesen	3 502 118 747

2010 Szavakban és Számokban

A zene piacai

Az **artisjus** a zeneszerzők, szövegírók és írók jogait 7 különböző területről érvényesíti. Ezekről a piacokról, a 2010-es nehéz gazdasági környezetről, az alakuló zeneiparról olvashat a következő oldalakon.

Élőzene	14. oldal
Gépzene	16. oldal
Rádió	18. oldal
TV	20. oldal
Hangfelvétel	22. oldal
Online	24. oldal
Üres hordozó	26. oldal

A komoly- és könnyűzenei koncertek világa

Élőzene

Feldolgozott 2010-es koncertek száma:

15.843

A zene „élő”, vagyis személyes előadóművészi teljesítménnyel (énekléssel és hangszerkísérettel) történő előadása a zene talán legősibb felhasználási, „élvezeti” módja. Legyen az egy sportsarnokban megrendezett koncert, vidéki fesztivál, iskolai bál, falunap, vagy a sarki bárban szóló gitáros est – az élőzene halhatatlan.

A piac

Az élőzenés rendezvények száma és lehetősége végtelen, így számottevő az ellenőrzés terhe is, nem beszélve az előadott zenéről történő pontos adatszolgáltatás nehézségéről. Az előre tervezett, célirányos felderítésnek, valamint a folyamatos, koncentráltabb kapcsolattartásnak köszönhetően 2010-ben tovább nőtt a kiszámlázott rendezvények száma.

A hazai koncertvilág bánatára a kulturális kormányzat által kezdeményezett **PANKKK program** 2010 júliusában határozatlan időre leállt. Ez azt jelentette, hogy az ennek keretében a kortárs könnyűzene támogatására tett eddigi egyetlen kísérlet is megtorpant.

A jogdíj-érvényesítés újabb kihívásai

Össességében a 2010. évben több mint 15.000 koncertet, illetve élőzenés rendezvényt derítettünk fel, és dolgoztuk fel elhangzási adatait.

A rendezvényeket egyrészt önként jelentik be a szervezők, másrészt a nyilvántartásunkban levő adatok, valamint az

interneten talált adatok alapján (települések helyi lapja, önkormányzatok időszakos kiadványai, híradóarchívumok, sportcsarnokok, koncertszervezők, sportegyesületek, iskolák, civilszervezetek programkínálata) térképezzük fel, és vesszük fel a kapcsolatot a szervezőkkel. A legtöbb rendszeres koncert- és fesztiválszervezővel évek óta tartó jó viszonyban állunk, itt a jogdíjfizetés és az adatszolgáltatás magától értetődő és automatikus, máshol azonban egyéb teendőnk is akad.

A legtöbb fejtörést az okozza, hogy a szervező feladata a koncerteken elhangzott zenék, a **„műsortükör” lejelentése**. Azonban a szervező gyakran csupán a jogdíj megfizetését teljesíti, s az adatszolgáltatást mellékesnek itéli. E tendenciát úgy próbáljuk javítani, hogy a nyilvánvalóan hibás, hiányos adatlapok helyett újakat kérünk be.

A koncert pontos menetét és az elhangzott zeneszámokat leginkább maguk a fellépők ismerik, akik gyakran – bár közel sem mindig – maguk a mű szerzői, emiatt közvetlenül is érdekelték a pontos műsortükör lejegyzésében. Ezen a vonalon szeretnénk tehát az adatszolgáltatás hatékonyságán javítani.

Ahhoz, hogy a fellépőktől naprakészen kapjuk meg a megtörtént koncertek adatait, 2009 decemberében online felületet, az ún. **Koncert Online**-t hoztuk létre, ahol a fellépő és a koncertszervező együttes műsorbejelentését tettük lehetővé. 2010-ben a legnagyobb kihívást az jelentette, hogy a felület használatát serkentsük. Ennek első lépése, hogy minél

több partner és előadó regisztráljon, hiszen az együttes műsorközléshez szükséges valamennyi résztvevő online jelenléte. Csak ezt követően válhat bevett szokássá, hogy a korábbi papír- vagy excel-alapú táblázatok helyett azonnal az online felületre töltsék fel – akár maguk az előadók – a műsorok adatait. Ma már az új partnereink számára eleve kötelező a **Koncert Online** használata, s a régi felhasználók körében is igyekszünk a bejelentés e formáját népszerűsíteni.

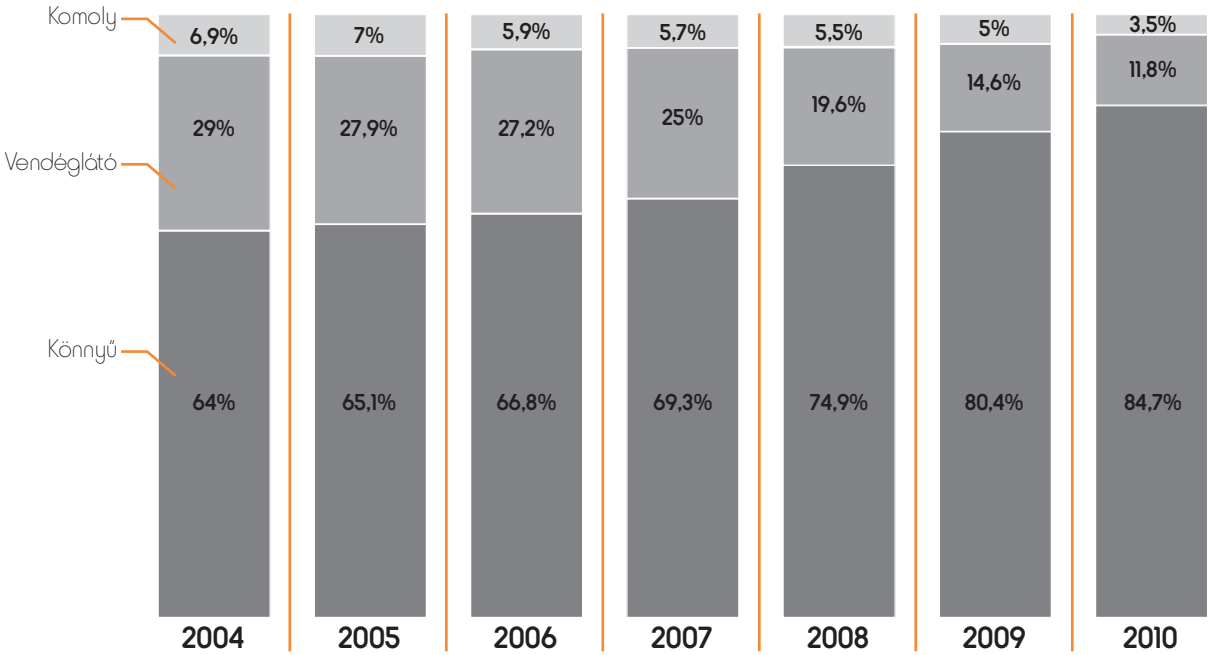
A felületet a folyamatos tapasztalatok alapján fejlesztjük. Újdonság, hogy a rendezvény bejelentésének elmulasztását a fellépő közvetlenül az **artisjus**-nál jelentheti, s az üzenete nem a szervezőnél, hanem az **artisjus**-nál jelenik meg, aki innentől intézkedik a szervező irányába.

Jogdíjbevételek, statisztikák

Hála a változatlan zenefogyasztási kedvnek, az élőzenei ren-

dezvények száma az utóbbi években jellemzően növekedett. 2010-ben ugyan több nagy sztár koncertezett nálunk (Placebo, Katy Perry, Paul Potts, Buena Vista Social Club, stb.), azonban a rendezvények nézőszáma jelentősen alulmúlta a várakozásokat, sőt sajnos megesett, hogy annyira kevés jegyet sikerült eladni, hogy a rendezvény végül elmaradt. Igazán nagy volumenű koncertet (pl. Madonna 2009-ben) a tavalyi évben nem szervezték.

Az élőzenei felhasználások után realizált jogdíj 2009-hez képest mindössze 0,7%-kal csökkent, tehát lényegében sikerült szinten tartani. Az élőzenei bevételek megoszlának a szórakoztató élőzene (tipikusan koncertek), komolyzene (hangversenyek) és vendéglátóipari élőzene (az étteremben, bárban szól a háttérben az élőzene) között. Elmondható, hogy a szórakoztató élőzene túlsúlya a többivel szemben tovább fokozódott, 84 %-ra (öt éve ez még 66 % volt).

Könnyűzenei, komolyzenei és vendéglátóipari élőzenei bevételek aránya

A zene piacai

A zene üzleti célú felhasználása

Gépzene

2010-ben ellenőrzött üzletek száma:
34.408 (+5,5%)

A zene mindenhol szól. Már észre se vesszük, ha belépünk egy üzletbe, szálloda előterébe, vendéglőbe - a fitnessztermekről és szórakozóhelyekről nem is beszélve, ami el sem képzelhető zene és ritmus nélkül. Tudják ezt a kereskedők, vendéglátók is: egy jól megválasztott dallam mellett kellemesebben érzi magát az ember, vagyis szívesebben látogat el újra az üzletbe, így a zene is a szolgáltatás része. S végső soron a vendégnek, vevőnek a zene jelenléte nem – sokkal inkább a hiánya tűnik fel.

A piac

A háttérzene típusú zenefelhasználás jogdíját az **artisjus** szerdi be, és fizeti tovább az előadóművészeket és hangfelvétel-előállítókat tömörítő szervezeteknek. Mindez természetesen könnyebbé teszi az üzleteknek, hiszen a zeneszolgáltatást egy-oblakos, egyszerű rendszerben tudják jogosítani.

Bár egyenként tipikusan viszonylag alacsony a zenefelhasználások díja, viszont igen sok üzlettel állunk kapcsolatban, s az üzletekkel egyedileg kötünk felhasználási szerződést. A zenefelhasználást végző helyek száma, illetve a zenefelhasználás módja is napról-napra változik. Ezért az üzletekkel folyamatosan kell a szerződéseinket aktualizálni, szükség esetén a helyszínen ellenőrizni, ami nem kis feladatot jelent az **artisjus**-kollégáknak.

A jogdíj-érvényesítés újabb kihívásai

2010-ben ez előző évben átalakított területi beosztás szerint hatékonyabban folytak a helyszíni ellenőrzéseink, mint a ko-

rábbi években: az egyre nagyobb költséget jelentő kiszal-lások számát csökkentettük, miközben az ellenőrzött zenefel-használó üzletek növeltük.

A felderített üzletek száma az utóbbi években jelentősen emelkedett, s idén megközelíti a 61 ezret. Ennek a növeke-désnek az az oka, hogy megkezdtük, illetve folytattuk néhány új felhasználói kör megkeresését. Ezek tömeges számú kis fel-használók, így a nyilvántartásunkban rögzített potenciális fel-használók számát a tavalyi évben észrevehetően növelték.

A **magánrendelők, fodrászatok, kozmetikák** feltérké-pezése folyamatos és aprólkos feladat. Ezek a helyeken a zeneszolgáltatás a türelmes, nyugodt várakozáshoz igen komolyan hozzájárul, ezt több országban végzett felmérések is alátámasztják. Elengedhetetlen, hogy a számtalan kisebb üzlettel jó kapcsolatot tartsunk fenn, hiszen ez a hatékony jogdíj-érvényesítés kulcsa.

A **magánszálláshelyek** ellenőrzésével elégedettek lehetünk. Mivel a panziót, zimmer frei-t üzemeltető családi házakba, üdülőkhöz szinte lehetetlen bejutni, a szerződéskötés során nagyobb nehézségekre számítottunk. Azonban hála az önkormányzatok honlapján közzétett listának, amely szinte az összes, a településen működő magánszállást tartalmazza, hatékonyan fel tudtuk mérni a felhasználói kört. Ezen túl a Magánszállásadók Országos Szövetségével is jó viszonyt si-került kialakítanunk. A kapcsolatfelvételt követően, valamint a

kis számú helyszíni ellenőrzésen az üzemeltetők együttműködőek és készségesek voltak.

A zenét szolgáltató, **nem menetrendszerinti autóbuszokat** már a tavalyi évtől elkezdtük bevonni az ellenőrzési körbe, ez kisebb-nagyobb fennakadásokkal folytatódott a 2010-es évben is. A három legnagyobb autóbuszos személyszállítói érdekképviseléssel sikerült megállapodást kötnünk, azonban az továbbra is fejfájást okoz, hogy milyen módon vonjuk be az érdekképviselésekhez nem tartozó felhasználókat is. Az egyedi ellenőrzés itt is érthető nehézségekbe ütközik.

A gazdasági válság elhúzódó hatásait 2010-ben is sok vállalat és kisvállalkozás érezte a vendéglátás, kiskereskedelem, egyéb szolgáltatások területén. A **szektor válságát** jellemzi, hogy sajnos sok, egyébként stabil, évek óta működő partnerünk szűnt meg vagy alakult át, amely növekvő munkateher mellett jogdíjcsökkenést eredményezett.

Partnereink nehezebb üzleti helyzetére is tekintettel jogdíjje-melést nem alkalmaztunk, hanem inkább kimunkált és előzékeny kedvezményrendszerrel igyekeztünk a jogdíjfizetési haj-landóságot segíteni.

A jogdíjak beszedését a 2010-es évben két **jogszabályi mó-dosítás** is nehezítette: egyrészt megszűnt az inkasszó intézmé-nye, másrészt a fizetési meghagyás tekintetében új, elektronikus benyújtási rendszerre kellett átállni, amit már nem a bíróságok, hanem a közjegyzők intéznek. A tömeges igényérvényesítési folyamatban mindkettő többletterhet jelentett.

Jogdíjbevételek, statisztikák

Az adataink a kedvezőtlen piaci helyzet ellenére mégsem adnak okot pesszimizmusra. Összehasonlítva más nyilvános előadási felhasználásokkal, a háttérzene-típusú felhasználás „jogdíjtermelésben” máig messze lekörozi a koncert-típusú előzenét. Az üzletek között változatlanul (bár a tavalyihoz képest kissé csökkenő mértékben) a **vendéglátó-iparból származik a legtöbb bevétel**. Ezt nagyságrendben az üzletek, áruházak, szállások és diszkók zenefelhasználása követte.

A gépzenei felhasználások után befizetett jogdíj végső összege lényegében az előző évhez hasonló bevételt hozott (mindössze 3,15% visszaesés mutatható ki).

Zenesugárzás rádióban Rádió

Rádiós hirdetések a reklámtörténetben:

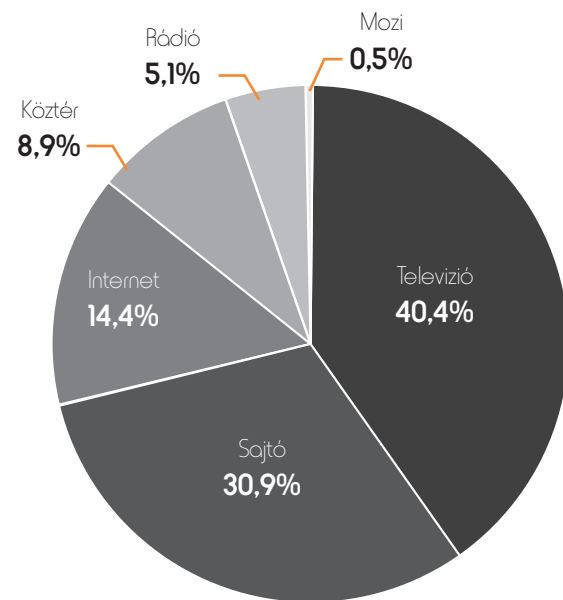
2009: 5,1%
2010: 4,2%

A rádió talán a mai napig a legszélesebb körben használt zeneelérési forrás: bármikor, szinte bárhol és ingyen hozzáférhető. Otthon, autóban vagy mobiltelefonon, de ma már akár interneten is kiválaszthatjuk kedvenc csatornákat, ahol a rögzített műsorfolyam jelentős részét éppen a zene teszi ki.

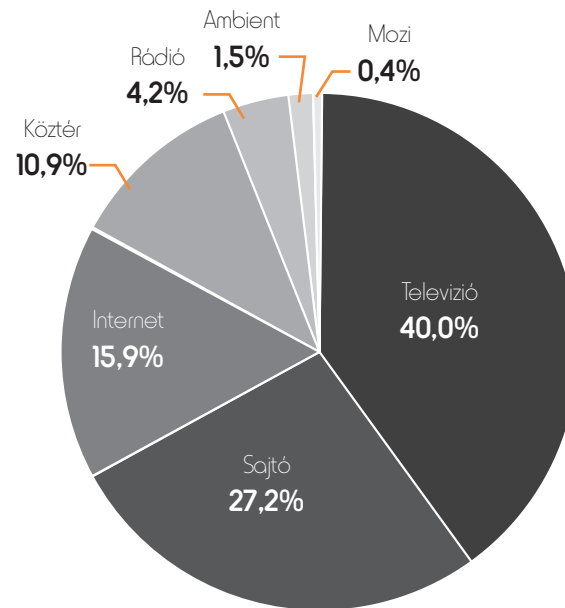
A piac

A klasszikus rádiós piacot az jellemzi, hogy a behatárolt frekvencia révén aránylag kis számú partnerrel állunk tartós szerződéses viszonyban. A piac áttekinthetőbb és kiszámíthatóbb, mint például a hangfelvétel-piac.

MRSZ-becslés a 2009. évi reklámköltségekről
(nettó költség)

MRSZ-becslés a 2010. évi reklámköltségekről
(nettó költség)

Ez a tendencia az online rádiókkal és szolgáltatókkal némileg változni látszik. Egyes rádiók a klasszikus hullámhosszal párhuzamosan azonos műsort online is hozzáférhetővé tesznek (simulcasting), mások pedig csupán az interneten hoznak létre műsorfolyamot (webcasting). Az internetes rádiók az üzemeltetés egyébként alacsony költségei miatt egyre nagyobb számban vannak jelen a média területén, így sok új, kisebb felhasználóval kerülünk kapcsolatba, ami a rádiós jogdíjbeszedés szerkezetének átalakulását vetíti előre.

A jogdíj-érvényesítés újabb kihívásai

A teljes jogdíjbevétele a korábbi tendenciát folytatva némileg idén is csökkent, aminek elsődleges oka a kereskedelmi médiában történt átszerveződés. A Sláger Rádió és a Danubius Rádió 2009-es megszűnését követően alakult Class Fm és Neo Fm 2010-ben egyelőre nem hozott annyi jogdíjat, mint az elődei. A jövőt tekintve azonban mindenképpen okot ad az optimizmusra, hogy a két országos rádió mutatói egyre jobbak, így a piaci előrejelzések szerint bevételeik hamarosan elérik, illetve meghaladják az elődeik bevételeit.

Az új médiaszabályozás következtében a közszolgálati média átalakítása jelentős változást hozott a rádiós jogdíjak terén is, hiszen 2011. január 1-től már nem közvetlenül a csatornákkal, hanem a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alappal kell megállapodnunk, és a jogdíjat is az Alap fogja megfizetni. A megállapodások sikerén sok múlott, hiszen a közszolgálati rádiók által fizetett jogdíj aránya a kereskedelmi rádiókéhoz képest az elmúlt években fokozatosan nőtt.

Jogdíjbevételek, statisztikák

A rádiók bevételeik arányában fizetnek jogdíjat. A hagyományos rádiózás és az internetrádiók között a bevételemegoszlás drasztikusan eltér, a fő irányvonal változatlanul az offline világban marad. 124 földi sugárzású rádióval állunk kapcsolatban, és megközelítőleg azonos számú netes szolgáltatást engedélyeztünk. Mégis, az utóbbiak által fizetett jogdíj törtrésze (17,5 része) volt a klasszikus rádiók befizetései. Az internetes rádiót üzemeltető partnereink jelentős része non-profit szervezet, számottevő reklámbevételekkel nem rendelkeznek.

A rádiós jogdíjbevételek összértékében viszonylag jelentős csökkenést tapasztalunk, ami a reklámköltés (országos és világszinten is tapasztalható) átcsoportosításának tudható be. A rádiós reklámpiac szűkülése ugyanis a mai napig nem állt meg, szerepe a „reklámtörténetben” egyre kisebb (miközben például a közterületi és az internetes reklámköltségek növekednek).

A 2010-ben befizetett rádió jogdíj a 2009. évben beszedett összegnél 25,35%-kal kisebb.

Zene televíziós sugárzása és kábeles továbbközvetítése

Televízió

A televíziós forrás aránya
a zeneszerzői jogdíjak között:

30%

A televíziózási kedv még az internet korában sem vész el – de átalakul. A klasszikus analóg tévé helyett egyre több fogyasztó választja a digitális adásokat, amelyekhez változatos és hasznos szolgáltatásokat adnak, például a műsorok megállításának lehetőségét vagy az interaktív videótár szolgáltatást. A szolgáltatók emellett a HD, továbbá a 3D tartalmak gyarapítását tervezik.

A piac

Szakértők szerint a médiapiaci szereplők új bevételi forrásokra fognak koncentrálni, és az eddigi hagyományos bevételek megtartása mellett további bevételeket a digitális technológia terjedéséből próbálnak szerezni. A hazai távközlési piac átrendeződése várható, a piaci verseny egyre élesebb lesz. A kábeles előfizetői díjak tovább mérséklődnek és a fogyasztók az egyes szolgáltatásokat csomagokban, egy szolgáltatótól vásárolják meg. A piacon csak néhány nagy szolgáltató marad, amely képes lesz kiszolgálni a fogyasztói igényeket, és egyszerre tudja biztosítani a telefon, az internetes és az interaktív televíziós szolgáltatásokat.

A kábeltelevíziózás piaca nagy volumenű ugyan, de meglehetősen telített: új előfizetők már csak a versenytársaktól „csábíthatók el”, így a kábeles jogdíjat tekintve növekedés már nem, legfeljebb átrendeződés várható. Idén e területről érkező jogdíjak az irodalmi és zenei szerzők teljes televíziós jogdíjának mintegy 60 %-át tették ki.

A jogdíj-érvényesítés újabb kihívásai

A tévés piacon a két nagy kereskedelmi televízió – az RTL Klub és a TV2 – továbbra is megőrizte vezető szerepét, bár látható, hogy a tematikus csatornák részesedése növekszik a reklámbevételekből a földi sugárzású televíziók hátrányára.

Az új médiaszabályozás következtében a **közszolgálati média** átalakítása is jelentős változást hozott a televíziós sugárzási jogdíjak terén is. 2011. január 1-től már nem közvetlenül a csatornákkal, hanem a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alappal kell megállapodnunk, és a jogdíjat is az Alap fogja megfizetni.

A szerződéskötés terén két sikert könyvelhettünk el 2010-ben. Az RTL/IKO érdekeltségbe tartozó 10 televíziós csatornát (Cool, Film+, Muzika stb.) korábban Romániában jogosították, azonban e csatornák adását nyilvánvalóan a magyar nézőknek szánják. Erre alapozva sikerült a csoporttal sugárzási megállapodást kötnünk.

Ugyanígy eredményesek voltak a **VIVA**, a **Comedy Central** és az **MTVNetworks** televíziókkal folytatott tárgyalások, hiszen annak ellenére, hogy Csehországba tették át székhelyüket, továbbra is az **artisjus**-nál jogosítják magyarországi sugárzási tevékenységüket.

A **kábelszolgáltatókkal** idén hosszas tárgyalások során – a felhasználók erőteljes jogdíjsökkentési nyomása ellenére –

sikerült a jelenlegi jogdíjak rögzítésében megállapodni, de a piac folytonos változása miatt igazán hosszú időre nem lehet pontosan tervezni a bevételeket.

Jogdíjbevétel, statisztikák

A kábeltelevíziós csatornakinálát átrendeződését mutatja, hogy a kódoltan eredeztetett csatornák száma nő, míg a szabadon fogható csatornáké csökken, amit lényegében leképez az egyes csatornák után beszedett jogdíj is. A free-to-air csatornák egyidejű változatlan továbbközvetítése utáni jogdíjak (= a kábeltelevíziós bevétel) 8%-kal csökkentek 2009-hez képest, míg a kódoltan eredeztetettek sugárzása utániak 27 %-kal nőttek.

A televíziós sugárzásból és kábeles továbbközvetítésből származó jogdíjakat 2010-ben az előző évhez képest összességében sikerült szinten tartani.

Hanyatlás és új utak keresése A hangfelvétel- kiadás piaca

Magyarországon értékesített felvételek száma:
2004: 7.644.134 db
2010: 3.754.200 db

Hol van már az az idő, amikor a kedvenc együttes legújabb albumát a rajongók kazettán, majd CD-n elkapkodták a boltokból... Bármennyire is igyekeznek a hangfelvétel-előállítók, a lemezek iránti kereslet évről évre csökken, és áttévődik az MP3 formátum beszerzése (tipikusan letöltése) irányába. A tendencia visszafordíthatatlannak tűnik: zenét fizikai hordozón egyre nehezebb eladni.

A piac

A visszahúzódó kereslet miatt a zene hanghordozón történő többszörözése és terjesztése után beszedhető jogdíj is egyre csökken. Egyes másolások után szedett jogdíjaknak (pl. professzionális célú többszörözések, zenegép) illetve a digitális formában forgalmazott műveknek lehet nagyobb hangsúlya a jövőben.

A jogdíj-érvényesítés újabb kihívásai

A krízis egyik tünete, hogy a független kiadók zenei kiadványai között 29,5%-ra nőtt azoknak az aránya, amelyek kizárólag szerzői jogi védelem alá nem eső műveket tartalmaztak (ez a tavalyi évben még 16,8% volt). Ennek az a magyarázata, hogy a bevételkieséssel küzdő kiadók gyakran elsősorban a költségek csökkentését tartják szem előtt, és csak másodlagos szempont számukra a felhasznált zene értéke, minősége.

Még a major kiadók is kénytelenek optimalizálni a termelésüket, így kiszervezik, centralizálják a kiadást egy-egy köz-

pontba, gyakran sajnos külföldre, ami a jogdíjak megfizetésében gyakran okoz késedelmet, nehézséget.

A piac viszonylag új fejleménye, hogy a hangfelvételeket más áruhoz kapcsoltan, promóciós célból adják ajándékba, így lényegében a CD ára (vele a szerzői jogdíj is) a kapcsolt termék árába van beépítve. 2010-ben az ilyen kiadványok aránya már több mint 22 % volt. Az egyik ilyen terjesztési mód a **lapmellékletkénti árusítás**, ami a piac életben tartásának népszerű eszköze, hiszen míg a lemezboltok száma egyre csökken, az újságárusok továbbra is egész országos lefedettséggel dolgoznak. Ezen túl a promóciós CD-k olyan közönséghez is eljuttat.

Szintén a piac átalakulásaként fogható fel, hogy egyre gyakrabban tűnnek fel a szerzők saját maguk kiadójaként. Ha ún. **szerzői kiadásban** terjeszti a szerző a saját zenéjét, akkor ezt elég az **artisjus**-nál csupán bejelenteni, szerzői jogdíjat értelem szerint ilyenkor nem kell fizetni. Míg 2009-ben 574 ilyen bejelentést kaptunk, 2010-ben ennek a száma 684-re emelkedett, ami nagyjából 20%-os növekedésként írható le. Szembeötlő növekedés, a szerzők elmondása alapján kifejezetten a kényszer szüli ezt.

Magyarországi független (nem major kiadó által megjelentetett) kiadványok sokfélesége:

Szerzői kiadás

2009	574
2010	684 (+19%)

artisjus által jogosított

2009	514
2010	375 (-27%)

Csak nem védett zene

2009	104
2010	157 (+51%)

A költségtakarékosságra berendezkedett filmipar negatív tendenciaként figyelhető meg, hogy a nagy áruházláncokban tömegével, ömlesztve kaphatóak filléres filmes DVD-k, amelyek egy jelentős része külföldről importált, feltehetően jogosítatlan termék. 2010 novemberében a Fővárosi Ítéltábla egy hét éve elhúzódó perben jogerősen is kimondta, hogy a filmek DVD-n történő forgalmazása után a kiadók kötelesek a filmekben foglalt zene után szerzői jogdíjat fizetni (ún. **DVD-mechanikai jogdíj**). Mivel azonban az ítélet ellen az alperesek felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be, egyelőre várjuk a Legfelső Bíróság íté-

letét. Amennyiben „zöld utat kapunk” e precedensértékű ítélet megerősítésével, e jogdíj érvényesítésére is következetes fellépést tervezünk a filmek forgalmazóival szemben, különösképpen az áruházláncokban árult low-budget kiadványok után.

Jogdíjbevételek, statisztikák

Reagálva a piac lehetőségeire, 2009-hez képest a mechanikai tarifátáblázatban 10%-os díjszabás-csökkentést kellett végrehajtanunk, s e manőver sikerését bizonyítja, hogy bár a mechanikai jogdíjbevételek csökkenését 2010-ben sem tudtuk megállítani, viszont a korábbi évhez képest a csökkenés üteme – talán épp a tarifamérséklés következtében – valamelyest lassult (2009-ről 2010-re 20%-os, az utóbbi egy évben viszont 12%-os volt ez a csökkenés).

Szinte közhelyszerű kijelentés, hogy az offline zeneipar sikere letűnt, de az internetben a jövő. Az **artisjus** ösztönözi és támogatni szeretné a jogszerű internetes szolgáltatások kialakulását, így azon „hagyományos kiadóknak”, akik hangfelvételeiket legális online szolgáltatások útján is elérhetővé teszik, a hangfelvétel-kiadói szerzői jogdíjból 2011-től 10% jogdíjkezdményt adunk, remélve, hogy a hangfelvétel-kiadás helyén az online forgalmazás is meg tud egyszer erősödni.

A jogszerű mobil- és internetes zeneszolgáltatások

Online

Az online dalszerzői jogdíjak értéke
2010-ben:

79 millió Ft

Az internet elképzelhetetlen ütemben válik mindennapjaink részévé: információt gyűjtünk, ügyet intézünk, kapcsolatot tartunk – és nem utolsó sorban a világháló csatornáin keresztül szerezzük be egyes élvezeti cikkeinket, így akár a filmet, zenét is. Tény azonban, hogy sajnos Magyarországon a tartalmakat javarészt még illegális forrásból töltik le a fogyasztók, amelyek után az alkotási értéklánc tagjai nem kapnak bevételt.

A piac

Az online piacot nehézkes, kissé megkésett útkeresés jellemzi, hiszen míg a klasszikus hangfelvétel-kiadás már nem elégti ki az ingyenességhez szokott fogyasztók igényeit, a legális online szolgáltatások még nem tudnak gyökeret verni az online piacon. Egy nemrégiben a középiskolás fogyasztók körében készült felmérés statisztikája szerint a fiatalok 69 %-a egyáltalán nem hajlandó a tartalmakért fizetni addig, amíg azok ingyen is hozzáférhetőek.*

A szolgáltatóknak tehát nehéz dolguk van: olyan kreatív, vegyes online piaci modelleket kellene találniuk, amik az ingyenességgel szemben tudnak olyan többletet nyújtani, amiért a közönség mégis hajlandó fizetni (minőség, tartalmasság, jobb kereshetőség, vírusmentesség stb.). Mindezt úgy, hogy már több generáció szokott rá arra, hogy az interneten a zene ingyen van.

* Forrás: Hamisítás Elleni Nemzeti Testület felmérése, 2011. április; http://www.hamisitaselleni.hu/hu/system/files/HENT_felmeres_kozepiskolasok_2011.pdf

A jogdíj-érvényesítés újabb kihívásai

A fizetős online tartalomszolgáltatások elterjedéséhez kétirányú fellépésre van szükség: egyrészt vissza kellene szorítani az illegális forrásokat, s ami nagyon fontos, az így felszabadult fogyasztói keresletet azonnal, szimultán kellene ellátni jogszerűen kínált tartalmakkal.

2010-ben mindössze három hagyományosan működő online zeneáruház kínált zeneletöltéseket Magyarországon, és ezek közül is csak egy nyújtott igazán széles magyar- és világrepertoárt a fogyasztóknak, a Songo. Emellett két olyan vállalkozást találhattunk, ami egyébkénti előfizetési szolgáltatáshoz kapcsolatosan zeneszolgáltatást is kínált (UPC és Vodafone).

Amikor aztán 2011 márciusában a Songo, majd nyár elején a UPC is „beadta a kulcsot”, sokan a magyarországi online piac teljes kudarcáról beszéltek. Azóta ismét optimistább hangok hallhatók; 2011 végére talán már több széles kínálatú zenei szolgáltatás is működni fog Magyarországon. Emellett az alternatív üzleti modellek is virágozni kezdenek; egyes kiadók például műveik online terjesztését nem önállóan végzik, hanem áruházláncokkal karöltve a vásárlásokhoz adnak ingyenes letöltési lehetőséget. Sőt, a Songo is újraindul.

Az **artisjus** a **legális szolgáltatások megerősítésében** különösen is aktívan kíván részt vállalni. Képességünkhöz mérten így piachoz igazított tarifákkal, piackezelési kedvezményekkel –

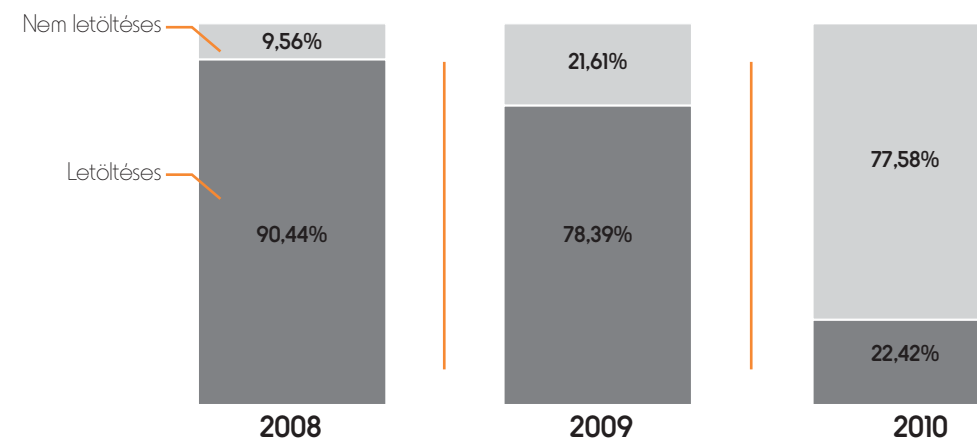
és persze a dalszerzői jogok egy kézbe nyújtásával – igyekszünk az online vállalkozásokat segíteni.

Jogdíjbevételek, statisztikák

Az online szolgáltatásokat és a felhasználói szokásokat, visszajelzéseket figyelemmel kísérjük, s ezekre tekintettel tarifátáblázatunkat 2010-ben átalakítottuk, átláthatóbbá tettük. A korábbiaktól eltérően műtípusonként határoljuk el a jogdíjmértékeket, hogy a felhasználók a felhasznált művek alapján könnyebben kereshessék ki az alkalmazandó jogdíj-kategóriát, és számolhassák ki a fizetendő összeget.

A fogyasztói szokások átalakulását jelzi, hogy a korábbi, tartós másolatot követelő felhasználások helyett a **streaming tör előre** (tartós másolat nélkül online lehívás) – ez látszik a jogdíjforgalom éles átfordulásán is: míg 2009-ben még közel négyszeres volt a „letöltés” jogdíjbevétele, 2010-ben már a „nem letöltés” szolgáltatásokból származott három és félszer annyi jogdíj, mint a zeneletöltésekből.

Összefoglalva mégis az mondható el, hogy 2010-ben a magyarországi online zenepiac igen csekély értékű volt; a zeneszerzők jogdíjának mindössze 1 %-át tudtuk ebből a forrásból biztosítani

A zene piacai

A magánmásolások után érvényesített jogdíj Üres hordozók

Üres hordozó díjak aránya
a zeneszerzői bevételekben:
11%

Barátoktól másolt zenei CD-k, vagy DVD-re kiírt filmek - szinte minden otthonban megtalálhatóak. A klasszikus „egyszer használatos” hordozókon túl sokan részesítik előnyben adatok és más tartalmak másolására a pendrive-ot. Utazásaink alatt egyre nagyobb tárhőkapacitású MP3-lejátszók vagy mobiltelefonunk szórakoztat minket, este pedig set-top-boxról nézzük az előző nap elmulasztott sorozatunkat. S mindez teljesen jogszerű! Az üres hordozókról elmondhatjuk, hogy a mindennapi életünknek részévé váltak.

A piac

Az üres hordozók (tehát a tartalom nélkül ártult kazetták, CD-k, DVD-k, pendrive-ok, set-top-boxok stb.) után a törvény szerint azért jár kompenzációs díj, mert e hordozókra statisztikailag kimutathatóan szerzői jogilag védett tartalmakat (tipikusan zenét és filmeket) másolnak a magánszemélyek. Az üres hordozó díj átalánydíj, tehát nem a konkrét felhasználásért történik a fizetés.

A magánélt másolási szokásokat évről évre piacutatással (GfK és Free Association) vizsgáljuk, s a 2010-es felmérések alapján megállapítható volt, hogy azok nagyságrendileg nem változtak a korábbi évekhez képest, inkább csak átrendeződtek, s egyes hordozók esetében kisebb növekedést mutattak.

Az optikai hordozók (CD, DVD) piaca visszaszorulóban van, és rendre új üres hordozók jelennek meg, hogy a fogyasztók má-

solási igényeit kielégítsék. A többszöri másolatkészítést és jobb hordozhatóságot lehetővé tevő eszközök értékesítése bővül, a leglátványosabban a mobilkészülékekben található memória-kártyára rögzített zene volumene növekszik.

A jogdíj-érvényesítés újabb kihívásai

2010-ben az **artisjus** másodfokon jogerősen megnyerte a SAMSUNG pert, s ezt követően a mobiltelefon-forgalmazók megkezdték jogdíjfizetési kötelezettségük teljesítését mind mobiltelefonok, mint memóriakártyák tekintetében. Jogérvényesítési gyakorlatunkat megerősítette az Európai Bíróság 2010-ben közzétett, ún. Padawan-döntése is.

2010 volt az első teljes év, amikor a mobiltelefonokra és a set-top-boxokra nézve a szolgáltatók elszámoltak a forgalmazott készülékekkel, és azok után jogdíjfizetés történt. A mobilszolgáltatókkal 2009. év végén sikerült megállapodnunk és kedvezményszerződést kötnünk a jogdíjfizetési kötelezettség utólagos teljesítéséről.

Az **artisjus** a vizuális alkotók, hangfelvétel-kiadók, filmes szerzők és előadók, valamint előadóművészek javára is érvényesíti az üreshordozó-díjat, s ezeket az összeget átutalja felosztásra az e jogosultakat képviselő szervezeteknek.

A díj megfizetését a legtöbb hordozón hologramos matrica igazolja. A forgalmazók, kiskereskedők jelentős részével stabil

partneri kapcsolatban állunk. Azonban a kereskedők másik része megpróbálja elkerülni a díjfizetést, és matrica nélkül olcsóbban árulja a hordozókat, hogy így tegyen szert versenyelőnyre. A jogdíjbeszedésben tehát fontos szerepe van a helyszíni ellenőrzéseknek, amelyek során rögzítjük a feltárt szabálytalanságokat, majd közjegyzői és bírósági eljárás során érvényesítjük a jogosultakat illető díjat.

Jogdíjbevételek, statisztikák

A hordozók piacának teherbíró képességében elmozdulás nem következett be, de a jogdíjakat továbbra is lefelé kényszeríti a hordozók csökkenő kereskedelmi ára.

Kevés tagállamban sikerült akárcsak nominálértéken tartani az üreshordozó-bevételek korábbi szintjét, ezért is figyelemre méltó, hogy a hazai piacon a szerzők részére beszedett üreshordozó-jogdíj – a korábbi évek visszaesése után – 2010-ben 10,6%-kal nőtt, jóllehet a korábban biztosabb bevételi forrást képviselő optikai hordozók piaca nálunk is fokozatosan szűkül.

díjfizetéssel érintett üres hordozók száma:
(CD, DVD, mobil zenelejátszó)

	2009	2010
	10 735 454	8 657 299
	10 111 229	9 366 589
	277 741	553 967

A közösségi média koronázatlan királyai

2011 a közösségi média bővületében telt el a magyar zenészek számára is. Újszerű „slágerlisták” jelentek meg, amelyben a korábbi megközelítéstől teljesen eltérő eredmények láttak napvilágot.

Az egyik listán, a YouTube videomegosztó portál legnézettebb magyarországi klipjei között az első helyen Fluor Tomi áll a „Mizu” című számával. A megtekintések száma már 10 millió fölött jár. A másik lista a közösségi oldalakon leggyakrabban megosztott tartalmak listája. Ezt toronymagasan az Alma együttes Ma van a születnapom! című dala vezeti, 733 ezer megosztással.

Fluor Tomi tudatos marketingstratégiával tette át magát a korábbi rétegzenészből az országos ismertségbe. Buda Gábor, az Alma vezetője viszont szinte véletlenül írt olyan dalt, amit a fiatalok is szívesen küldenek ismerőseiknek. Az ingyen zenéről szóló sok vita helyett álljon most itt két beszédes interjú a két érintettel.

Facebook és YouTube toplista

fotó: Alma együttes

Buda Gábor és az Alma együttes:

„A zenénk találta meg a maga közönségét, nem a közönség igényeire készítettük a zenét.”

Facebook megosztási toplista (magyar tartalmak, 2011. június)

	eredeti forrás	cím	műfaj	megosztások
1	YouTube	Alma együttes: Ma van a születnapom!	videoklip	733.095
2	Indavideó	Fluor Tómi igazi arca	videointerjú	98.119
3	YouTube	Johnny Gold: Minden jó velem	videoklip	67.069
4	[origo]	Farkas Flórián: Alanyi jogon...	cikk	56.711
5	YouTube	Pepsi Béla és a biciklije	videointerjú	40.694
6	[origo]	Időjárás 2050	rövidfilm	21.476
7	Indavideó	Utcai táncos Párizsban	amatőr videó	19.977
8	HVG.hu	Facebook: átverés a Dislike gomb	cikk	13.145
9	Indavideó	Cuki ölelés	amatőr videó	8.009
10	YouTube	Bankos: Passzról passzra	videoklip	7.987

Forrás: 3G Multimédia Kft., www.3gm.hu

YouTube megtekintési toplista (magyar zenei tartalmak, 2011. szeptember)

	előadó	cím	megtekintések
1	Fluor	Mizu	12.822.159
2	Csik Zenekar	Most múlik pontosan	8.038.357
3	Csicsi	Pimpinkin	7.899.485
4	Children of Distance	Emlékezz rám	7.346.133
5	Omega	Gyöngyhajú lány	5.856.794
6	Quimby	Most múlik pontosan	5.636.994
7	Fluor feat. SP	Partycarc	5.578.504
8	Fluor	Lájk	5.453.283
9	Open Stage	Aranka szeretlek	5.441.958
10	Alma együttes	Ma van a születnapom!	5.417.099

Forrás: 3G Multimédia Kft., www.3gm.hu

Az Alma együttes ma talán Magyarország legnépszerűbb gyerekzenekara. Teltházas koncertjeiken nemcsak a gyerekek oldódnak fel, a szülők is egyszerűen nem tudnak nem mosolyogni. Az országos népszerűséget a hosszas, kitarató munka mellett végül néhány klip televíziós játssása hozta meg.

Hogy kerültek a Facebook megosztási lista élére a „Ma van a születnapom!” dallal?

Magunk sem tudjuk... (nevet) A menedzserünk részt vett idén májusban a Brand and Music Konferencián, és ott látta meg egy slide-on, hogy ez a dal a Facebookon a legtöbbet megosztott tartalom ma Magyarországon. Az oka az lehet, hogy nagyon jól sikerült a dal és a klip, és ráadásul a születésnap mindig aktuális, valakinek mindig van születnapja az év minden napján. Vicces szövege miatt pedig nemcsak a gyerekek, hanem a fiatalok és a szülők is megszerették.

Hogy született ez a dal?

Az előzménye annyi volt, hogy akkoriban még vállaltunk születésnapra fellépéseket, és mindig el kellett játszani a Bródy János-féle Boldog születésnapot. Egy nap az egyik zenész kollégám felvetette, hogy írjunk egy saját születnapos dalt. Ültem az autóban, vezettem és egyszer csak jött az ihlet jobbról... (megint mosolyog) Elővettem a telefonomat, van rajta hangrögzítő és felénekeltem a refrént. A verse rész később született, nyugodt, asztali körülmények között. A János-féle verzió intellektuálisabb, a miénk viszont piaci cinikusabb szövegvilágú, ami a saját életem kikapcsolódására épül, de mindenki saját magára ismerhet benne, aki arra fogékony. Megpróbáltam humorosan megfogalmazni az idő múlását. Talán ez a kulcsa, hogy miért van akkora sikere a fiatalok körében is.

Mennyire volt tudatos rátapintás ez a „fogyasztói igényekre”?

Nem volt benne tudatosság, a saját életünkből merítettünk. Amikor ez a dal született nem volt még áttörő slágerünk, és nem voltunk ennyire ismertek. Egyszerűen akartunk egy saját bulis dalt a születnapról. A zenénk találta meg a maga közönségét, nem a közönség igényeire készítettük a zenét.

Mennyire éltek tudatosan az internet adta lehetőségekkel?

A kezdetekben semennyire... Ezt a klipet sem mi raktuk fel, hanem egy rajongónk. Persze ma már sokkal inkább kihasználjuk a lehetőségeket. Akkoriban csak annyiban voltunk tudatosak, hogy a menedzserünknek jött az ötlete, hogy készítsünk klipet és „vegyünk meg” egy klipkampányt a Minimaxon. Amikor ők elkezdték vetíteni a klipet, akkor jött az áttörés. De nem számítottunk ekkora sikerre. Onnantól, hogy felkerült az internetre, pedig már önjáróvá vált a folyamat, mára már átléptük az 5 milliós letöltést a YouTube-on.

És hogy alakult ki az „Alma zenekar”, mint gyermek-márka?

Egy zenei vállalkozás attól válhat márkává, hogy a rengeteg beleölt munka a hosszú évek alatt meghozza gyümölcsét. Ez sem volt igazából tudatos, csak rengeteg energiát és lelkesedést tettünk bele, ami mostanra beért. Ez egy hosszú folyamat volt, a 15 éve tartó munkánk eredményeként tartunk ott ma, ahol tartunk. Mindig hittünk benne, mindig szerettük, amit csinálunk. Szeretünk zenélni, szeretünk adni az embereknek. Csapatmunka, jó lemezek, sok apró ötlet, kreativitás, segítő kezek, jó zenészek, szerencse, tudás, tehetség, és a közönség szeretete, ami a legnagyobb kegy – ez mind kellett hozzá.

Biztosan van titok, amire rájöttek...

Ha tudnánk, hogy mi a sláger és a siker receptje, akkor mindenki sikeres lehetne. Ez egy misztérium, igazából nem lehet tudni, mi mitől lesz siker. Az alkotói folyamatnak szigorúan művészi alapokon kell nyugodnia. Ez nem vegyészet, kémcsövekkel nem lehet zenét írni. Amíg egy zenekar dalt ír, hangszerez, az addig művészet. Abban ösztönzerű dolgok vannak, nincs benne stratégia – legalábbis nálunk. Sokan próbálnak persze trendeket követni, külföldi sikeres előadókat lekoppintani, kiadók kitalálnak projekteket. Az ilyen „megcsinált” produkciók nagy része talán pont amiatt van kudarra ítélve, mert a lényeg, az ösztön, a hitelesség, a lélek hiányzik belőlük. Mi nem másolunk senkit, megpróbáljuk a magunk útját járni, teljesen ösztönösen dolgozunk, ez is a siker egy kulcsa.

Van tudatos „marketing” stratégiátok?

A stratégia szigorúan onnantól indul, hogy az ösztönösen megszületett „terméket”, a zenénket, a lemezeket, hogyan tudjuk népszerűsíteni és értékesíteni. A legtöbb művésznek nincs jó üzleti érzéke, hiszen két külön világ az alkotás és az eladás, másik agyfélteke, teljesen más gondolkodásmód kell hozzá. Az egyik racionális, a másik az ösztönökből, az emóciókból táplálkozik. Ez a két vonal nálunk szerencsésen összetetalkozott, a zene mögött lelkes, kreatív, érzékeny művészek állnak, akik kiváló zenészek, és a népszerűsítést, az eladást egy jó érzékű, két lábbal a földön álló menedzser vezényli.

Nálunk az a szerencsés helyzet alakult ki, hogy a feleségem egyben a menedzserem. Egy légtérben dolgozunk és így folyamatosan tudjuk egymást inspirálni, együtt tudunk ötletelni. Emiatt persze az életünk nagy része az Alma körül forog. Megbeszéljük egymással a dolgokat, de a művészetben én, az üzleti dolgokban ő dönt.

Persze még egy dolgot nem szabad elfelejtenünk, rengeteget fektettünk be az évek alatt a zenekarba. Kezdetben hitelt vettünk fel, majd a keresetünk nagyon nagy részét visszapumpáltuk a vállalkozásba. A pénz folyamatos visszaforgatása elengedhetetlen, abból lehet fejleszteni és a folyamatos fejlődésre, jelenlétre szükség van.

Egyszer azt mondtad, hogy ha temetik is ma a CD-ket, a zenész számára mégis az album elkészítése a zenész számára a valódi eredmény... Hogy gondolkodsz erről?

A lemez, ugyanúgy, mint egy könyv, nem csak zenei tartalmat hordoz, hanem vizuális élményt is, és olyan egyéb zenei háttérinformációkat, amely érdekelheti a hallgatót. Én szeretem újra és újra kezembe venni a borítót, elolvasni a dalszövegeket és az egyéb információkat. A lemez kézzelfogható, maradandó és dísz is lehet a lakásnak. A másik, amiért lemezpárti vagyok, hogy amikor az interneten felkapnak 1-1 számot egy zenekartól, abból slágerek, slágerlisták születnek, de a többi dalt nem ismerik meg. Amikor megveszel egy lemezt, akkor bizonyos értelemben bizalmat szavazol a zenésznek, hogy az egy dalon kívül, amit a rádióból ismersz, más dal is lehet jó és „szelíd erőszakot követsz el” a hallgatón, hogy a nem játszott dalokat is megismerje.

Hogy állsz az internetes letöltésekhez, amikről olyan sokat lehet ma hallani?

Szerintem a művészeknek elméletileg semmi baja nem lenne azzal, hogy nem kerül fizikai adathordozón rögzítésre az anyag, és felkerül az internetre, ha kifizetnék a hallgatók a munkáját. És ha arra utalnál a kérdéssel, hogy a zene, mint közösségi élmény legyen

fénykép: Keszeli Gábor

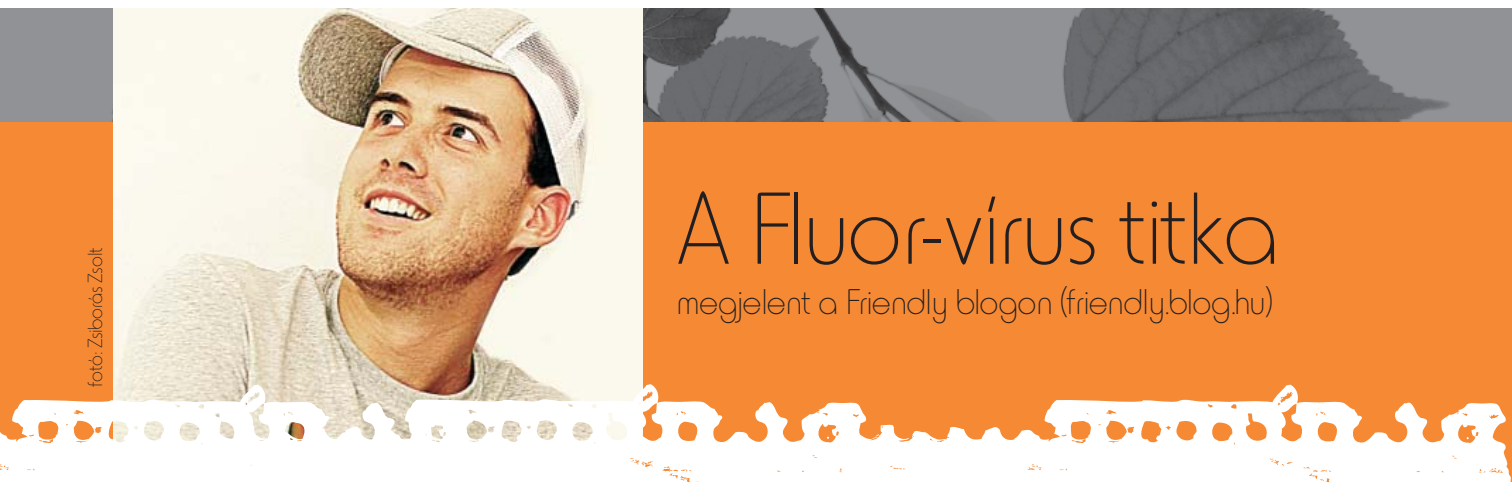
ingyenesen elérhető mindenkinek, úgy ez egy nagyon szép gondolat. Hadd egészítsem ki annyival, hogy ez csak úgy lenne fair, ha mindenki ingyen dolgozna. Vagy ez már az őskommunizmus...? Ha már kapitalista világban élünk, azt gondolom, hogy mindenki megérdemli a munkájáért a díjazást, amiből ki tudja fizetni a számláit. És emellett, hogy a művészet egy formájáról beszélünk, pont ezen a fórumon nem kell senkinek bizonygatnom, hogy a zene is egy szakma, rengeteg munkával, tanulással, befektetéssel. Erre csak egy példát mondanék röviden. 2 éve elkészült a Mars a bulibal című animációs koncertfilmünk. Mivel egy 50 perces animációs zenés filmről beszélünk, el lehet képzelni, milyen bekerülése volt a filmnek. A film óriási siker volt, hiszen csak egyetlen népszerű torrent oldalon több mint 15.000-en töltötték le azóta. Hogy ezzel mekkora kárt okoztak, azt persze pontosan nem lehet felmérni, hiszen nem tudjuk, hányan vették volna meg helyette – de az biztos, hogy a mai napig körülbelül a fele térült meg a befektetésnek. Azóta sokan kérdezték, mikor jelenik meg a következő ilyen DVD-nk, és sajnos azt kell válaszolnunk, hogy nem készítünk több ilyen, mert bár a gyerekek imádják, de nekünk óriási üzleti bukta volt.

A mostani zeneipari „világrendben” a koncertek léptek elő a zenekarok legfőbb bevételi forrásává. Ti hogy vagytok ezzel?

Ez így van. Sajnos ma már jó, ha egy lemez a bekerülését kitermeli. És ha leszerződünk egy nagy céggel, aki szponzorál bennünket ilyen-olyan formában, akkor megkapjuk a leszúró beírásokat, hogy „eladtuk” magunkat. Ha az a sok ember, aki ma másolt és letöltött lemezeket élvez a zenénket, megvette volna a CD-t, akkor nem lenne szükségünk cégek támogatására. Azért szerencsére ma már olyan helyzetben vagyunk, hogy megválogathatjuk, hogy milyen céggel szerződünk, és milyen feltételekkel. Próbálunk olyan megállapodásokat kötni, hogy utána tükörbe tudjunk nézni...

Mennyit koncertezik a zenekar? Birható ez a tempó? Nem megy az alkotás rovására?

Évi 300 körüli koncertünk van. A kiemelt időszakokban – mint a Gyereknapi és Mikulás – 35-40, az év többi időszakában kevesebb, 20-25 havi szinten. A leterheltség nem is annyira a koncertekre nyomja rá a bélyegét, hanem hogy kevesebb energia és idő marad a lemezek készítésére és a megújulásra. Persze megpróbálunk időről időre kisebb pihenőket beiktatni, de sokszor érezzük úgy, hogy soha nem érjük utol magunkat. Általában több évre előre tele vagyunk ötletekkel és tervekkel, csak időnk nincs a megvalósításra. Bár sokszor érzünk szinte ólmos fáradtságot, amikor felmegyünk a színpadra, és meglátjuk a gyerekek arcán az örömet, az annyi energiát ad, hogy azonnal elszáll minden fáradtság.

fotó: Zaborós Zolt

Zeneszerző, dalszövegíró, önjelölt mémgyáros és közösségi média menedzser. A Friendly Blog új interjúsorozatának első alanyaként Fluor Tomit faggatta a reklám, a self-branding és az élet nagy dolgairól.

Hogyan indult a karriered?

Abszolút home made művészként indultam jó pár évvel ezelőtt, sokszor még ma is ez jellemzi a munkásságomat. Első nagyobb sikerem 2004-ben volt, amikor 16 évesen megnyertem az Animal Cannibals akkori hip-hop tehetségkutatóját az „Egy pillanat” című dalommal. Egészen 22 éves koromig az underground hip-hopban tevékenykedtem; Magyarország első számú hip-hop oldalának szerkesztőjeként, az API Névre hallgató rádiós rapműsor egyik vezetőjeként és előadóként is. Ahogy akkor, most is a találékonyságon van a hangsúly, abból dolgozok, amiből tudok.

Mondanál néhány példát, hogy hogyan lehet egy klipet kis költségvetésből kihozni?

A Mizu videoklipjének egyes jeleneteit is a konyhában és a szobámban forgattuk. Nem volt kamerám és pénzem, mégis mindig megoldottam a forgatásokat. Egyik régi klippemben például 2000 post it-et ragasztottunk 2 napig a falra és azok elé álltam rappelni, csak hogy legyen valami látványos. A kezdeti évek arról szóltak, hogy megtanultam, milyen csatornákon kell szólni az emberekhez és hogy mennyire fontos az online jelenlét. Szerintem ezért is vagyok ma ott, ahol vagyok.

Hogyan jött a felfedezés, hogy eljuss a mainstream vonalba?

Az első nagy lépést az Animal Cannibals adta a tehetségkutatóval. Akkoriban sokszor játszottak a Viván, persze nem orra-szájba. Akkor még nyomtak hiphopot, voltak réteg műsorok. Utána minden az MTV-re ment, ami nem rágógumi pop volt, ami egy érdekes csavar, hiszen végül mégiscsak hálás lehetek a csatornának, sokat köszönhetek nekik. Az is nagyot dobott a hírnevemem, amikor SP-vel megcsináltuk a közös számot. Az nekem nagyon nagy hype volt. Tökre furcsa, hogy a közös dalunkat többen nézték meg, mint mondjuk egy SP dalt akkoriban, fura dolog volt, meglepett minket.

SP-nek 11 ezer rajongója van a Facebook oldalán, neked ezzel szemben 150 ezer. Ez szerinted miért lehet? Mi tesz téged tizenötször jobba?

Egyértelműen a Mizu. A Mizu előtt 55 ezernél járt a Facebook-on, tehát január óta jött rá ez a százaz. A számot a parlamentben idézték, a kereskedelmi csatornák felkapták és jött a sok feldolgozás.

Az első 50 ezer rajongó valószínűleg abból a korszakból van, amikor még undergroundabb zenét játszottál. Hogyan kezeled azt, hogy ott van 50 ezer ember, aki a régi Fluoridra kíváncsi, most pedig itt van ez a 100 ezer, akik viszont már az új Fluorra kíváncsiak? Beszölogotnak? Mit látsz a statisztikákból?

Írogatnak, meg néha beszélnek, de ez várható volt. Akik erősen követtek engem, azok hallhatták a régi lemezeket, hogy néha elborul az agyam és csinálók egy electro dalt vagy valami mást. Egyébként az új lemezen is vannak hiphop dalok, és nem csak ilyen Mizu flash van, hanem mindenféle számok, akár a régi stílusból is. Egyébként hozzá kell tennem, hogy azok, akik azt mondják, hogy a régi vonallal sokkal több rajongóm lenne, azoknak elárulom, hogy a régi klipeknek max 100-120 ezres nézettsége volt, a mostaniak pedig milliók fölött járnak – holott a Lájki című számomhoz csak egy kép van felrakva.

MySpace-en amúgy fent voltál abban a korszakban, amikor mindenki fent volt?

Igen, fent voltam, de abbahagytam már 1 éve. Akkor már nem nagyon pörgött, meg nem is tetszett a felülete. Meg persze jött a Facebook, ami mindent elsöpört.

Te kezeled a közösségi oldalaidat vagy más?

Mindent én kezelek, a közösségi oldal és a weboldal minden egyes részletéért én felelek, a marketinget is én viszem. Utálnám, ha nem kontrollálhatnám a dolgokat. 2007-ben volt egy lemezem, amire ráírtam kicsiben, hogy nyomokban magyort tartalmazhat, és volt, hogy a lemez mellé tényleg kaptak magyort a vásárlók. Aztán volt egy dalom, a Shake, amit nyár elején úgy promóztam be, hogy majd az első 30 fokos napon jön ki. Nagyon sokan várták, nézegették az időjárás előrejelző oldalakat. Sűrűn használok a Ustream-et is a rajongókkal való kommunikációban. Beindítom a kamerát a nézők meg kérdezhetnek tőlem. Szóval tényleg próbálom érdekesebbé tenni az egészet, mert szerintem sok előadó pont abba a hibába esik bele, hogy max kilija – közszolgálati jelleggel – hogy épp megjelent a Borsban, szombaton fellép a diszkóban, stb. Ennyiről szól nekik az egész, és aztán meg nem értik, hogy miért nem követik őket.

Te hogy látod most a kiadódni a szerepét? Mit jelent számodra egy dalnak a megjelenése?

Nekem, egy dalnak a megjelenése az abszolút YouTube vagy net. A CD nem igazán érdekel, a mostani lemezem is letöltős, igazából minden lemezem letöltős. És ennek is sokat köszönhetek, mert nem azon gondolkoztam, hogy hogyan rejtsem el a letöltők elől, hanem azon, hogy minél többen hallgassák és nyomassák, mert csak így tud jól elterjedni. Aki nincs fent a neten vagy a YouTube-on az halott, vagy nagyon szűk célcsoporthoz jut el. Szerintem sokkal fontosabb az, hogy az ember ott legyen teljes vállszélességgel a neten, minthogy megvegye pár ember a lemezeket. Egyébként kontakthálózat szempontjából nagyon jó a kiadó meg a menedzserem is.

Ha a zenén túl a marketingben is ennyire kreatív vagy, a menedzsment feladata „csak” a PR és a fellépések marad?

Igen mondhatjuk, hogy én vagyok az agya ennek a Fluor projektnek, de a menedzserem, Vermes Orsi is nagyon sokat segít, és nagy szerepe van a döntéseknél. Teljesen nem tudnám átadni senkinek, mert egyszerűen ettől hiteles a dolog és nem is akarom átadni ezt az egészet senkinek. Ettől hiteles a dolog, ettől látják azt, hogy ezt az egészet ez a hülyegyerek csinálja, és nem más. Nem a kiadó

mondja meg neki, hogy így fésüld a hajad és így kell állni, meg, hogy a színpadon ne mond azt, hogy b* meg. Nincs semmi ilyesmi, a magam ura vagyok.

De ettől függetlenül nagyon fontos a menedzsment is, mert a kettő együtt megy jól. Lehet, hogy néha rosszul döntenék nélkülük és bevállalnék olyat, amit egyébként nem kéne. Meg abban is sokat segítenek, hogy a média ne szálljon rám teljesen. Nem szeretném, ha arról írnának, hogy eltört a macskám lába. Én úgy érzem, hogy eddig is elvoltam bulvár nélkül, ezután sem lesz rá szükségem - legálábbis remélem.

Te hogy definiálnád a célcsoportodat?

A statisztikák alapján 13-24 éves korosztály követ engem. Tehát ez a két csoport: 13-18-ig és 18-24-ig. Ez a kettő a legerősebb.

Fiúk vagy lányok?

Lányok. Arányaiban több a lány. Azt mondom, hogy kb. a 70 százaléka, mert a lányok lelkesebbek ilyen téren. Tehetségkutatóknál és valóságshow-knál is szinte mindig a férfiak nyerne, mert a lányok sms-eznek, ők az aktívabbak.

Nem érzed úgy, hogy azzal, hogy csomó márkát társítanak hozzád, vesztesz a hitelességedből?

Azért nem érzem ennek a veszélyét, mert nem sulykolom ezeket a márkákat a rajongók fejébe. Szoktam látni más előadók oldalán, hogy folyton tukmálják a szponzorjukat: jelentkezz ide, menj oda, vedd meg azt, én ide járok, stb. Ha én is így csinálnám, az hiteltelen és rossz lenne. Én próbálok óvatosan belecsempészni a terméket vagy márkát a mondandómba. Nem erőszakolom a dolgot, és szerintem ezért működik. Én szeretem, ha neked is bejön, nyomjad, de nem mondom, hogy ilyál pl. Red Bullt.

A finom termékelhelyezés művésze vagy...

Igen. Én tényleg szeretem ezt. Nagy perverzióm például, hogy képekre miként tudok elhelyezni dolgokat.

Te azért lettél Adidas-os mert eleve vonzódtál a termékhez, így amikor megkeresett téged a Nike és az Adidas, te azt Adidas-t választottad? Vagy pedig azért, mert éppen ő keresett meg téged?

Azért ez nem így ment. Voltak brandek, akik megkerestek, de ha utálok, akkor nem szerződök velük. Nekem már a Partyarc és a Mizu klipben is Adidas cuccaim voltak, pedig akkor még nem is támogattak. Látták a klipet, látták, hogy Adidas cucc van rajtam és gondolták, megpróbálják. Azt hiszem úgy kezdődött az egész, hogy valaki belinkelte az Adidas oldalra a klipet, és látták, hogy mekkora a nézettsége. Felhívtak minket, kitaláltuk, hogy legyen. Nézzük meg, hogy mennyi embert tudok megmozgatni. Csináltam a Twitteren egy trendet Adidas Tomikának, ami nagyon hamar elterjedt. Mindenki twittelte és pár perc alatt az lett az első helyen. Facebookra kiírtam, ha tetszik a cuccom a klipben, lájkoljátok. Ennyi. Több ezer lájk jött 5-6 perc alatt, ami eléggé meggyőző volt a márkának.

Tévét amúgy szoktál nézni?

Nagyon ritkán. De ha mégis nézek, akkor nem kapcsolok el a reklámoknál, szeretem nézni őket.

Te egyébként hogyan használsz a különböző közösségi oldalakat? Milyen tartalmakat közvetítesz rajta a rajongóknak?

Mindegyik más és más ad. A Twitterem az, ami full emberközeli és ahova kiírom, hogy ha például nem volt mártogatós szósz a boltban és így nem tudok filmet nézni. Oda tényleg kiírok mindent és dumálok a rajongókkal. A Facebookra nem írok ki mindent, mert nem akarom, hogy napi 35 poszt legyen kint, mert akkor elveszik fontos posztoknak az értéke. A Twitter szerintem amúgy nem nagy cucc, nem is marad fenn sokáig. A Twitter-láz szerintem még hamarabb meghal, mint a Facebook. Külföldön is sokan abbahagyták. 50 cent-nél is azt olvastam, hogy elege lett. De én azért még tolong egy darabig...

Mennyire tartod fontosnak a self brandinget? Ebbe beletanultál vagy segít valaki? Hogyan jött létre a Fluor image?

Nem agyalom túl a dolgokat, de azért figyelem a külföldi trendeket és próbálok update maradni. 2-3 hetente körbenézek a neten, hogy milyen új dolgok vannak, mik érdekelhetik a célközönséget, vagy mi jó nekem. Most épp a Foursquare-re kattantam rá. Úgy gondolom, hogy idén ez nagyon menni fog, mert külföldön már elég szépen befutott. Én is tervezek egy ilyet, ha kijön majd a következő dalom. El fogom rejtteni a CD-ket a város különböző pontjain, becsokolok, és aki megtalálja őket, az ingyen hozaviheti.

Ezt te találtad ki?

Igen. Nyilván volt előttem egy külföldi példa, de pont ez a lényeg. Meg kell találni azokat a dolgokat, amik idehaza is hasznosíthatóak. Twitterem például 4 éve van, de régen csak kb. 20 követőm volt, most meg vannak 11 ezren. Nagyon érdekelt a téma, különösen azért, mert nem volt más megjelenési csatornám. Nekem ezeket a csatornákat kellett kihasználnom ahhoz, hogy úgymond ismert legyek és népszerű. Tudtam, hogy vagy az interneten valósítom meg önmagam, vagy örökre eltűnök a süllyesztőben.

Karányi Dániel - Kuritár Csaba
(Friendly Advertising)

fotó: Zsiborás Zsolt

artisjus küldetés

Az **artisjus** Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület 2011-ben elfogadott kommunikációs stratégiájának bevezetője.

Küldetés:

Az **artisjus** küldetése a zeneszerzők, szövegírók, zeneműkiadók és írók egyesületeként, hogy szerzői jogait hatékonyan és átláthatóan kezelje, érdekeiket érvényesítse és információkkal lássa el őket, ezzel elősegítve műveik jogszerű felhasználását.

Az **artisjus** a zeneipar hosszú távon felelősséggel működő non-profit szervezeteként gondoskodik társadalmi és természeti környezetéről. Célunk, hogy sok jó zene szülessen és legyen elérhető a legszélesebb körben, és hogy a széles társadalom az alkotók szerepét elismerje, műveik értékét felismerje.

Az **artisjus** elkötelezett a szerzői jog legmagasabb szintű szakmai művelésére, annak szerzőközpontú és fenntartható modelljei mentén.

Értékek:

Alkotóközpontúság - tevékenységünk során mindig a szerző érdekeit legjobban képviselő megoldást választjuk az egyensúly teremtésére alkalmas lehetőségek közül.

Hid-szerep - összekötjük egymással a zeneművek alkotóit és felhasználóit, megkönnyítve kapcsolattartásukat.

Hatékonyság - Jogdíjbeszedési és felosztási munkánk során a legjobb gyakorlatoknak megfelelően járunk el, az igazságosság mellett a hatékonyság szempontja alapján. Kollégáink munkájukat folyamatos tanulással a legmagasabb szakmai színvonalon, a legmagasabb technikai szabványoknak megfelelően végzik.

Átláthatóság - Bonyolult, összetett területen működünk, ezért működésünket a legvilágosabban kommunikáljuk minden érintett szereplő felé.

Nonprofit jelleg - minden, a működéshez és a hosszú távú fenntartásához nem szükséges pénzt a szerzőknek és zeneműkiadóknak fizetünk ki jogdíjként.

Szolidaritás - a különböző piaci erővel rendelkező szerzőknek és zeneműkiadóknak azonos színvonalú jogkezelési szolgáltatást nyújtunk; a kulturálisan értékes zenei és irodalmi törekvéseket alapítvány útján támogatjuk.

Felelősség...

...a magyar kultúráért - működésünkkel - betartva a nemzetközi jogi kötelezettségeket - előmozdítjuk új magyar művek létrejöttét, valamint azok belföldi és külföldi felhasználását.

...a környezetért - Felismerjük felelősségünket a természeti környezetért, és csökkentjük környezetterhelésünket. A környezettudatos magatartásra minden velünk kapcsolatban álló érdekgazdát ösztönzünk.

...a fenntartható zeneiparért - Több mint száz éve működünk a szerzőjog-kezelési területen; nem rövid távú sikerekért dolgozunk, hanem hosszútávon fenntartható kulturális piacokért, kiszámítható jogdíjbevételekért.

fotó: Fazekas István

Új utakon

artisjus a Facebookon

2010 tavaszán nyitott az Artisjus a közösségi média felé; erre az időre a magyar Facebook-polgárok számának gyors növekedése volt jellemző, ezért esett a választás erre a fórumra. Az **artisjus** Facebook-oldala a facebook.com/artisjus.hu címen érhető el.

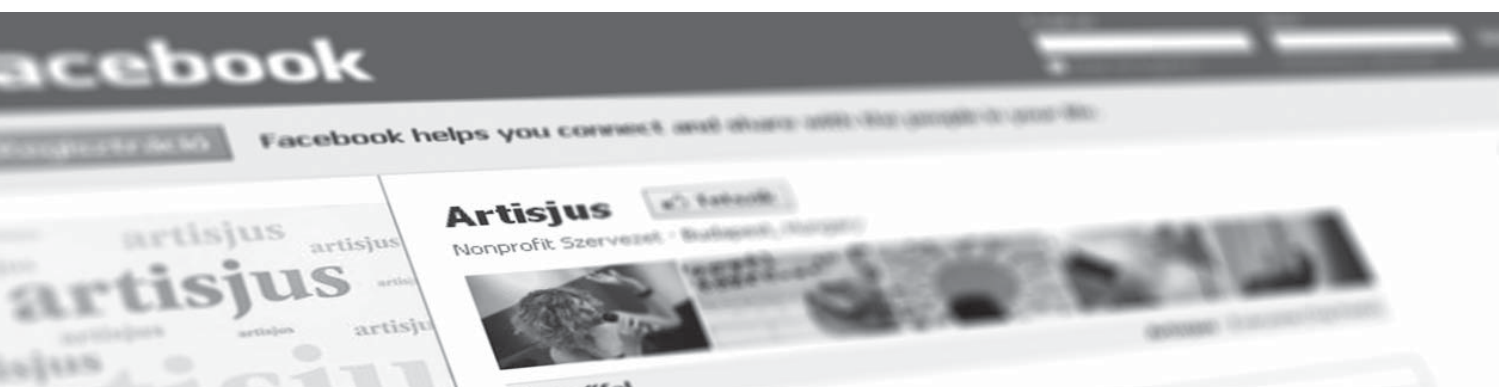
Az oldal tartalma elsősorban egyfajta „online sajtószemle” – a zeneiparral, szerzői joggal, zenei háttérinformációkkal kapcsolatos fontos vagy csak érdekes cikkek megosztása. Emellett mindig figyelünk arra, hogy az **artisjus**-rendezvényekről (pl. díjátadóról vagy Szerzői Akadémiáról) képek, leírások legyenek azonnal elérhetők, sőt, az előadások vetített vázlatát is letölthetővé tesszük.

Jegyzetekben egy-egy hosszabb leírást igénylő témát bontunk ki – például több jegyzet született az üres hordozó díjról, mert a széles nyilvánosság ide találó tagjait általában ez a téma érdekli a legjobban. De az **artisjus** működésével kapcsolatos rövid hírek is mindig megtalálhatók.

Az átláthatóság új lehetőségét adja, hogy az **artisjus** Zenei Alapítvány által támogatott zenei projektek megvalósulásáról könnyen, linkek segítségével is be tudunk számolni. A közösségi média lényege az interaktivitás; egyre több megkeresés érkezik hozzánk ezen a csatornán keresztül, akár szerzői, akár felhasználói részről.

Röviden tehát arra ad lehetőséget az **artisjus** Facebook-oldala, hogy az egyesületet érintő ügyekben a lehető legelőbb tudjunk életjelet adni magunkról – nemcsak annak az 1000 embernek, aki követi az oldalt, hanem azoknak is, akik csak néha járnak arra.

www.facebook.com/artisjus.hu

SZIR

Jogdíjértesítő – már SMS-ben is!

A SZIR¹ a szerzők személyre szabott jogdíj-információinak, valamint személyes és műadatainak online megjelenítője. Lényege, hogy egy jelszóval védett, biztonságos online felületen figyelhetők a legrészletesebb elhangzási és jogdíjadatok. Az előző évben két fontos változás történt ezen a területen.

Nyitás. 2010 őszén a pozitív tagi tapasztalatok alapján megnyitottuk a csatlakozás lehetőségét minden, az **artisjus**-t jogkezelésre megbízó szerző részére. A lépés egyértelműen pozitív visszhangra talált, a nyitással kapcsolatos kommunikációs kampány széles szerzői körhöz jutott el. A vidéki szerzők esetében a regisztráció személyes megjelenéshez kötött volta miatti nehézségeket az **artisjus** vidéki kirendeltségeinek igénybe vételével tudjuk áthidalni. (A bejelentkezés lehetőleg továbbra is telefonon, a Szerzői Ügyfélszolgálaton történik, a vidéki kirendeltségen történő csak előre egyeztetett időpontban lehetséges, mivel az ott dolgozó kollégák nem szerzői kapcsolattartással, hanem vidéki jogdíjfizetői ellenőrzéssel foglalkoznak.)

SMS. A SZIR-felhasználói nyilatkozatot módosítottuk, megnyitva az utat egyes adatok online módosítására (pl. online műbejelentés). Ami viszont már jelen idő: 2011 márciusától a SZIR-tagok számára megszűnt a papíros jogdíjértesítő küldése. Ehelyett SMS-ben értesülnek minden új jogdíjfelosztásról, és ezt követően a SZIR online felületén figyelhetik a legrészletesebb adatsorokat. Ez a környezet védelme mellett költségcsökkentést is jelent.

2011 felénél a SZIR-felhasználó szerzők és jogutódok száma átlépte az 1000-et! És tovább fejlesztünk, bővülünk...

¹ Szerzői Online Információs Rendszer

ESZER.INT blog

2010-ben indult útjára az ESZER.INT blog, a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület saját blogja, amelyre többek között az **artisjus** két jogásza, **Fodor Klaudia Franciska** és **Tóth Péter Benjamin** is rendszeresen ír bejegyzéseket. A blog neve egy rövidítés, az Elektronikus kereskedelem, SZERzői jog, INTerNet szavakból származik. <http://eszerint.blog.hu>
Kifejezetten szakmai blogról lévén szó, a cél nyilvánvalóan nem a tízezres olvasótábor elérése; sokkal inkább az, hogy a szerzői jog iránt szakmailag érdeklődő közösség napi, heti rendszerességgel olvashasson szakmai írásokat, és ezzel „kiszabadítsuk” a szerzői jogot a jogi szakfolyóiratok zárt világából. A köznapibb írásokat akár több ezren is olvassák, de a szakblognak napi több tucat rendszeres olvasója van.

Két részlet:

Fenntartható kultúra

A környezetért aggódók jó három évtizede felismerték, hogy „környezetvédelem” helyesebb inkább a „fenntartható fejlődés” fogalmát használni, amelynek az 1987-ből származó definíciója az ENSZ Brundtland Bizottságának jelentése szerint: „A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen generáció szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generáció esélyeit arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket.” A fenntarthatóság fogalma a természeti környezettel kapcsolatban kerül a leggyakrabban használatra, de van helye más tudományok, a gazdaság vagy a kultúra területén is. Nem éppen erre a „fenntarthatóságra” van szükség a kulturális iparban is?

A szerzői jog maga, alapjaiban véve is a fenntarthatósági szemléletet tükrözi. A jogdíj ugyan teher a vállalkozónak, aki műveket használ fel; de a másik oldalon ösztönzi a szereplőket a folyamatos alkotásra és a művek közönséghez közvetítésére.

Vannak „digitális gondolkodók”, akik szerint a kulturális iparnak alternatív üzleti modellekre van szüksége. Természetesen sok ilyen üzleti megoldás található ki. A fenntarthatóság azonban számomra azt jelenti, nem újabb és újabb „kreatív üzleti ötletekre” van szükség, hanem követhető modellekre. A Szárberryek internetről indult sikere néhányak számára megismételhető, de egy egész iparág nem tud erre építeni. A YouTube tele van zenével. Hányat kap fel belőle a népakarat?

Tóth Péter Benjamin

Amikor két kicsi lego sikeresen összeáll

Az MR2 Petőfi Rádió az utóbbi hónapban az elmúlt tíz év legjobb zenéit kereste, amelyre a hallgatók szavazhattak. Meg is született a top 100, s a hétvégén visszaszámlálva lejátszották őket. A műsorvezető a 15. helyezetnél megakadt, mert a Fluor nevezetű hiphop/rapper srácot a rádió sosem játszotta, „Mizu” című száma (bizonyára a fiatal popéhes generáció vokseinak köszönhetően) mégis előkelő helyen landolt. Azóta a rádió beszerezte a dalnak egy „rádió-kompatibilis” jazz-változatát a Kesh nevű formációtól, amelyet sikerrel le is játszik, és valljuk be, ró sem ismerünk az eredetire! Vagy... biztos, hogy ez még mindig az eredeti? Hát hogy is van ez?

A két zene összehasonlítása szerzői jogi értelemben is izgalmas eszmefuttatás. Vegyük az eredeti „számot”, ami legtöbbszörben azt a kérdést veti fel: ez most komoly...? Aztán rögtön utána hallgassuk meg a szövegében és dallamában megegyező, de előadásmódjában, hangszerelésében, stílusában, mondandójában teljesen eltérő, érettebb adaptációt.

Természetesen a szerzői jogi szabályok szerint koncerten bármely együttes bármilyen dalt (miután persze a szervező megfizette a koncertjogdíjat) eljátszhat, s eközben újrhangszerelheti, valamint a művészi produkció során személyiségéhez, az együttes stílusához illesztheti a dalt – ehhez nem szükséges az eredeti szerző engedélye. Ha az előadást rögzítik is, akkor az így létrejött „számot” már szigorúbban ítéljük meg, hiszen a koncertre jellemző élőzenés rögtönzés iránti – egyébként inkább szokásjogi – engedmény nem él. Alapvetően azt kell tehát vizsgálni, hogy az adaptáció az eredeti műhöz képest tartalmaz-e olyan fokú egyéni-eredeti alkotómunkát, olyan kreatív „pluszt”, hogy azzal lényegében új mű jön létre. (A zeneművek újrhangszerelésének és átdolgozásának pontos elhatárolásához ld. még az Szjszt. 18/10. döntését)

Jogásként és rádióhallgatóként is megállapíthatom, hogy a Mizu esetében a Kesh együttes az eredetire építve nemcsak előadóművészként eljátszotta, hanem dalszerzőként át is dolgozta az eredeti dalt. Egyszerűbben: bár a szöveg és a dallamvezetés azonos maradt, minden más annyira eltér az eredetitől, hogy nem csak egy koncertvariáns, hanem egy önálló életet élő sláger született.

Fodor Klaudia Franciska

Ki a sztár?

Slágerlisták múltja és jövője

A zenénél szubjektívebb élményt aligha találunk. Amiért az egyik ember megőrül, a másik nem bírja elviselni; amit szívesen hallgat az egyik, attól borsószik a másik háta. Személyek és közösségek identitása épül a zenére – és persze arra, hogy nem értünk egyet benne.

De ha egyszer ennyire szubjektív dolog a muzsika, miért akarjuk mindenáron mérni a sikereket? Vajon értékeesebb-e az a zenekar, amelyet többen hallgatnak? És egyáltalán: hol vannak az abszolút mérőszámok? Hogyan vethetünk össze egy elhangzást valamelyik országos kereskedelmi rádióban – és egy eladott lemezt?

A hivatalos slágerlisták hosszú ideig megbízható választ adtak erre. A jól működő lemezpiac lehetővé tette, hogy a fogyasztói kereslet mérhető legyen. Az a sikeresebb lemez, amiből több példányt adnak el; ez ilyen egyszerű. És egy olyan piacon, ahol az aranylemez 100 ezer példánynál kerül kiosztásra, ez valóban tükröz preferenciákat, mégpedig szinte kortól, nemtől, lakóhelytől függetlenül. A zenebabáló fiatal és a korosodó bácsi éppúgy megveszi a lemezt, a kazettát, ha tetszik neki, és újból meghallgatná. Ezen a csatornán keresztül tehát univerzálisan kifejezhető volt a tetszés.

A rádiós lista már bajosabb. Míg a lemezboltban a vevőt a szimpátia mozgatja, rádióhallgatáskor nem az a fontos, hogy minden dalt szeressen – hanem hogy egyiket se utálja annyira, hogy elkapcsoljon. A közönséget megosztó, és így a lemezeladásokban sikeres előadók nagy része soha nem tudott és nem tud rádiójátszáshoz jutni.

Mostanra a magyar lemezpiac lényegében összeomlott. Az aranylemez már 5000 példány megvásárlása esetén elérhető, ami jól mutatja a példányszámok visszaesését. A kis elemszám miatt pedig a lista teljesen megbízhatatlan lett. Ráadásul a felmérések szerint a fiatalok jóval kisebb arányban vásárolnak hangfelvételt, mint az idősek (inkább letöltik ingyen az internetről), tehát még ami megmaradt, az is torzít az idősebb generációk javára.

Ha azonban valaki azt hinné, hogy létezik egyetlen új slágerlista, ami majd átveszi a lemezeladásokra épülő Top 40 helyét ebben az új világban, téved. Pedig sokan gondolják, hogy egy YouTube-megtekintésekre vagy Facebook-megosztásokra építő slágerlista elég lehet. De hogy nem, arra elég egyetlen példát hozni. A YouTube megtekintések listáján előkelő helyen szerepel a Children of Distance nevű magyar hiphop együttes. Emlékezz rám című dalának különböző verziói mára 10 millió fölötti megtekintés fölé jutottak. Mindezt úgy, hogy a MAHASZ listán legelőkelőbb helyezések a Dance Chart 22. helye volt. De kérdezzük körbe ismerőseinket 30 fölött, hányan hallottak róla; pedig kétszáz ezer követővel a Facebookon az egyik legsikeresebb magyar banda.

Hol vannak már azok a sztárok, akik egy egész országot tartottak lázban, akik valóban minden agyba bemosáiroztak...? Talán nem túlzás azt állítani, hogy utoljára a Republic együttes volt képes erre dalaival.

S hogy mi történt aztán? Jött az internet. És hirtelen nagyon sokféle lett a zenei ízlés. Ez egyrészt azt jelenti, hogy nincs többé egyértelmű „nagy siker”. Még a „Most múlik pontosan” és a „Vidéki sanzon”, a 2000-es évek két legismertebb slágere is csak lassan szívárgott be a szélesebb közönség füleibe. Előtte végigjárta az internetes színtereket, ajánlásról ajánlásra bővült a hallgatók köre; s csak végül karolta fel őket a mainstream média.

Szomorkodjunk? Hiszen szinte kihaltak a „kortárs slágerek”. Nem. Inkább örüljünk ennek. Hiszen a régi idők gigaszárjait, a mindenki által dúdolt dalokat csak részben köszönhetjük a jó dalszerzőknek. Az óriási sikerekben a monopolhelyzetben lévő tömegmédia-csatornák oroszlánrészét vállaltak. Nemcsak azért hallgatta mindenki a dalt, mert jó, hanem azért is, mert mindenki hallgatta.

Most, hogy az internet megjelenésével ez a véleménymonopólium megszűnt, sokszínűbb lett a zenei kínálat. A siker a még megmaradt lemezeladások és rádiós játszások mellett a koncerthangzásokból, a videomesztók megtekintésszámaiból, a Facebookos követők és megosztók számából, a torrent oldalak letöltésszámaiból és még ki tudja hány forrásból áll össze.

Igen, ez azt jelenti, hogy ma nehezebb mérni a sikereket. De ez legyen csak a marketingesek baja. Találják ki ők, hogyan tudják megállapítani, a márkájuk célcsoportját ki szőlítja meg a legjobban. Mi, rajongók, bátran higgyük azt, hogy a mi kedvencünk a legjobb a világon. Mert tényleg az!

Tóth Péter Benjamin
artisjus Stratégiai és Kommunikációs Igazgató

Legális és digitális

A zeneiparon gyorsvonatként gázolt át az infokommunikációs forradalom. Nem azért mert az internetes kultúra élharcosai és követői ne szerették volna a zenét. Épp hogy nagyon szerették. Annyira, hogy saját kezükbe vették a disztribúciót és a marketinget. Világgyorsan kiépítették az új fogyasztási csatornákat, kritikai fórumokat, és leprogramozták a szükséges eszközöket, ami a számukra fontos kultúra elől lebontotta a falakat. Nem csak a zeneipar járt így. A telekommunikáció, a logisztika, a könyvkiadás és a sajtó üzleti modelljét ugyanazzal a pozitívista lendülettel rombolta le az új média, mint a zeneipart. A változás elkerülhetetlen volt. A kérdés csak az, hogy ki milyen gyorsan tud adaptálódni az új feltételekhez. A zeneipar túl nagy és túl kényelmes volt ahhoz, hogy gyorsan feltápaszkodjon az első komolyabb pofon után.

A digitális logika a közvetítői lánc kikapcsolását és a közvetítői hálózat lerövidítését ígérte. Pokolba a közvetítővel! Nem kérték a kiadói marketinget, a nagy költségvetésű videoklipeket. A zenei ízlését régen mindig egy báty, egy barát vagy a barát bátyja befolyásolta maradandóan, meg persze az osztálytársak és a zenecsatornák. A 90-es évektől ez a báty már az internet, a zenecsatornák a dj-k. A nagy sikerben és a rohanásban éppen csak a szerzőkről és az előadókról feledkeztek meg, akiknek ugyanannyira ijesztő volt ez az új világ, mint a kiadók számára. Csak nagyon későn kezdték el újraosztani a szerepeket a digitális zenei piacon. Erre a folyamatra nagy hatása volt egy-két olyan igazán innovatív elme, mint az Apple igazgatója, és néhány olyan a szürke zónában nagyra nőtt szolgáltatásnak, mint a YouTube.

A kulturális ipar olyan, mint a klasszikus Róma. Időről időre betörnek a barbárok, és felforgatják a szabályokat, de egy bizonyos fokig alkalmazkodnak is az ipar logikájához. Ilyen volt a filmgyártás kezdete, a rádiózás, a televíziózás, de a rögzített zene hősora is. Csupa határsértő, pimasz lángelme és a nyomukban kullogó haszonleső próbált megélni a kultúra iránti igényből. Így alakult ki az a Mick Jagger által is kivételesnek ítélt 30-40 év, amíg a rögzített zenével jól lehetett keresni.

A szerzők és az előadók várják azt, hogy a zenefogyasztás növekedésének ők is haszonélvezői legyenek, az alkotói autonómia növekedésével. A hagyományos utcai és udvari zenész szerepek ismét virágoznak, de még mindig nem látszik, hogy áll-e valami a rögzített formában terjedő „médiazenész helyébe. Nagyon sok kezdeményezés van erre, hiszen mindenki örülne, ha megtalálná a hangfelvételi kiadói modell utódját. Jelenleg kezdenek olyan szolgáltatási modellek kiforrni, amiért a fogyasztók hajlandóak is fizetni. Még nem tudni, hogy a fogyasztók inkább birtokolni szeretnék a zenét, vagy elég nekik a hozzáférés, esetleg csupán az üdítő árban hajlandóak kifizetni az árát. Lehet, hogy egyszerre mindhárom modell nyerő lesz. Az biztos, hogy az új modellek csak a második, harmadik hullámban fognak elérni hozzánk. Vagyis: mostanában.

fotó: Csepeli Eszter

Az **artisjus** komoly erőfeszítéseket tesz azért, hogy az új média trendjeit megértse, és a saját eszközeivel alakítsa is. A korábbi érdekvédelmi funkció mellett, úgy érezzük, már szolgáltatók partnerei is kell legyünk a közös gondolkodásban. Arra készülünk, hogy minden felhasználónál többet tudjunk az új médiáról, a tartalompiacról és a szükséges jogkezelési gyakorlatokról. Aktívan keressük azokat a modelleket, ahol a lehető legkevesebb közvetítő áll a zeneszerető közönség és a szerző között.

Miközben ezt a szöveget írtam küldtem 10 dollárt Franz Nicolaynak, egy brooklyni bendzsós folk-punk zenésznek, hogy osszejöjjen a következő lemezének költsége. Ha meglesz a pénz, akkor kapok cserébe egy digitális példányt az albumból.

Kitzinger Dávid

artisjus Hangfelvétel-engedélyezési Osztály vezetője

Új utakon

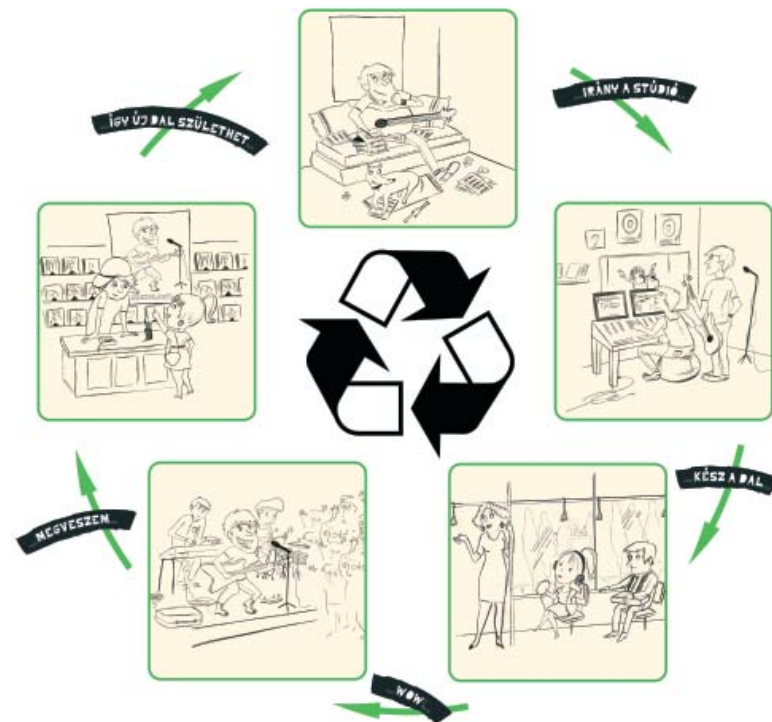
Vetted? Kösz!

A ProArt 2011-es kampánya, az alkotók tiszteletéért, az alkotókkal közösen

Új megközelítés

A ProArt¹ idén nyáron újszerű kampánnyal jelentkezett, amely kifejezetten pozitív hangvételű és a kölcsönös tiszteletre helyezi a hangsúlyt. Az alkotók **megköszönik** azt a tiszteletet, amit a zenerajongók, zenefelhasználók a zenéért való fizetéssel is kifejezésre juttatnak. Ez számos formában történhet, a koncertjegytől kezdve a CD-vásárláson és a legális digitális szolgáltatásokon át a jogdíj fizetésével járó üzleti célú felhasználásokig. A kölcsönös tisztelet megfelelő kifejezése segítheti annak megértését, hogy csak akkor jöhetnek létre új alkotások, ha a korábbiakat a rajongók megbecsülik. Különösen egy ilyen kis piacon.

¹ A ProArt a magyarországi közös jogkezelők szövetsége, tagjai az **artisjus**, az EJI, a MAHASZ, a HUNGART és a FILMIJUS

A kampány elemei

1. Weboldal: www.kosz.hu - igen „ő”-vél!

A weboldalon kevés szöveggel, sok képpel és videóval kommunikáljuk, hogy nem csak szükséges, de érdemes is fizetni a zenéért, mert így tud a művész tovább alkotni. Központi elem az itt látható zenei „újrahasznosító” kép: hogy lesz az új dalból siker, a sikerből pedig új dal.

2. Facebook-oldal:

A Facebookon létrehozott „Kösz” oldal a kampány legdinamikusabb helye: itt folyamatosan publikálunk zenével kapcsolatos tartalmakat, beszélgetünk a rajongókkal, stb.

3. Nyereményjátékok:

A fiatalok számára talán legvonzóbb ajándékok: fesztiválbelépők nyerhetők a kampány keretében. Erre egyrészt a CD-vásárlások regisztrációjával van lehetőség, másrészt a különböző Facebook-aktivitások kapcsán tartunk sorsolást.

4. Kösz! megjelenítése

A kampány logója szinte az összes fontosabb zenei fesztiválon megjelent idén nyáron. A 2011-es év egyik csúcspontja a Magyar Dal Napja, ahol a Kösz! kampány valamilyen formában minden színpadon megjelent – Nyíregyházától Budapestten át Zalaegerszegig.

www.kosz.hu

Jogkezelés zölden

2011 elején indítottuk el a Jogkezelés Zölden programunkat. A célunk, hogy fokozatosan működésünk minden területén környezetbarát rendszereket használjunk, és mindig odafigyeljünk környezetünkre. Így vigyázunk a Földre, óvjuk dédunokáink örökségét, de a mi számunkra mindez ennél többet is jelent. Ami zöld, az hatékony. Ami hatékony, az olcsóbb. És – non-profit szervezetként – minden forint, amit működésünk során megspórolunk, a szerzőkhöz jut.

Az Artisjus a program kezdetén tart, az első hullámban a következőket tettük:

- 1. Ésszerűbb ellenőrzési utak** – a vendéglátóhelyeken, üzletekben, szálláshelyeken és rendezvényeken felhasznált zenéket ellenőrző kollégáink útvonalait felülvizsgáltuk, ezzel az egy ellenőrzött üzletre jutó kilométerszámot 10,6-ról 8,3-ra csökkentettük (22%). Ez kevesebb károsanyag-kibocsátást jelent.
- 2. Nyitható ablakok** – a budapesti irodaház utcai üvegfrontján az épület 1994-es felépülése óta nem voltak nyitható ablakok, így az üvegházhatás miatt késő tavasztól kora őszig csak légkondicionálással lehetett szobahőmérsékletre hűteni az irodákat. Most minden utcafronti iroda nyitható ablakot kapott, így a természetes légkondíció működni is kezdett – míg zárt ablakkal a késő őszi napsütés is melegítésre fogható, nemcsak a hűtési, de a fűtési energiát is csökkentve.
- 3. Kétoldalas nyomtatás** – minden nyomtatónkat kétoldalas nyomtatásra állítottuk át.
- 4. FSC papír használata** – Kizárólag a felelős erdőgazdálkodást tanúsító FSC-igazolással rendelkező beszállítótól rendelünk papírt. Ez bizonyítja, hogy a papír alapanyagául szolgáló fa nem az esőerdőkből származik, hanem kifejezetten ebből a célból termesztett fák felhasználásával készült.
- 5. SZIR** – Az online Szerzői Információs Rendszer bevezetését követően a regisztrált szerzők számára megszüntettük a papíralapú jogdíjértéstartó küldését. Ezzel csökkentettük a papírkibocsátás mellett a postai szállítás költségeit, és ráadásul kényelmesebb szolgáltatást nyújtunk a szerzőknek, akik SMS-üzenetet kapnak minden jogdíj felosztásakor, és az interneten minden eddigénél részletesebb adattartalommal ellenőrizhetik jogdíjkifizetéseiket.
- 6. KoncertOnline** – A koncertműsorok bejelentése papír helyett már az interneten is megtehető, mind a fellépő, mind a koncertszervező részéről. Ezt a célt szolgálja a KoncertOnline nevű szolgáltatásunk.

7. Szelektív hulladékgyűjtés – a budapesti irodaházban megkezdtük a papír és műanyag szemét szelektív gyűjtését.

8. Bringatároló – a budapesti irodaházba kerékpárral érkező munkavállalók, szerzők, partnerek a bejáratnál kényelmesen letehetik a kétkerekűt.

Ezek még csak az első lépések. Elköteleztük magunkat, hogy tovább menjünk, és saját tevékenységünk mellett szerzőinket és partnereinket is ösztönözzük a környezettudatosabb magatartásra.

Zeneipari információk a szerzőknek artisjus Szerzői Akadémia

fotó: Puskás Ferenc

2010-ben indítottuk útjára új rendezvénysorozatunkat, amelynek célja, hogy szerzőink felé zeneipari információkat szolgáltatassunk saját előadások és vendéglelőadók prezentációi, illetve kerekasztal-beszélgetések útján. A kezdeményezés szerzői körökben pozitív visszhangot váltott ki; ez egyrészt azt jelzi, hogy komoly információhiány jellemzi a zeneipart, másrészt azt, hogy az **artisjus** elismerik szakértő tájékoztató pontnak.

A rendezvények rendszerint teltházások, a Magyar Zenész Bázis pedig online közvetítést nyújt, amit általában a jelenlévőkkel azonos mértékben követték. Az **artisjus** Szerzői Akadémiák anyagait elérhetővé tesszük nemcsak a jelenlévők, hanem minden érdeklődő számára.

Az előző Évkönyv óta eltelt időszakban négy Szerzői Akadémia került megrendezésre:

Zeneműkiadás

2010. szeptember 27.

A zeneműkiadás (music publishing) világáról tartott **artisjus** Szerzői Akadémián három előadást és egy panelbeszélgetést látott a közönség. A zeneműkiadás a zeneszerzőkkel, szövegírókkal kötött szerződésekben arra vállalnak kötelezettséget, hogy a daloknak elhangzásokat, felhasználásokat szervezzenek, és ezért cserébe a szerzők jogdíjaik bizonyos részét átengedik számukra. A magyar zenei piacon csak a rendszerváltás után tudott megindulni ez a tevékenység, ráadásul nem is zökkenőmentesen, így a mai napig sok félreértés, bizonytalanság van a szerzők között.

Ezen a helyzeten segített **Stiedl Gusztáv** (Schubert Music Publishing) és **dr. Ágoston Alexandra** (ügyvéd) előadása, akik a zeneműkiadói tevékenységről, szerződésekről beszéltek. Ezt követően **Oláh András** (**artisjus**) ismertette a zeneműkiadók és az **artisjus** munkakapcsolatát, és az alkiaadói és adminisztrációs kiadói szerepeket.

Végül **Czutor Zoltán**, a Magyar Könnyűzeneszerzők és Szövegírók Egyesületének elnöke beszélgetett a szerzők igényeiről, elvárásairól, panaszairól a színpadon **György Péterrel**, aki az EMI zeneműkiadó vezetőjeként egyúttal a Magyarországi Zeneműkiadók Szövetségének társelnöke. Parázs vita alakult ki, amelyben a közönség sorából egyaránt hallhattunk sikertörténeteket és kudarccokat.

Tanulságul talán azt vitték a jelenlévők magukkal, hogy a zeneműkiadói szerződés nem valamiféle „csodaszer”, sőt: nem is „kötelező feladat” a dalszerzők számára. De van olyan alkotói helyzet, amelyhez komoly értéket tud hozzáadni egy jól működő zeneműkiadó.

artisjus Szerzői Akadémia

Zenei export

2010. december 15.

A magyar zene külföldi népszerűsítésének sokan sokféleképpen futottak neki a múltban. A zenei exportról szóló **artisjus** Szerzői Akadémia idején államilag szervezett vagy támogatott exportiroda nem működött aktívan. A témáról kerekasztal-beszélgetést szerveztünk.

fotó: Fazekas István

Lovasi András (Kispál és a Borz, Kiscsillag) a mai magyar zenét egy helyi érdekű vasútvonalhoz hasonlítja, ahol az együttesek alapvetően a belső piacra termelnek, a belső piacon „működnek”. Fel kell ismerni az ebben rejlő csapdát: export nélkül a könnyűzenénk belterjessé válik, és legfeljebb a világzene szűkmarkú játszóterén tud ki-kitörni. „Amelyik európai ország felismerte, hogy az angolszász nyomásra egyetlen megfelelő válasz a saját nemzeti popkultúra infrastruktúrájának fejlesztése, támogatása, az ma már jelentős szeleteket birtokol az európai piacból.”

Rakonczi Viktor (dalszerző, producer) külföldről számos előadó-művész, producer kéri fel dalok megírására. Határon túli karrierje egy lengyel énekesnőnek, egy „helyi csillagnak” szerzett sikeres dallal indult, és mára már számos külföldi művésznék írt, illetve dolgozott át dalokat. Sikertörténetéből világossá válik, hogy kitartással és tehetséggel messze lehet jutni, de nagyon fontos az önbizalom is. A magyaros „miért pont nekem sikerülne?!”- beállítottságnak a nemzetközi popszakmának semmi keresnivalója. „Megtanultam, hogy a sikerhez a legfontosabb a hit: hogy a szerző higgyen magában, higgyen abban, amit csinál – és a „hit”, vagyis a sláger!”.

Ifj. Malek Miklós (dalszerző, producer), aki most a népszerű tehetségkutató zsűrijéből ismert, tapasztalatból tudja, hogy a zene, mint bármilyen más termék, akkor eladható, ha karaktere van. „A zenei marketing éppen úgy működik, mintha ásványvizet szeretnénk eladni. Meg kell találni, hogy mitől lesz egyedi, szerethető” – vallja. Arra a tévhitre, hogy „Amerikában minden könnyebb”, a tengerentúlon neves sztárokkal dolgozott dalszerző, producer nevetve annyit mond: „Amerikában nincs jogdíjleltől, nincs a mozijátás vagy DVD-kiadás után jogdíj, a hangfelvétel-kiadótól két évig semmire se számíts, és előfordul, hogy a zeneműkiadód megfellelkezik rólad. És ha még valakivel vitába is kerülsz, ügyvéd nélkül szóba sem állnak veled”. Ami azonban kétségtelenül jobban működik, hogy Amerikában és akár Svédországban is felismerték, hogy a siker előfeltétele a művészek közti munkamegosztás.

Vörös András (Superbutt) a klasszikus „földönalvó underground” zenészek szemszögéből vizsgálja a kérdést, akiknek a külföldi érvényesülés azonos a külföldön zenélés lehetőségével. Együttesével ő is örömmel koncertezik Európa szerte, még ha mindez megterhelő is, azonban az igazi nemzetközi áttöréshez szerinte is több kell. „Ha a zenével csak az önmegvalósítás a célod, nagyon szép hivatást választottál. De ne csodálkozz, ha nem élsz meg belőle.” - jegyzi meg a rockzenész.

A magyar művészek külföldi keresetségének előkérdése a magyar zenei képzés, a zeneipar infrastruktúrája. Az előadók egyetértettek abban, hogy hazánknak ilyen téren is van hova fejlődni: a törekvéseknek szervezett formában kellene irányt adni ahhoz, hogy a könnyűzenében koncepcionális fejlődést érijünk el.

artisjus Szerzői Akadémia

Irodalom és internet

2011. március 29.

Az **artisjus**, ha szűkebb körben is, mint a zenében, érvényesít jogdíjakat az irodalmi szerzők számára is, mégpedig rövidebb alkotások nyilvános előadása, rádiós-televíziós sugárzása esetén. Az irodalmi szerzőknek tartott első **artisjus** Szerzői Akadémia rögtön a talán legaktuálisabb, legizgalmasabb kérdéskört, az internetes felhasználások és az e-könyvek kérdését járta körül.

Bevezetőként **dr. Tóth Péter Benjamin (artisjus)** tartott előadást az **artisjus** és az irodalmi szerzők kapcsolatáról, az érvényesített irodalmi jogdíjakról, majd jogi előadónk, **dr. Fodor Klaudia Franciska (artisjus)** beszélt az internet és a szerzői jog „szeretlek is meg nem is” típusú kapcsolatáról.

A témához közelítve **Fábri Péter** (szerző, a CISAC drámaírói, irodalmi és audiovizuális szerzői tanácsának tagja és volt elnöke) beszélt arról, hogy a szerzők milyen lehetőségeket és kihívásokat látnak műveik internetes terjedésével kapcsolatban. Az új felhasználások új lehetőségeket nyitnak a közönséghez jutásban, ezért nem szabad az új kezdeményezések kiöltőit ellenségként tekinteni. Ugyanakkor arról sem felejtkezhetünk el, hogy az interneten a szerzők művei látogatást, és ezzel bevételt generálnak; márpedig az a méltányos, hogy az így generált bevételekből az alkotók is részesüljenek. Ez az állapot ma még messze van.

„Erről beszélünk!” – mutatta fel **Földes László** (Kossuth Kiadó) a legújabb e-könyv olvasó készüléket. Ezek ma már a szemnek kényelmes olvasási lehetőséget biztosítanak, és sokkal kisebb helyet foglalnak el, mint egy hagyományos könyv. Ezért várható, hogy a közeljövőben széles körben elterjednek, és a könyviparnak egyelőre nincs tökéletes modellje arra, hogyan lehetne legális és vonzó könyvkiálattal ellátni a felmerülő igényeket. Magyarországon a Kossuth Kiadó az egyik „úttörő” kiadó, amely e-könyvet értékesítő webshopot is üzemeltet.

Moldován István (Országos Széchényi Könyvtár, Digitális Gyűjtemény Osztály vezetője, Magyar Elektronikus Könyvtár) a magyar és európai digitális könyvtár projektekről beszélt, majd feltette azokat a kérdéseket, amelyekre a következő években a piaci szereplőknek közösen kell válaszolniuk. Mi lesz a kiadók, könyvtárak helye, szerepe, munkamegosztása az e-könyvek világában? Milyen üzleti modell lesz versenyképes? És egyáltalán: olvasnak-e az emberek?

fotó: Fazekas István

artisjus Szerzői Akadémia

Web 2.0 és zene

2011. június 27.

Az internet fejlődésében 2010-2011 a közösségi oldalak hihetetlen előretöréséről szólt. Hogyan viszonyuljon ehhez a jelenséghez a zenészs? Erre kerestük a választ a „Web2.0 és zene” c. **artisjus** Szerzői Akadémián.

Weinwurm Bence online szakértő a „Közösségek hálójában – élet a státuszüzenetekben innen és túl” címmel tartott előadást. A közösségi oldalak sikerét szerinte az adja, hogy 1) a felhasználók között közvetlen kapcsolat van (mindenki a saját nevében, és nem álnév mögé bújva szerepel), 2) az egocentrikus felhasználók minden információt közzétesznek, így a „kukkolási élményt” táplálják, 3) személyes kapcsolat alakul ki a márká (termék, szolgáltatás, zenész stb.) és a fogyasztó között, 4) az üzenetek több csatornán terjednek, és végül 5) körkörös hivatkozási láncok alakulnak ki.

A zenei területen a legégetőbb feladat a fogyasztók „beterelése” a legális csatornába, amihez a szolgáltató tudja összehozni a két oldalt, vagyis a fogyasztókat a szerzőkkel/kiadókkal stb. Vannak már olyan üzleti modellek, amik példaértékűek lehetnek a jövőre nézve, ilyen az iTunes, az Android Market, de különösen az amazon.com elektronikus könyv szolgáltatása, amely az árazás jelentős megváltoztatásával a fogyasztók magatartását jelentősen befolyásolja.

Az előadást követően a zeneipar hagyományos irányával szemben erősen kritikus **Gerényi Gáborral** (újságíró, az Index.hu alapítója, a Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesületének elnöke) beszélgetett **Kitzinger Dávid (artisjus)** Hangfelvétel-engedélyezési Főosztály, főosztályvezető.

Gerényi szerint a zeneipar egésze nincs válságban – az ugyanis nem egyenlő a hangfelvétel-kiadói iparral, amely valóban drasztikusan veszített bevételeiből. Ez a bevételkiesés azonban pótolható a nyilvános előadási bevételekből, a zene így visszatér a koncerttermekbe, újra személyes élménnyé válik. Innen nézve a zenészek tulajdonképpen a változás nyertesei, mivel a zenész „termékében” olyan speciális varázs van, ami mással nem pótolható.

Jelentősen átalakult a zeneipari infrastruktúra. Tapasztalható, hogy a zeneblogok átvették a rádiós szerkesztők szerepét, ami a zenék ajánlását illeti. Másrészt a neten megjelent tartalmak feleslegessé teszik a tehetségkutatás korábbi, demohallgatásra épülő módszereit. A közösségi internetes portálok promóciós eszközt jelentenek; ha a hallgatók megismerik a zenét, születhet bevétel az élő koncertből, de a hordozóból is (ha nem is milliós példányszámban).

Kiemeli, Magyarországon sajnos nem került sor az élőzenei infrastruktúra fejlesztésére; ezen a területen sokat kellene tenni, az élőzene ethoszát vissza kell hozni, színvonalas koncerthelyekre lenne szükség, a vendéglátásban pedig több élőzenére.

fotó: Fazekas István

Alapítványi támogatottak

Az **artisjus** Egyesület által létrehozott Zenei Alapítvány működésének egyik legfontosabb területe az egyedi támogatások világa, ahol – kérelemre – a magyar zenei kultúrát erősítő projekteknek nyújt segítséget. Évente több mint 300 ilyen kezdeményezésnek jut a támogatásból, melyek nagy része nélkül nem is tudna megvalósulni.

A most következő válogatás izelítő a teljes képből. Érthető büszkeséggel tárjuk ezeket az Olvasó elé.

www.artisjuszeneialapitvany.hu

www.gramy.com

GÁBOR VERMES GROUP - SLAP THE BASS

Vermes Gábor basszusgitáros megszámlálhatatlan produkcióban biztosította a stabil alapot különféle stílusú előadók számára. Ő maga a groove-os, funky ihletésű zenét szereti legjobban, s új albumán az e stílusba jól illeszkedő „slappelős” játékának magas színvonaláról karakteresen győzi meg a hallgatót. A lemezen basszusgitár-központú, a dallamosságot megőrző, részben vokális, részben instrumentális dalok hallhatóak, melyekben felismerhetők a szerző által kedvelt stílusjegyek. A kompozíciókban elismert zenészek sora közreműködött, akikkel összhangban a szerző egy nemzetközi szinten is kiemelkedő zenei anyagot rögzített.

www.perifericrecords.com

AFTER CRYING

Az After Crying formáció a portugáliai Gouveiában megrendezett Go Progfest '10 elnevezésű fesztiválon lépett fel neves zenészek, mint a svéd MatsMorgan Band, a cseh Iva Bittova, a brit Godsticks vagy a spanyol Senogul mellett. A koncert különlegessége volt, hogy néhány kompozíció erejéig újra velük játszott az 1994-ben kilépett Vedres Csaba is.

www.bmt.hu

BEISCHER-MATYÓ TAMÁS DOKTORI KONCERT

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem doktorandusza 2010. október 9-én tartotta doktori koncertjét az Óbudai Társaskörben, ahol a szerzői esttel egybekötött koncerten zeneműveit a Liszt Ferenc Kamarazenekar adta elő. Vezényelt: Horváth Gábor, közreműködött: szólístaként Estefán Tünde (alt), Steiler Tamás (angolkürt), Bizjak Dóra (zongora) és Rózsa Richárd (gordonka). Az este során a szerző három darabja szólalt meg, melyből kettő ősbemutató volt. Először a Two Songs by Emily című művet hallhatta a közönség (altszólóra, angolkürtre és vonószekarra), ezt a Sonata – for Piano című kompozíció követte. A koncert zárószáma, a Suite concertante (gordonka, vonósok) a Liszt Ferenc Kamarazenekar számára készült.

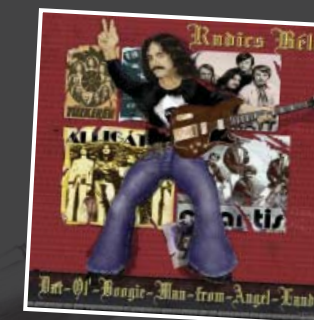
BUDAPESTI VONÓSOK – KLASSZIKUSOK TÜKRÉBEN

A Budapesti Vonósok Kamarazenekar olyan koncertsorozatot hívott életre, aminek a célja ifjú és ismert zeneszerzők klasszikus szerzők által inspirált műveit együtt bemutatni. Minden hangversenyen elhangzik mind az ihlető mű, mind a kortárs darab, majd a zeneszerzők beavatják a közönséget, hogy minek a hatására született a kompozíció, milyen rejtett, vagy konkrét párhuzamok fedezhetők fel bennük. A zeneszerzők a klasszikus műveket is az alkotó szemzőgéből vizsgálva mutatják be, ami sok-

www.budapestivonosok.hu

kal mélyebb megismerést tesz lehetővé, és rendkívül érdekes adalékokkal szolgál. A Művészetek Palotájának Üvegterme gyönyörű kilátásával és egyedülálló fényviszonyaival kiváló helyszínt biztosít a rendezvénysorozatnak.

RADICS BÉLA - DAT-OL'-BOOGIE-MAN-FROM-ANGEL-LAND

Radics Béla a 60-as évek végétől az első igazi gitárhős volt Magyarországon. 1968-ban a Sakk-Matt együttesben találta meg saját hangját, utána a Tűzkerék, a Taurus, az Alligátor, majd ismét a Tűzkerék együttesekben játszott. A Tűzkerék vezetője volt 1970-től 1982-ig, haláláig. Legnagyobb példaképei Jimi Hendrix és a Cream együttes voltak, az általuk inspirált műveket az évek során tökéletesre csiszolta. Saját dalai közül először a Taurus együttesrel előadott Zöld csillag vált emblematikussá. Nemcsak gitárosként és szerzőként, hanem énekesként és színpadi egyéniségként is emlékezetes marad rajongói számára.

www.moiras.somoskiado.hu

www.kisserzsi.hu

EGY KISS ERZSI ZENE - UGATÓ

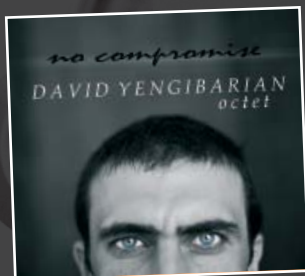
Kiss Erzsike mintegy tíz éven keresztül dolgozott a kiemelkedő színházi és filmrendező Jeles András-sal. Innen eredeztethető a későbbiekben csak a zenekarra jellemző, másoktól karakteresen megkülönböztethető, szabad asszociációkkal teli szövegtelen énekszöveg, a „kisserzsingelv”, ahol a játékosság, a zenei ötletek, a humor nagy hangsúlyt kap. 2010-ben rögzítette a zenekar az ötödik, „Ugató” című lemez anyagát. Az új szerzeményekben hallható csöppnyi metál, esztázis, „agyeldobás”, ugató-szöveg, szonon (csakis a jól bevált „francia nyelven”), zúzós-oroszos, magyaros-hegedős, s meglepetésként egy Béla-feldolgozás (Csokidal), természetesen az eredeti szöveggel. Megannyi stílusgyakorlat és játék, a végeredmény pedig képzeletgazdag, hangulatváltásokkal teli, lendületes, energikus munka.

CÖKXPÔN AMBIENT TÁRSASÁG:

A társaság fiatal művészek összefogásával jött létre, célkitűzése a kezdő vagy kisebb közönséget vonzó zenekarok bemutatkozásának segítése. 2007 júniusában nyitották meg az összes projektjüket átölelő, európai holisztikus látásmódot képviselő befogadó helyszínüket, a Cökpôn Café Theatre-t. Az alkotóműhelyként, klubként és kávézóként is funkcionáló kulturális központ helyet ad zene-, tánc-, színházi-, képzőművészeti-, fejlesztő tanfolyamoknak, tréningeknek, próbáknak, fellépéseknek. A kortárs művészet felkarolására és az esélyegyenlőség megteremtésére indított kulturális társaság saját fesztivált is szervez (Cökpôn Befutó Fesztivál), illetve a Szigeten is jelen van, s a fiatal alkotók, zenészek előzetes pályázattal nyernek lehetőséget a részvételre.

www.cokxponambient.hu

www.davidyengibarjan.hu

DAVID YENGIBARIAN OCTET – NO COMPROMISE

Az örmény származású David Yengibarjan tízévesen kezdett el tangóharmonikázni. 1995-től Magyarországon folytatta zenei tanulmányait, ahol mára az egyik legkeresettebb fiatal jazz- és világzenei előadónak és zeneszerzőnek vált. Népzenei ihletésű egyedi zenei világának fő inspirációs forrása az örmény zenei hagyomány, az európai és amerikai jazz és improvizatív zene, az argentin tangó, valamint az azt megújító Astor Piazzolla zenéje. Most megjelenő albumában egy régi vágyát valósította meg. Az albumon olyan Yengibarjan által megírt saját szerzemények jelennek meg, mint a Sas Tamás rendezte „Szerelemtől sújtva” című film zenéje vagy a 2010-es Filmszemlén rendezői díjat nyert Pejő Róbert által rendezett „Látogatás” című film, illetve Lukács Andor „Liliom” című darabja. A lemezen gitározik Botos József, aki számos nemzetközi versenyen nyert díjakat.

www.crossholder.com

CROSSHOLDER

A Crossholder klasszikus metálzenét játszó együttes, azonban koncertjei nem hétköznapiak: a fellépések egy regényen és ennek alapján megvalósított zenés látványprodukció alapulnak. Az együttes frontembere „Güzi” írta meg a „Crossholder, az idő fogságában” című fantasy regényt, s a művészek a regény fejezeteire egy-egy dalt és illusztrációt illesztettek. A koncerten a hallgatóság a teljes történetet a zeneszámok összekapcsolt és összefüggő előadásából ismerheti meg. Az együttes sikeres koncerteken van túl, s a külföldi érdeklődésre tekintettel a nem szokványos metállemezt angol nyelven is megjelentették.

www.supernem.hu

SUPERNEM - TUDOMÁNYOS-FANTASZTIKUS POP

2011 áprilisában jelent meg az együttes új nagylemeze, melynek „majmos” borítója önmagáért beszél. Az új album rakétamód emelkedik fölébe a zenekar előző három lemezének – mind a fülbeemlő refréneket, mind a szövegeket tekintve. Persze van, ami nem változott: a pörgős, lényegre törő, kilenc számot felvonultató anyag továbbra is egy szókimondó, vagány Supernemet mutat, mely úgy nyújt nyelvet a világra, mint a borítón látható csimpánz a tudományos fantasztikus szkefanderben.

FEKETE-KOVÁCS KVINTETT – PANNON FILHARMONIKUSOK – INTEGRO/GRANDEUR

Az együttes tagjainak nyitottsága más zenei irányzatok felé felismerhető jegeket eredményez a kvintett hangzásában. A mainstream jazzmuzika egy kissé fanyarabb, európaiabb megfogalmazása jellemzi ezt a zenei világot, ami gyakorta a kortárs klasszikus zene elemeit is használja. A zenéjükben a megkomponáltság és szerkesztettség mellett erős jelenléttel bír az interakció és a spontán, improvizatív játékmód, több esetben a free-jazz határait is érintve. A több díjat nyert friss dzsessz-szimfonikus album bemutatására 2011. április 15-én került sor a Művészetek Palotájában.

www.feketekovacs.com

ELSA VALLE - UNIVERSO

Elsa Valle Kubában született, jelenleg Budapesten élő énekes. A havannai zeneművészeti iskola elvégzése után a legismertebb kubai és dél-amerikai fesztiválokon lépett fel, és Európát is bejárta számos turné keretében. Stílusát méltán nevezhetjük a tradicionális és a mai kortárs kubai éneklés érdekes és fantasztikus keveredésének. Hangja, énekstílusa egyszerre érzéki, melankolikus és robbanékonyan improvizatív. Új albumán saját dalaival tolmácsolja felénk sajátos „univerzumának” sokszínűségét, hatalmasságát, melybe, ha bepillantunk, az önmagunkban rejlő sokszínűség, azaz saját magunk tükörképe köszön vissza.

www.elsavalle.com

FINUCCI BROS QUARTET

Balogh Roland jazzgitár-művész és Balogh Zoltán zongorista ikertestvérek, 2007-ben alapították meg a Finucci Bros Quartet együttest. A fiatal zenészek számos nívós nemzetközi verseny díjazottjai, megfordultak londoni jazzklubokban és fesztiválokon. Így többek közt felkérést kaptak a montreux-i jazzfesztiválra, ami a műfaj egyik legnívósabb rendezvénye – itt Paco De Lucia és Pat Metheny zenekara előtt játszottak. Lemezbemutató koncertjüket a Művészetek Palotájában tartották, ahová vendégművészként a híres basszusgitár virtuóz, Matthew Garrison hívta meg. Zenei világukat a klasszikus jazz, a fusion és a groove elemek ötvözése jellemzi, első önálló lemezük 2010 októberétől kapható.

www.myspace.com/rolandbalogh

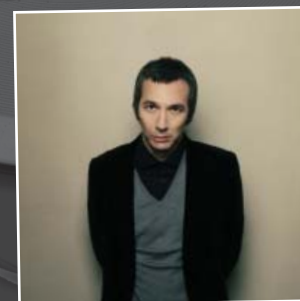

FÓKATELEP – FOKADELIC

Egyrészt a Korai Öröm és a colorStar zenészeiből álló zenekartörzs, másrészt Oláh Annamária sokoldalú tehetségének találkozása új minőséget hozott létre, amely a Fókatelep második albumán bontakozott ki igazán. A számok dallam- és szövegvilága hol a magyar népzene idézi, hol a latint: így cigány tangó után triphop alapok jönnek, orosz beatet ír kocsmazénébe épített magyar csujogatót követ. Mindez a sokféleség a zenekar sokszínű világlátását tükrözi, a dalok pedig összetéveszthetetlen, különleges egységgé formak össze a Fókatelep zenéjében.

Ahogy az első albumon, most is neves vendégek szerepelnek a lemezen: a Budapest Bár-ból ismert Farkas Róbert (hegedű és tangóharmonika), a legjobb férfi cigány énekesként számon tartott Balogh Gusztáv, a Napra együttesből Hegedűs Máté (hegedű) és az ex-Anselmo Crew Kerényi Ákos (bongó).

www.fokatelep.hu

facebook.com/occammusic

OCCAM - MY RORSCHACH

Az Occam név mögött Lázár Tibor, a Zagar és a DJ Bootsie zenekar dobosa rejtőzik, első szólóalbumán azonban teljesen más zenei világot tár elénk, mint amit a korábbi formációkban megismertünk. Nem ántányérsapkodással, dobfigurákkal operál – sőt, nem is dobol, inkább egy nagyon finom, különleges hangzású, egyedi világot épít fel, amely hipnotikus lüktetésével magával ragadja a hallgatót. Olyan elektronikus zene ez, amelyben jól megfér egymás mellett a dub, az ambient a jazzel, a kísérleti elektronika a hip-hoppal. A meglepetést fokozza, hogy a NEO-ból ismert Hodosi Enikő is teljesen új arcát (hangját) mutatja a produkcióban. A lemezen rajta kívül még jó néhány vendégzenész feltűnik – ők mind új árnyalattal gazdagítják Occam zenei palettáját.

IX. KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYAROK ZENÉJE - GÁLAKONCERT

A Stereo Kft. és a Periferic Records 2001 óta szervezi a Kárpát-medencei magyarok zenéje koncerteket. Bartók és Kodály nyomdokait követve küldetésüknek érzik, hogy a népzenenek, világzenének helyet biztosítsanak a színházakban, fényes hangversenytermekben, hogy ezzel is elősegítsék a Kárpát-medencében élő magyar közösségek és nemzetiségek kulturális kapcsolatainak ápolását, a másik zenéjének, hagyományainak megismerését és elfogadását. A koncertsorozat 2010-es nyitógaláját a Hagyományok Házában szervezték, felléptek: Agócs Gergely (Felvidék), a Misztrál együttes, Vedres Csaba, Gyermán Júlia, a Péter-Pál Énekkar és a Magyar Állami Népi Együttes. Ünnepi köszöntőt mondott Jókai Anna, Kossuth-díjas író. Az est fővédnöke Mádl Dalma, a Magyar Karitász jószolgálati nagykövete volt.

www.hagyomanyokhaza.hu/oldal/10524/

SÁRIK PÉTER TRIÓ - PIECES

A Budapest Jazz Clubban 2010. november 13-án a jazz szerelmesei nem csak a trió új albumának lemezbemutató koncertjét hallgathatták meg, hanem az albumban található, a zene által inspirált egyedi grafikai műveket is megtekinthették. A csapat a lemezt sikerrel mutatta be a London Jazz Festivalon is, majd több londoni klubban is fellépett. A külföldi koncerteknek ezzel nincs vége, hiszen London után bécsi fellépek következtek (Collegium Hungaricum, Pilwax Jazz Club), illetve újabb meghívásokat kaptak a brit fővárosba is.

2011-ben a zenekar a lemez anyagát Erdélyben, Szlovákiában, Angliában, Németországban és természetesen hazánkban népszerűsíti tovább.

www.petersarik.com

KÉKNYÚL HAMMOND BAND - NAHÁT BABÁM

A csapat 2008-ban alakult, tagjai jazz szakon végeztek a Zeneművészeti Egyetemen. A magyar könnyűzenei palettán az együttes a Hammond-orgona által uralt megszólalásával sajátos színtartot jelent. A különleges hangszer szerelmese, a több formációból ismert Premecz Mátyás egy 1953-ban készült, csaknem 150 kilós, rossz állapotban lévő Hammond-organát egy évnyi javítgatás után hozott koncertképes állapotba. Az együttes debütáló anyaga rögtön egy koncertfelvétel, az elmúlt három év munkájának gyümölcse, javarészt saját dalokkal és egyedi hangzásvilággal.

www.keknyul.bandcamp.com

CHE SUDAKA – ANSELMO CREW – LATIN FARSANG

A rendezvényen a mediterrán hangulatú világzene hazai és barcelonai kiválóságai tartottak koncertet. A spanyol Che Sudaka zenekar immár harmadszor jött Dunaújvárosba, miután 2007-ben, illetve 2009-ben már elvarázsolták a várost. Azóta egyre nagyobb népszerűsége tettek szert nem csak nálunk, de egész Európában. Magyarországon felléptek már a Sziget, a VOLT és a Veszprémi Utcazene Fesztiválon, valamint Budapesten visszatérő vendégei az A38 Hajónak. Hazai koncertjeiket rendszeresen a magyar Anselmo Crew zenekar pörgős, latinos zenéje vezeti fel, s a két együttes közötti szoros barátságot egy fülbemászó közös dal is megpecsételte. A Latin Farsang így nemcsak a város helyi kulturális életét színesítette, de a zenészek közös fellépése a további együttműködést erősítette meg.

MARCATO ENSEMBLE - KÁNONRA VÁRVA

A Marcato Ensemble tizenöt évvel ezelőtt alakult elsősorban azzal a céllal, hogy a kortárs zenét népszerűsítse. Bár repertoárjuk igen széles, különös hangsúlyt fektetnek a zömében ifjú, nagyközönség által még fel nem fedezett hazai zeneszerzők bemutatására. A szinte koncertről-koncertre változó létszámú formáció saját szerepét abban is látja, hogy a kortárs zene kifejezésben található „kortárs” kitéttel kapcsolatban tudatosuljon: az – valódi értelmét tekintve – egyszerű időhatározó, s még véletlenül sem minőségjelző. A Nádor tereben 2011. május 3-án az együttes hat fővel képviseltette magát. Az alapító Matuz Gergely fuvolista mellett Kövári Eszter Sára (ének), Szakács István (zongora), Sindel Zsuzsanna (cselló), Aigner Barbara (brácsa) és Kárp Róbert (harsona) interpretálta kizárólag magyar szerzők darabjait. Tették ezt higgadt profizmussal, értő szenvedéllyel.

www.koncert.hu/eloadok/marcatoensemble

SZKÍTIA - HAJNALTÜZTÁNC

A 2004-ben alakult Szkitia zenekar mára a hazai etno-rock új generációjának sikersapatává vált. Zenéjük a Kormorán neve által fémjelzett utat követi. A szövegekből a hazaszeretet, a történelem iránti érdeklődés, a magyar népi kultúrát övező tisztelet sugárzik. Az új albumot a palóc Pál Zoltán (1913-1982) Arisura gyűjteményének egyik rovása ihlette. „Az Arisura a hun-magyar törzsek Őszövetségének is

tekinthető, mert a több mint 6000 évre visszatekintő írott történelmünket foglalja magában.” – vallja a zenekar. Céljuk, hogy a hallgatókat magával ragadja a dalok mondanivalója, s a zene segítségével és Szőke István Atilla gondolatainak keresztül járják végig a múlt ösvényét, meghatározva így a jelen és a jövő céljait.

www.szkitiarock.hu

NIGUN JUBILEUMI KONCERT

A Nigun egy olyan jazz-zenekar, amelyik kelet-európai klezmer hagyomány alapjain határozza meg stílusát. Az együttest Párnizky András gitárművész alapította 2001-ben. Gyakran és szívesen dolgoznak vendégművészekkel, ennek eredményeként készült lemezük az izraeli szaxofonos Daniel Zamirral (Bale Kulturtnik, Etnofon Records, 2006), s részt vettek külföldi művészek több hazai produkciójában is. A Nigun egyik állandó vendége Lukács Miklós, de felléptek már Dresch Mihály és Szabó Dániel közreműködésével is. 2010-ben a Művészetek Palotájában közös koncertet adtak két vezető amerikai jazz művésszel, Steven Bernsteinnel (Sex Mob, Millennial Territory Orchestra) és Matt Darriau-val (Klezmatics, Paradox Trio). Az így létrejött felállás a budapesti koncert mellett meghívást kapott Bécs egyik vezető jazz klubjába, a Sargfabrikba. A két vendégművésszel való együttműködés olyan közönséghez juttatta el a Nigun-t, akik egyébként nem ismerték volna meg a zenéjüket.

www.nigun.hu

fotó: Villaroel Hektor

www.insanemusic.hu

INSANE 2011 TAVASZI TURNÉ

Az 1999-ben alapított Insane az elmúlt évek alatt folyamatos fejlődésen és persze sok átalakuláson ment keresztül, de több nagylemezen és zenei djon túl is a csapat bel- és külföldi koncertező kedve változatlan.

Az együttes a 2010-2011-es évben is lelkesen járta Európát, fellépett többek közt Ausztriában, Németországban, Finnországban, Lettországban és Észtországban. Néhány budapesti fellépést követően elindult a tavaszi hazai turné, ahol a The Grenma és Fish! zenekarokkal karöltve léptek színpadra. 2011 májusában egy több hetes koncertturnéra indultak, s a Pro-Pain előzenekaroként beutazták Európát. A nyár a „szokásos” belföldi fesztiválok forgatógában zajlott, valamint meghívást kaptak balti és a szomszédos országok fesztiváljaira is. Az együttes az új lemezre is készül: a turnét megelőzően rögzített dalhoz most készül a videoklip.

NÓGRÁDI PÉTER SZERZŐI ESTJE

Az Óbudai Társaskörben 2011. február 9-én megrendezett szerzői koncerten a Pentaerophonia fúvósötös és a szólisták (Szokolayné Szóke Diána, Szokolay Balázs, Line Ildikó, Déri György) közreműködésével szólaltak meg az Erkel Ferenc-díjas szerző művei. A magas színvonalú, ihletett előadást a közönség lelkesen fogadta.

www.obudaitarsaskor.hu

SUBSCRIBE

A csapat 2010-ben EU turnéra indult 4 finn zenekarral. A körút záró állomása Budapesten volt, ahol fergeteges koncertet tartottak a fiúk. Az együttműködés folytatódik, északi nyelvrokonaink 2011 őszére Finnországba invitálták a bandát.

www.subscribe.hu

SAMBOSI JAZZ FESZTIVÁL

Az elsősorban jazzkoncertek szervezésével foglalkozó iroda idén sem tétlenkedett. Hazai és külföldi jazzzenészek sorát vonultatta fel augusztusi jazz fesztiválján, így a Tony Lakatos Quintetet, a Kozma Orsi Quartetet, vagy a Sárk Páter Triót.

www.sambosi.hu

XV. MÉTA FESZTIVÁL

A Balatonboglári Helyiérték Egyesület 2011-ben is megtartotta a hagyományos három napos Méta Fesztivált június elején. Az egyesület minden tagja önkéntesként dolgozik a fesztivál megvalósításáért. A gyermek és ifjúsági néptáncsoportoknak szóló rendezvény anoním néptánc-koreográfia versenyt, sok nótázást, táncot, jó kedvet tartogat a részt vevőknek, akik az ország minden területéről érkeznek.

www.metafesztival.eu

www.dalok.hu/pocsaikriszta

POCSAI KRISZTA - HOME AT LAST

Pócsai Kriszta kiváló hazai jazz énekes, aki számos produkció színvonalát emelte már tehetségével, így vall első önálló előadói-szerzői lemezéről: „Végre itthon – több szempontból is igaz. Megtaláltam a párom, megtaláltuk első közös otthonunkat és a dmadó dal stúdiómunkálatai alatt már szívem alatt hordtam első gyermekünket. Kívánhat-e nő, ember ennél többet! Azt hiszem, nem. Mégis sok minden más is megadott. Például olyan zenésztársak, akikkel évek óta muzsikálunk együtt örömmel, kreativitással – ők a próbákon és koncerteken emberileg és szakmailag is inspirálnak”

Saját dalaiban pillanatnyi hangulatokat, életének bizonyos időszakaira jellemző érzelmeket, gondolatokat fogalmaz meg. A lemez tehát egy sokszínű pillanatsfelvétel 2009 nyaráról és 2010 tavaszáról swinges, groove-os és balladisztikus elemekkel elegyítve.

BÜGŐCSIGA

A Bűgőcsiga együttes a 70-es évek elején, Marosvásárhelyen működött. A zenekar vezetője, Deák Endre kompozícióban a népszépszéne, a városi folkzene és a folk-rock egyedi ízű ötvözetét alkotta meg. A helyi rádió stúdiójában folk és folk-rock felvételeket is készíthettek, amelyek a 80-as évekig folyamatosan szerepeltek a rádió adásában. Noha több fesztiválon és a román TV-ben is szerepeltek, ma már csak néhány rajongó emlékezik rájuk. A Moiras Records kiadványa az együttes 1972-74-es rádiófelvételeinek 21 számos, teljes gyűjteménye - egyben 36 év után az együttes első önálló lemeze is.

www.moiras.somoskiado.hu

ROAD - EMBERTEREMTŐ

2010. október 4-én jelent meg a Road zenekar ötödik kiadványa „Emberteremtő” címmel. Az anyag tavaly június-augusztus között készült az érdi Bakery Stúdióban, Varga Zoltán produceri vezényletével. Az album sikerét igazolja, hogy a megjelenést követő hetekben a Mahasz TOP40-es sikerlista élén tanyázott, és első körben több mint ezer kiadvány talált azonnal gazdára. A lemez egyik „közönségkedvenc” dala idén videoklip is készült, Oroszlán Szonja főszereplésével.

www.road.hu

www.myspace.com/kepanchan

KISS ERZSI PANCHAN - ÉDENKELET

Panchan, Mexikóban azt jelenti, éden. A Kiss Erzsi Panchan különleges felállású ütős-énekegyüttes, mely 2005 végén alakult. Különleges hangulatú koncertjeik színházi előadásként is felfoghatók. Első lemezük az Édenkelet címet kapta. Az albumot hallgatva, a borítón a bőröndöt, a megannyi matricát, rajzocskát nézegetve messzire utazhatunk, a párás meleg dzsungelből a balkánon át akár észak havas vidékei felé, bejárva képzeletben ezt a teremtett világot. A lemez anyaga a „nyelvtelen nyelven” megszólaló zenei szövegekre épül.

www.kalmanbalogh.hu

BALOGH KÁLMÁN GIPSY CIMBALOM BAND: DÉLIBÁB

Balogh Kálmán sokirányú zenei érdeklődése hívta életre a Gipsy Cimbalom Band-et. Zenésztársai egytől-egyig hangszerük mesterei, akik a legvirtuózabb szólókra is képesek, s bármilyen zenei ötletet könnyedén megvalósítanak. Zenéjük világzene, amiben megfér egymás mellett a magyar autentikus népzene, sakúgy, mint a spanyol flamenco muzsika, vagy a különböző balkáni népzene.

A „Délibáb” című album nem a trendeket, hanem a zenészek saját útjának új állomását jelenti. Személyesebb, elmélyültebb, líraibb, mégis árad belőle a muzsikálás öröme, amely a közönséget is magával ragadja.

www.specialprovidence.hu

SPECIAL PROVIDENCE TAVASZI KONCERTKÖRÚT

A zenekar 2004-ben alakult a Kőbányai Zenei Stúdió és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem jazz-tanzakának évek óta együtt zenélő növendékeiből azzal a céllal, hogy saját, műfaji korlátoktól mentes, dallamos és egyszerre energikus zenét teremtsenek. A csapat napjainkra a hazai modern jazz-rock meghatározó csapata lett, aki Európa-szerte koncertezik és igyekszik lenyűgözni a közönséget és a zenei szakmát egyaránt. Többek közt olyan neves rendezvények fellépői voltak, mint a London Jazz Festival, a franciaországi ProgSud vagy a Crescendo Festival.

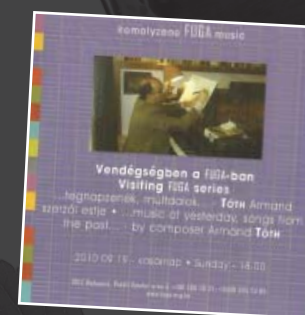
Az együttes 2011-es turnéja a hazai állomásokon túl koncertezett Németországban, Csehországban és Szerbiában is.

www.music.u-szeged.hu

SZEGEDI KORTÁRSZENEI VERSENY

2010-ben VI. alkalommal rendezték meg Szegeden a Művészeti Akadémia és Mesterkurzust, és II. alkalommal a Szegedi Kortárszenei Versenyt. A program célja a kortárs komolyzene népszerűsítése, és a ma alkotó magyar komponisták bemutatása. A mesterkurzusok ideje alatt szervezett versenyen a tavalyi sikeres debütáláshoz hasonlóan a zenész versenyzők kortárs zenei alkotásokból nyújtottak reprezentatív válogatást a hallgatóság számára. Nemcsak a már ismert kortárs zeneműveket adták elő, de számos mű kimondottan a rendezvényre íródott, így az új kompozíciók nagy sikerrel a versenyen hangoztak el először.

www.artisjus.hu/totharmand

TÓTH ARMAND SZERZŐI ESTJE

A zeneszerző a FUGA Budapesti Építészeti Központban 2010 szeptemberében tartotta szerzői estjét „tegnapzenék, múltidolok...” címmel. A kortárszenei hangversenyen a szerzőt népes hallgatóság tüntette ki érdeklődésével, s az igényes program és a kiváló művészek színvonalas játéka emlékezetes sikert aratott. A kaposvári születésű zeneszerző a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte tanulmányait, majd Németországban és Olaszországban karmester-továbbképző tanszakon tanult. A klasszikus és XX. századi hangverseny-repertoár mellett operákat, baletteket és operetteket vezényel. Zeneszerzőként is tevékenykedik operák, szimfonikus és kamaraművek, kórusművek, dalok és színpadi kísérőzenék alkotójaként. Karmesterként Európa számos országában, zeneszerzőként Japánban, Ausztráliában és az USA-ban is vendégszerepelt.

www.myspace.com/cornerdely

CORNER DELY – LEMEZBEMUTATÓ

A Corner Dely zenekar 2010. május 5-én nagy sikerrel tartotta DVD felvétellel egybekötött lemezbemutató koncertjét. Ezen az estén korábbi Flying Object című 2009-ben megjelent albumukat is előadták. Az együttes továbbá legújabb projektjén dolgozik: a film-zene élő improvizációs performance során a régi némafilmvetítéseknél alkalmazott zenei aláfestést fejlesztették magas színvonalra. A zenekar a vetített filmre zenét improvizál, s ezáltal meglepetésszerűen új zenei tartalmat hoz létre. A projektből az együttes a közeljövőben lemezt tervez készíteni.

www.magyardalnapja.hu

MAGYAR DAL NAPJA

A Presser Gábor által útjára indított (és rögtön első évében Artisjus-díjat nyert) rendezvény több mint fesztivál: mozgalommá vált, ami a külföldi zenék piaci fölényének árnyékában az értékes magyar zenei repertoárra kívánja felhívni a közönség figyelmét. 2010-ben jelölték ki először a Magyar Dal Fővárosát; a választás Egerre esett, és az ottani szervezők bőségesen megszolgálták a bizalmat. De a többi színpad országsszerte szintén magyar zenét ontott – ahogy a rendezvényhez csatlakozó rádiók és televíziók is.

artisjus
2011

MAGYAR
SZERZŐI
JOGVÉDŐ
IRODA
EGYESÜLET

Zenei
Díjak

Az **artisjus** -díj, ami mindig a zenei és irodalmi alkotókat helyezi középpontba, 2011-ben április 15-én került átadásra az **artisjus**-teremben.

KÖNNYŰZENE

Dr. Szinger András, az **artisjus** Egyesület főigazgatója adta át a könnyűzenei díjakat az 5 kategóriában.

- Az év könnyűzeneszerzője 2011-ben **Szűcs Norbert**, aki legutóbb Oláh Ibolya és Keresztes Ildikó lemezein közreműködött – nemcsak dalaival, hanem hangszerelési, zenei produceri tevékenységével is. A díjátadó Malek Miklós olyan kreatív muzsikusról van szó, aki először hangszeresen emelkedett, majd a kitarató munka során egyre beljebb került a zene rejtelseibe, s kiderült, hogy van saját zenei gondolata, komponálni, hangszerelni kezdett.
- Az év könnyűzenei szövegírója **Czutor Zoltán**, aki a Belmondo zenekar „Szájba rágótl” lemeze kapcsán érdemelte ki a díjat. Az utóbbi időben az MR2 Petőfi Rádió különösen két dalát, a „Szabadon”-t és a „Mikor”-t játszotta, és tette széles körben népszerűvé.
- Az év könnyűzenei produkciója **Szörényi Levente** nevéhez fűződik. Hattyúdal című, Budapest Sportarénában tartott búcsúkoncertje a zeneszerető közönség számára egyszerre felemelő és elszomorító. A díjat átadó Wolf Péter zeneszerző szerint azonban a legfontosabb, hogy „a dalokkal, művekkel nem kell szakítsunk, legtöbbjét fűjja az ország apraja-nagyja, ezek már beépültek a lelkünkbe, személyiségünkbe”.
- A könnyűzeneszerzői életműdíjat **S. Nagy István** kapta, aki rengeteg magyar sláger, köztük pl. a „Csavard fel a szőnyeget”, a „Nem vagyok én apóca” vagy a „Csöngess be jóbarát” c. dalok szövegírója.
- Minden évben átadásra kerül az év magyarnóta-szerzője díj is; ezt idén **Vargáné Veinczi Irma** („Gla mama”) kapta.

KOMOLYZENE

2011-ben az év komolyzenei alkotása díjat az **artisjus** Vezetősége az idén 80 esztendő **Szokolay Sándor** „Télvégi tavaszváró” c. oratórius látomásainak adta. Szokolay európai ismertségre „Vérnász” c. operája kapcsán tett szert, amely Bartók Kékszakállját követve a legtöbb előadást élte meg.

www.artisjus.hu/dij

artisjus
2011

szűcs norbert
az év könnyűzeneszerzője

Jó helyen jársz, ha szereted a gitárzenét! - írja a díjazott honlapján.

És tényleg.

Sok szó esett már e helyen korunk kreatív muzikusairól, akik először hangszeresen emelkednek, majd a kitarató munka során egyre beljebb kerülnek a zene rejtelseibe, kiderül, hogy van saját zenei gondolatuk, megismerkednek más hangszerekkel és komponálni, hangszerelni kezdenek.

Díjazottunk szerzői tevékenysége széles skálán mozog. Szerzőként, muzsikusként együtt dolgozik a szakmai élvonallal és rendszeres résztvevője a különféle tévés megmozdulásoknak, dalai, szövegei, háttér- és arculatzenéi egyaránt jelentősek.

Ami az előadókat illeti ugyancsak széles a lista: Koós Jánostól kezdve Keresztes Ildikón, a PaDöDön, Gáspár Lacin, a Groovehouse-on és Oláh Ibolyán keresztül egészen napjaink új tehetségkutatóinak díjazottjaiig terjed.

Már a 90-es években saját instrumentális lemezzel jelentkezik, de szerzői vénája igazán a „harmadik évezredben” teljesedik ki, párosulva hangszerelői, szövegírói és nem utolsósorban produceri tevékenységgel.

fotó: Fozekas István

Néhány siker, arany- és platinalemez az elmúlt 10 évből, a teljesség igénye nélkül:

2001	Botos Eszter - Mire várunk még,
Keresztes Ildikó - Nekem más kell
(teljes lemezanyag)
2002	PaDöDö - Költözzünk össze c. lemeze,
tv: Koós Klub zeneszerzője
2003	Farkas Zsófi részére komponál
2004	Stella - Stella teljes lemez
2005	Gáspár Laci - Bárhol jársz c. lemezén dolgozik
2006	Erdőhegyi Brigitta és a Tv2 részére komponál
2007	Sugarloaf és a Groovehouse számára ír dalokat
2008	Anita - Álmodok túl (teljes lemezanyag)
2009	Álom.net – filmzene
2010	Oláh Ibolya - El merem mondani c. lemeze – ill. a
Ritmus c. dala első a rádiók játszási listáján
2011	Tehetségkutató győzteseivel dolgozik, és még sorolhatnám.

Az elmondottak alapján az „év könnyűzeneszerzője” kategóriában az **artisjus** díjat SZŰCS NORBERT zeneszerző veheti át.

Budapest, 2011. április 15.

Malek Miklós

Szűcs Norbert

„Nagyon inspirálóan hat rám,
hogy kinek írom a dalt”

A díjat átadó Malek Miklós azt mondta, hogy Téged eleinte nem szerzőként ismertünk meg, hanem fokozatosan váltál előbb hangszerelővé, majd zeneszerzővé. Hogy történt ez?

Abba, Beatles és Queen dalokon nőttem fel, később a klasszikus zene szeretete is megjelent az életemben. Amikor zeneiskolába jártam, nagy vágyam volt, hogy kedvenc számaimat megtanuljam eljátszani. És mivel 15 évesen már betéve tudtam az aktuális lemezeket, viszonylag hamar megtanultam, átláttam, hogyan épülnek fel a dalok zeneileg. Közben magántanároknál tanultam gitározni, és ekkor már napi 8 órát gyakoroltam. Szóval nekem a nagy lelkesedés mellett nagyon sok befektetett energiát is jelentett a zenélés, de ez a kitartás meghozta a gyümölcsét. 20 évesen már Vikidál Gyula lemezét hangszerelhettem, és ezután sorra érkeztek a hasonló felkérések. Szinte észre sem vettem és 10 év úgy telt el az életemből, hogy legalább 100 lemezen, koncerten közreműködtem hangszerelőként, majd egyre inkább alkotóként is. Az igazi áttörést nekem zeneszerzőként a 2000-es év hozta el, mert az akkori idők X-Faktora, a KIFUTÓ egyik énekesnőjének a lemezére írtam dalokat, és ezek aztán sok más zeneszerzői munkát is hoztak. Dolgoztam az EMI, WARNER, BMG, SONY kiadók felkérésére, majd 5 év elteltével a szerzeményeim már arany- és platinalemezeken dímadó dalai lettek. 2005 és 2007 között jöttek az elismerések, és az ismert előadók, ismert slágerekkel: Gáspár Laci, Oláh Ibolya, Keresztes Ildi, a Groovehouse. A 2010-es évben Oláh Ibolyának írt dalom, a Ritmus pedig a rádiók összesített játszási listáján a top 10 dal között szerepelt.

Vannak, akik képzetlenül is ontják a dalokat. Küzdelmes dolog neked a dalszerzés, vagy tényleg „beleértél” ebbe a szerepbe?

Szerzőként dalt írni sohasem megerőltető, sőt számomra talán a legkönnyebb dolog a világon. A zenei piacon részt venni viszont nagyon küzdelmes, és nehéz „beleérni”, mert itt nem érvényesek a zenei szabályok; sőt, tulajdonképpen semmilyen szabály nem érvényes. Számomra a dalszerzés az önkifejezés egyik legjobb formája. Fontos, hogy legyen mondanivalóm, és lényeges az is, hogy ezt a túloldalon a közönség is meghallja. Egyébként szerintem a hangköztan olyan fontos eleme a zeneszerzésnek, hogy nem tudom elképzelni, hogy valaki valóban képzetlenül, „csak úgy” dalt írjon.

Hogy születik egy sláger?

Nagyon inspirálóan tud hatni rám az, hogy kinek írom a dalt. Az előadó egyénisége, hangja, tehetsége rengeteg rejtett érzést hoz a felszínre a dalokban. Ilyenkor szinte együtt lélegzem az előadóval, és próbálom a kisugárzását a dalokon keresztül megmutatni mindenkinek. Spirituálisnak is mondhatnám azt az alkotói és művészi létezést, amit azokban a pillanatokban élek át, amikor egy dal megszületik, életre kel, és magával ragad mindent – miközben érzem, hogy egy új világ született ismét.

Rendszeresen írsz más előadóknak zenét. Van a közvéleményben egy olyan, széles körben ismételt gondolat, hogy csak az lehet őszinte, ha valaki a saját dalát énekli. Mit gondolsz erről?

Külföldön teljesen természetes, hogy zeneszerzők írják az előadók slágereit. Ott ezt senki sem furcsállja. Kedvenc zeneszerzőim, zenei példaképeim is hasonlóan dolgoznak, mint én. David Foster, Alan Menken zeneszerzők dalait olyan énekesek éneklék, mint Celine Dion vagy Michael Bolton. Énekesek, zenekarok játsszák a szerzeményeimet, mert tudják, hogy figyelem az életüket, munkásságukat és képességeiket, ezért a dalok, amelyeket nekik írok olyanok, mintha egy jó szabó levonná a méreteket, és tökéletes ruhát készítené számukra.

Mik a terveid a közeljövőre?

Nincs titok, nyilván szeretném tovább vinni ezt a lendületet, és szeretnék sok-sok előadónak, zenekarnak jobbnál jobb dalokat írni. A másik nagy szerelem a filmzenék írása. Néhány éve készítettem először játékfilmekhez zenét, és rögtön magával ragadott ez a világ. Remélem, továbbra is megtalálnak hasonló feladatokat.

Mire vagy a legbüszkébb?

Szakmailag az Artisjus-díj életem egyik legfontosabb elismerése, és különösen nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy Malek Miklóstól vehettem át a díjat. De ha büszkeségről van szó, még valamit feltétlenül hozzá kell tennem. 2011 májusában lehetőségem nyílt arra, hogy a világ egyik legszegényebb országában nyújthassak segítséget a fiataloknak. Afrika közepén építettem fel egy hangstúdiót, ami a helyiek zenei fejlődését nagymértékben meg fogja határozni. A közös zenélés élménye, és az a tudat, hogy fiatalok százai fogják használni az általam épített zenei létesítményt, nagyon felemelő érzés... Ezt mindenképpen folytatni szeretném.

Az internet világa felforgatta a zeneipart. Hogy boldogulsz, mit gondolsz erről?

A mai helyzet azt sugallja, hogy azért fizess elő széles sávú szolgáltatásra, hogy gyorsan tudj letölteni zenét, filmet. A zenei termékek illegális elérése könnyű, gyors, korlátlan, így aztán mindeddig nem is tudott átalakulni a magyar zenei piac a legális online értékesítési csatornákra. Én azt gondolom, hogy az illegális letöltések sokak számára bonyolultnak tűnő kérdésköre egy pillanat alatt megoldódna, ha az internetszolgáltatók hajlandók lennének szerzői jogdíjat fizetni, átalandíj formájában. Én ebben látom a megoldás kulcsát, és remélem, nem kell hosszú időnek eltelnie ahhoz, hogy ez megvalósuljon.

artisjus 2011

czutor zoltán az év szövegírója

Már az iskolapadba sem aludni járt,
Úgy döntött, hogy inkább zenekart gyárt.
Volt előtte példa AC/DC - Beatles,
De nem tudta, hogy majd a tokba ő milyen hangszert visz.

Gitárhoz a hegedűn át vezet ám az út,
Ijesztgették szülei a megrettent fiút.
Hegedűtök a kezében az viszont aki,
De hogy vigyen a hátán zongorát ha még pici?

Mondták, hogy játssza a „mások” dalát
Talán úgy ledönti a közöny falát
Ő inkább dolgozott otthon privát
Így jött el hozzá az arany zsiráf.

A Mechanikus Narancshoz is ő komponált,
Amit Szegeden játszottak vagy két éven át
A darabban bár nem sikerült kapni szerepet
De kétség nélkül meghódította így Szegedet.

A határidő szerinte a legnagyobb múzsa,
De inkább ihleti meg egy lánynak a rúzs,
Nem épített közhelyekből karriert és várat,
Semmiségekről írt dalt de legalább vagy százat.

Tudom hogy nem ő itt a földön a legjobb gitáros
Nézzék el neki hisz mégis itt áll most
Tollából régóta folynak a szavak
S a médiatörvénynek ő üzent hadat.

Hosszú évekig nyersen beszélt
Lehet hogy megvetik sokan ezért
Nem lett belőle TV bemondó
Számunkra viszont ő a Belmondó.

Hölgyeim és Uraim, Czutor Zoltán!

Budapest, 2011. április 15.
Bolyki Balázs

Most is szeretni vágott
ez a szív, csak megrepedt.
Mert mindig arra várt, hogy
a másik lépje meg.

MIKOR
Érhetek hozzád?
MIKOR
Térsz be úgy hozzám,
MIKOR
Van, hogy nem félsz már?
MIKOR
Úgy várlak!
MIKOR
Nézhetek majd Rád?
MIKOR
Képzeled tovább?
MIKOR
Jössz, hogy eggyé válj?

Egy életet kibírtam,
pár hét már mit nekem.
Mert visszatért az álom,
mit sosem hittem el.

MIKOR...

Minden nap úgy kelek fel,
hogy most a vége jön.
Épp cserélném a lelkem,
de újra rám köszön.

MIKOR...

„...a legszenzációsabb és legmaradandóbb ötletek olyan rövid pillanatok alatt gurulnak ki az ember fejéből, szívéből, tollából, mintha nem is maga találta volna ki.”

Zoli, te most akkor inkább zeneszerző vagy – vagy szövegíró?

Ez jó kérdés, mert sokkal több zenei szerzeményem van, mint szöveg – és itt most az alkalmazott zenékre és a popzenére is gondolok –, de egy jó ideje már sokkal több hangsúlyt fektettem a szövegre, mint korábban. Fontosnak tartom, hogy csak úgy írjunk dalt, ha valamit mondani akarunk. Ezt persze lehet zenével is. A szakma jelenlegi állapotából és természetéből adódóan többek úgy is kénytelenek írni, hogy nem jut eszükbe semmi. Ezek a munkák rövid idő után és törvényszerűen feledésbe merülnek.

Mit jelent az Év szövegírója Artisjus-díj a számodra?

Nagyon felemelő, megtisztelő, de egyben zavarba ejtő is. Egy normális ember nem érezheti kényelmesen magát, amikor kitüntetik, hiszen nem ezért alkot, nem ezért dolgozik. Azt hiszem, ez nem is feltétlenül az aktuális, tárgyévi munkának szól, hanem az utóbbi kb. 15 évnek. Bár a Mikor című idei dalom talán a legsikeresebb eddigi Czutor szerzemény... Természetesen örülök a díjnak, de sokkal boldogabbá tesz, hogy a családom, a szeretteim mennyire örültek neki.

Frissen nősültél – pedig a könnyűzene „csajozós” műfaj. Meg fog most változni a muzsikád, a dalszövegeid?

Mindig változik a munkám. Most épp emiatt. Rám fér már néhány nyugodt év, erre készülök. Nálam a lelki kiegyensúlyozottság sokkal nagyobb aktivitást eredményez, mint a bizonytalanság, vagy a keserűség. Van az a sztereotípia, hogy a művész csak kínlódva teremthet említésre méltót, de szerintem az alkotás és kivitelezés egy-egy pillanata csupán a benyomás, az indító szikra. A munka nagy része állhatatos és következetes feladatvégzés, ez pedig sokkal jobban megy kiegyensúlyozott érzelmi háttérrel.

Fontos szerepet töltesz be a zenész társadalomban, a Könnyűzeneszerzők Egyesületének elnöke vagy, lobbizol, hatóságoknál kilincselsz, érdekképviseleti ügyekkel foglalkozol...

Ez a társadalmi szerepvállalás sok energiát vesz ki belőlem, mert teljesen más lelki alkatot kíván, mint ami pl. az alkotáshoz kell. Meggyőződéseim, hogy egy életen keresztül nem lehet és nem is szabad fenntartani ezt a kettősséget egy emberben, mert súlyos árat fizethet érte. Lelkileg és egészségileg is. Valószínűleg jobb híján esett rám a választás, amikor megválasztottak a csoport vezető képviselőjének. Ez egy olyan feladattömeg, ahol az összeszedettség, következetesség és a megbízhatóság a legfontosabb szempontok. Nagyon tökéletlen emberek vagyunk mindannyian, de azt hiszem eddig nem kaphattak rajta semmilyen galád-ságon, vagy mutyizáson. Szerintem ez lehetett a fő szempont. Meg talán a látható lelkesedés is számított... (mosolyog)

Példaképek...?

Biztosan meglepő, de az egyik legfontosabb példaképem Hankiss Elemér. Az ő kikezdetetlen morálja, társadalmi szerepvállalása és intellektusa irigylésre méltó és követendő. Zeneileg természetesen sok mindenki. A 70-esévekben eszméltem, így meghatározó volt az akkori külföldi és magyar popzene, de a legmegkerülhetetlenebb favorit – valószínűleg hiába is tagadnám – a mai napig John Lennon.

Hogyan írsz? Mit jelent számodra az alkotás? Munka – vagy kapcsolat a transzcendenssel?

Nincs recept. Bármí megtörténhet, bármí jöhet bárhonnan, akármikor. Ez zenére és szövegre is igaz. Mindig igyekszem létező, érvényes dolgokról írni. A telefonom hang és szövegrögzítőként is funkcionál. Erre a lépésre, az ötletek rögzítésére sosem szabad lustának lenni, mert másként örökre elszállhatnak a jobbnál jobb gondolatok. A legritkábban írok zenét hangszerrel a kezemben. Mindig fejben találok ki, a hangszer csak arra való, hogy lejátsszam, megkeressem vele a konkrét érzést, benyomást. A transzcendencia érdekes kérdéskör, mert szinte biztosan érzem, hogy művészetet nézni és hallgatni – bármilyen bizarrul is hangzik – ugyanolyan okokból járnak az emberek, mint a középkorban a kivégzésekre. Valami borzongató jelre, kapcsolatra vágynak a túlvilággal, amihez önmaguktól nem férnének hozzá. Az alkotó vagy előadóművész pedig a csatorna ehhez. Bosszantó, hogy a legszenzációsabb és legmaradandóbb ötletek olyan rövid pillanatok alatt gurulnak ki az ember fejéből, szívéből, tollából, mintha nem is maga találta volna ki. Nyilván létezik az a hely, ahová néha engedélyünk van betekinteni és kiemelni dolgokat, hogy jobban megértsük, megértessük a világot, magunkat.

Elsősorban a saját dalaiddal lettél népszerű előadóként is. Másoknak is tudsz, szoktál dalt írni?

Szoktam, igen. Fura, hogy zeneszerzőként minden területet bejártam már, de szövegíróként olyan előadók és stílusirányzatok próbálkoznak velem, akikkel korábban nem sok közöm volt. Nagyon érdekes kihívás és cseppet sem könnyű munka mainstream popsöveget írni, hiszen ha tőlem kérik, nyilván nem arra várnak, hogy „elmúlt a nyár, don't break my heart”, de ilyen esetben mégis mindenki számára érthető és átélhető gondolatokra van szükség. Tóth Vera, Wolf Kati, Rácz Gergő, vagy épp Szolnoki Peti dalaihoz is kaptam felkérést. Igyekszem olyat kiadni a kezeim közül, hogy bármikor tükörbe tudjak nézni.

artisjus
2011

szörényi levente: hattyúdal az év könnyűzenei produkciója

Ez a díj csak részben mérlegelés kérdése, a zsűri döntéséhez megkapja az **artisjus** kimutatását az adott év legnagyobb bevételű jelentő eseményeiről. Ez azonban még nem elég a díj elnyeréséhez, mérlegelünk művészi szempontokat is.

Nos, ez alkalommal nem volt „de”, most semmilyen különbség nem volt a ranglista, és a művészi megítélés között: a díj vitathatatlanul megérdemelt.

Maga az esemény a zeneszerető közönség számára egyszerre felemelő és kicsit elszomorító. Felemelő, mert gyakorlatilag egy életmű-válogatással találkozott, másrészt szomorú, mert a cím szerint ezzel így utoljára találkozott.

Persze, a dalokkal, művekkel nem kell szakítsunk, legtöbbjét fújja az ország apraja-nagyja, ezek már beépültek a lelkünkbe, személyiségünkbe. A mostani ötvenes-hatvanas korosztály élete elválaszthatatlan a Szörényi életműtől, és ez nem csak az általa énekelt dalokat jelenti, de sok más is, Koncz Zsuzsától a megkerülhetetlen rockoperákig, köztük az emblematisztván, a királyig. Sokunk számára jelentett egy zenei rendszerváltást is, jóval a másik rendszerváltás előtt, amihez szerintem ezek a dalok messzemenően hozzájárultak.

Ha van könnyűzenei forradalom – és hitem szerint van – akkor Szörényi Leventét, Bródy Jánost e forradalom lángelkű költőinek kell tekintenem, az Illés-együttest pedig egy komplett hadosztálynak.

A dalok ettől elvonatkoztatva is remekművek, rendkívül egyéniek.

És most szólnom kell az előadó Szörényi Leventéről is. Aki lexikális adatokra vágjuk, kérem kattintson a Wikipédiára. Én szívesebben mondom el, hogy volt egyszer egy fiatalember, aki varázslatosan énekelt, akiből ömlött az energia, aki mindenki másától különböző zenét írt, és aki nélkül a hatvanas-hetvenes évek magyar könnyűzenei krónikája nem létezne. Most az élete egy részét, az előadót egy koncerttel koronázta meg.

A „Hattyúdal”, mint sok más Szörényi-produkció nem jöhetett volna létre egy másik jelentős szereplő, Posta Mária nélkül. Ő az, aki lassan néhány évtizede a Szörényi-életmű gondozója, propagátora. Illesse tehát gratuláció és köszönet mindkettőjüket a 2010-es év legkiemelkedőbb produkciója, a „Hattyúdal” megvalósításáért!

Budapest, 2011. április 15.

Wolf Péter

fotó: Fazekas István

Szörényi Levente

Utoljára még ugrik
egyed az ember

Szörényi Levente tavaly év végén adta Hattyúdal című koncertjét, amivel szándékai szerint lezárta színpadi karrierjét. Színpadi művek zeneszerzőjeként természetesen folytatja, és sok más műfaj mellett a könnyűzene is a mai napig hatással van rá.

Lángoló Gitárok: Miért döntött úgy, hogy nem lép többet színpadra? Nem néz ki úgy, mint egy megfáradt rockzenész.

Szörényi Levente: Pont ezért! Jó az, ha az ember rosszul érzi magát a színpadon? A közönség úgyis megneszeli azt, ha már valami nincs rendben, azok meg főleg, akik kicsit jobban ismernek. Ilyenkor nem is csak a rosszindulatú emberek kezdenének találgatni, hogy biztos nincs elég pénze vagy valami más miatt folytatja akkor is, mikor már úgy kell kipréselni magából az egészséget. Nem jó, ha azzal foglalkozik a közönség, hogy ez meg ez a hang már nem jött ki, nem olyan, mint régen, már a mozgása sem a régi. Mondjuk ezzel az utóbbival volt a legtöbb gond, de nem vette észre senki, köszönhetően, hogy immár tíz éve járok Hévízre. Szóval azért még utoljára csak elugrik az ember a padlóról. A lehető legjobb formában akartam még egy utolsó rendezvényt csinálni, aminek az volt a célja, hogy velem együtt az ott lévő emberek is átgondolják eddigi életüket és jól érezzék magukat. Azt hiszem ez maximálisan sikerült.

LG: Nem volt szomorú azt a bizonyos utolsó ugrást megcsinálni?

SzL: Akkor és ott nem gondolkozott rajta az ember, csak játszott, ami jön, csak élvezte a közönség szeretetét. A zenész olyan, mint a cirkuszi ló: ha meghallja a trombitát, felágaskodik. Akkor és ott meg kell csinálni, nem gondolva arra, hogy mi lesz utána. És nem bántam meg a búcsút, sőt, inkább egyfajta megkönnyebbülés lett rajtam úrrá, hogy nincs már az a stressz, mint amikor a színpadon észreveszem, hogy ez vagy az nem úgy jött össze, és ez még akkor is idegesít, ha a közönség ebből semmit nem fog fel. Egyszerűen úgy éreztem magam a koncert után, mint amikor egy jó szeretkezésem van túl az ember, ráadásul, ha még szereti is az adott lányt, akkor aztán teljes a boldogság.

LG: Nagy hangsúlyt kapott a búcsúban, hogy csak a színpadtól vonul vissza. A zeneszerzésben hol folytatja?

SzL: Ahol abbahagytam. Van egy tervem, ami egyelőre nyúlik, mint a rétestészta, mert egyéb körülmények hatására állandóan le kell állnom a megvalósításával.

LG: Gondolom ez is színpadi mű lesz, ahogy a legutóbbiak.

SzL: Igen, az lesz. Semmi értelme nincs már a mai világban lemezkiadással, könnyűzenével foglalkozni. Nekem legalábbis biztos, hogy nincs. Mellesleg hiába írok meg egy lemezt 12 számmal, akámit csinálhatok, azt mondják majd, hogy az Illés jobb volt, a Fonográf jobb volt. Ez a hagyományos könnyűzene számomra kifutott. Egyedül a színpadi művekben találok meg azt a teret, ahol még tudok újat mondani, ahol még kifejtethetem a gondolataimat. Természetesen nem várom azt, hogy a közönség ezt feltétlenül szeresse, mert persze ott meg az István, a király az etalon. De amúgy a művész halála, mikor azon kezd el gondolkodni, hogy mi is tetszene

a hallgatóinak. Ezek a művek nem arra készülnek, hogy a közönség padlót fogjon tőlük, hanem hogy az ember elmondhassa, ami még benne van. Aztán, hogy a jövőben mi lesz a sorsuk, majd az idő eldönti.

LG: A magyar könnyűzene egyik meghatározó alakjaként figyeli a mai hazai zenekarokat?

SzL: Direktben nem szoktam figyelni, de akaratlanul is beléjük akadok sok helyen, és akkor általában kíváncsian hallgatom őket. De megmondom őszintén, annyira nem teszik, amit hallok. Nem jó irány ez a külföld gátlástalan majmolása a trendeket tekintve. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy az itthoni zenekarok nem tudnak zenélni, mert tudnak, viszont nem visznek bele semmi egyéni ízt, nem kísérleteznek. Na meg, hogy a cigányok elkezdik utánozni a feketét! Minek?! Azt a kultúrát minek akarják ők leutánozni, van sajátjuk! Nagy hagyománya van az országban például a cigány dzsesszmuzsikának. Miért nem efelé haladnak a hazai roma fiatalok? Pedig tele van számukra példaképekkel a műfaj. Iskolatársam volt például Kőszegi Imre, aki a mai napig nagyon híres dzsesszdobos, vagy Bajtala János, akivel volt közös zenekarunk is, amelyben Raduly Misi is játszott. Félreértés ne essék, nem azt mondom, hogy mindannyian álljanak neki dzsesszt játszani, de a külföld gátlástalan lenyúlása, az ottani hip-hop, meg hasonló műfajok majmolása borzasztó. Ezekkel a magyar könnyűzene elképesztő zsákutóba jutott, és nem tegnap óta, hanem jó ideje. Nincs benne fantázia, nincs semmi. A tehetségesek sem arra használják, ami bennük rejlik, hogy valami tényleg egyénit alkossanak. Igaz, nem is kívánja ezt az általános trend, elég, hogy valami farmerrel eladjanak vele, aztán kész.

LG: Pedig mondják, hogy 40 évvel le vagyunk maradva külföldtől a könnyűzenében is.

SzL: Nekem erről nehéz beszélni, mert az illés, mikor indult, úttörő volt az országban. Mi elsősorban a Beatlest tartottuk idolként, de hatott ránk a Kinks is például. Szóval nem arról van szó, hogy nem hathat az emberre valami, akár külföldi zenekar is. Ez a komolyzenében sem bűn, simán kimutatják a szakértők, hogy az adott szerzőre hatott-e Wagner vagy nem, de sosem komplett másolásról beszélünk.

LG: Ha már Beatles és idolság. Mit szólt, amikor feloszlott a legendás Lennon-McCartney szerzőpáros?

SzL: Ezeket az ember akkor személyes sérelemként élte meg. Sajnos nem sokat tudunk a részletekről, a lemezeket is csak nehezen szereztük be. Csak itt-ott jutottunk olyan információkhoz, hogy Paul McCartney meg John Lennon összerúgta a port és hogy esetleg ehhez köze volt Yoko Onónak. De mondom, a Beatlesnek ezt a vergődését tényleg személyes sérelemként éltük meg, legalábbis én magam biztosan. Egyébként két zenész volt, akiknek a halálát úgy fogadtam, mintha családtag ment volna el. Az egyik Louis Armstrong, a másik pedig Ella Fitzgerald. Egyszerűen nem hittem el, hogy ők meghalhatnak.

LG: A Beatles-tagok szólólemezeit hallgatta a feloszlás után?

SzL: Persze, de az elején nem igazán értettem, hogy Lennon mit akar, aztán később Bródy ismertette meg velem a lennonizmus lényegét. Az azért tapintható volt, hogy Lennon extravagáns figura, nem hiába csapott le rá Yoko Ono is. Már a Beatlesben érezhető volt, hogy ő nem feltétlen csak abban az egységben gondolkodik, amittől az a zenekar annyira egyben volt. Az idők során meg kiderült, hogy ugyan Lennon kívülről jóval erősebb egyéniségnek tűnt, de mégis McCartney volt az igazi kohéziós erő, ő volt az igazi zenész, sőt, a mai napig az. Egyszerűen zseniális, amit az a fickó művel. Pont a napokban láttam egy koncertvideóját, hát, le a kalappal előtte.

LG: A Beatles utáni zenéket hallgatta? Olyanokat, mint pl. a Led Zeppelin?

SzL: Ó hogynem! Amikor a Zeppelint meghallottam, majdnem magam alá csináltam. Az a riff (itt elkezdődik dúdolni a Whole Lotta Love elejét – a szerk.). Hát az elmondhatatlan volt! A Zeppelintől is az jut eszembe, hogy akkor még tényleg tudtak zenélni az emberek,

tényleg valami különlegeset alkottak. Őrs fiamnak is pont az előbb dúdolt dalt mutattam meg, mikor elkezdett különféle tárgyakat püfölni, hogy figyelje, milyen különlegesen jön be a dob a hosszú lábcines kiállás után.

LG: Őrs kapott valami direkt útmutatást a zenéhez?

SzL: Adogattam neki zenéket, de maga fedezhette fel a dolgokat. Például a Boney M-et is engedtem neki, pedig az nagyon borzasztó volt. A karrierjét tekintve pedig direkt nem segitettem neki, nehogy az a vád érje, hogy csak az apja miatt jut el oda, ahová. Igaz, nem is kért meg rá. Később kérdőre is vontak ismerősök, hogy miért nem segítetek neki. Jobb így, mintha az előbbi történet volna. Készített ő amúgy két szólólemezt is, amiknek az az egyedüli bajuk, hogy túl komolyak egy olyan fiatalembertől, mint ő, és a mai közegben nem találtak el a közönséghez.

LG: Idén kapott két díjat is, egyet a Mahaszról (Fonogram), egyet az artisjus-tól. Számítanak a díjak?

SzL: Amíg az ember életében kapja, igen. Jó az az érzés, hogy nem csak saját magamnak tetszik, amit készítek, hanem mondjuk a közönségen kívül a szakmának is. De ez csak hab a tortán, a lényeg, hogy a zenész önmagának tetsző dolgot készítsen.

artisjus
2011

s. nagy istván könnyűzeneszerzői életmű

S. Nagy István életműve külön fejezet a magyar szövegírókról szóló, mindmáig kiadatlan összefoglaló tanulmányban. A nagy öregek és a hatvanas évek új nemzedéke között ő volt az összekötő, a hid a generációs szakadék felett. Igazi szövegíró, aki minden zenei formában és minden stílusban otthon érzi magát, és mindig megtalálta a zenei irányzathoz és az előadó személyiségéhez leginkább illő szavakat.

A magyar könnyűzenében talán nincs is olyan jelentős szereplő, aki pályafutása során ne került volna kapcsolatba a tökéletes szakmai felkészültséggel rendelkező alkotóval. Hozzá kötődik a két nagy legenda, Szécsi Pál és Máté Péter életműve, és a beatzene ifjú lázadói is tőle kaptak segítséget a szórakoztatóipar ingoványos lápvídekén, amikor még csak keresték a szót és a hangot.

S. Nagy István szövegei nélkül ma már elképzelhetetlen a magyar könnyűzene története. Ezt a hihetetlenül sokszínű és szinte felmérhetetlen életművet ismeri el a szerzők közössége az **artisjus** életműdíjjal.

Budapest, 2011. április 15.

Bródy János

S. Nagy István: **Elmegyek**

Egy kis patak mindig rohant, s egyre csak énekelt.
Egy sziklafal útjába állt, s a dalnak így vége lett.
Én is így lettem néma víztükrör,
Mikor tőlem elmentél.
Nekem többé már a Nap se tündököl,
Csak ha újra megjönnél.

Elmegyek, elmegyek, milyen úton indulok, még nem tudom.
Elhagyom otthonom, még a jóbarátoktól sem búcsúzó.
Elmegyek, elmegyek, igen megkereslek én, bámerre jársz.
Nem tudom, merre vagy, mégis úgy érzem, hogy engem egyre vársz.

Vasárnap volt, vasárnap volt, amikor elhagytál.
Nekem te nem, csak az a nap, vasárnap volt, meghalt már.
Hozzám így jött el a halott vasárnap,
Mikor tőlem elmentél.
Nekem többé már nem tündököl a Nap,
Csak ha újra megjönnél.

Elmegyek, elmegyek, milyen úton indulok, még nem tudom.
Elhagyom otthonom, még a jóbarátoktól sem búcsúzó.
Elmegyek, elmegyek, igen megkereslek én, bámerre jársz.
Nem tudom, hogy merre vagy, mégis úgy érzem, hogy engem egyre vársz.

artisjus
2011

dr. Vargáné
Veiczi Irma

az év magyarnótaszerzője

fotó: Fazekas István

Hosszú és mozgalmas, de eredményes éveket tudhat magáénak dr. Vargáné Veiczi Irma – vagy, ahogy sokan hívják, Gila mama. Szövegeiben a hétköznapi ember és környezete rajzolódik ki, a mindennapok érzelmeivel, gondjaival, sikereivel.

Ma is tevékeny, szívesen dolgozik, fáradhatatlan. Szerzeményeinek száma nő, társszerzői szeretik ötleteit, gondosságát. A publikáló sajtóorgánumok közül első helyütt kell említenem a Szegeden megjelenő Nótás Újságot, amelynek ma már rendszeres, műfaji tudósítója is.

Több éve tagja a Magyarnótaszerzők és Énekesek Országos Egyesülete szervezetének, ugyanakkor nótás klubok munkáját is segíti. Szerzeményei – mint a Csendül a nóta című – az Egyesület gondozásában rendszeresen megjelenő kiadványokban is helyet kapnak.

A rádió- és tévéadók is szívesen tűzik műsoraikra nótáit, még ha – sajnálatos, de jól ismert körülmények miatt – csak ritkábban is kerül sor erre.

Ezen szerzeményei közül is külön ki kell emelnem, a Siliga Miklós zeneszerzővel írt „Tiszta fehér oltár” című dalát, amely, ha nem is egészen nóta, de szakmai körökben így is nagy sikert aratott!

Adj a Sors – és a Mindenható – hogy erre az „oltárra” még számtalan hasonló sikert hozó nótát letehessen...

2011. április 15.

Déki Lakatos Sándor

artisjus
2011

szokolay sándor az év komolyzenei műve

fotó: Fazekas István

Lohadhat bár a test, nem lohad a lélek.

S vajon lohad-e a test is akár, ha olyan erőt sugároz a műalkotásra, mint a most kitüntetendő kompozícióra? A költő-barátot, Csoóri Sándort köszöntik 80-ik születésnapján az ő verseire írt, a zeneszerző által oratorikus látomásoknak nevezett tételek. Három szólista, leánykar és szimfonikus zenekar vásznára vázolják a saját 80-ik életévének előestéjén freskót festő komponistára oly jellemző nagyszabású hangtablókat. A grandiozitás finom részleteiben megbúvik a líra, miként a zeneszerző megannyi más művében is.

Télvégi tavaszváró – ez a címe a bő félórás, kultikus oratóriumnak. A tavasz jelkép is lehet. Az őszi-költő korszakába lépett zeneszerző tavaszba meríti tekintetét. 195-ikként számozott opusában fél évszázada ismert energiáit csillogtatja Szokolay Sándor, akinek

Télvégi tavaszvárója 2010-re visszatekintve Az év komolyzenei műve **artisjus**-díjat kapja.

Budapest, 2011. április 15.

Hollós Máté

fotó: Fejégy Andrea

Lángoló hit, nyitott szív Szokolay Sándor 80. születésnapjára

- megjelent a Muzika 2011/3. számában -

Tudálművészes zeneszerzőnagyság magyarázta nekem a Várnász premierjén, hogy jó, hát siker volt, valóban, de akkor is, a Sándor zenéje szószátyár, meg mindent kétszer mond, na meg az állandó melizmák, ahelyett hogy dallamot írna... Hm, gondoltam magamban, bácsi, a te műveid közül megjárta-e egy is a világot, bemutatták-e annyi nyelven és országban, úgy, ahogyan ez az opera vívott ki magának fantasztikus csillagpályát? Mert bármennyire furcsa is, Bartók Kékszallója után épp a Várnász az a magyar opera, amely a legtöbb előadásban került műsorra Európa színpadain.

Nem mintha Szokolay Sándor ezt az egyetlen művet írta volna, de nekem az adatott meg, hogy ezen keresztül ismerhettem meg személyesen, és lett így e zenedráma emblematikus kapocs kettőnk között. S ha már engem ért a megtiszteltetés, másképp nem is tudnám most köszöntenéi őt, csakis abból a bensőséges élményből, amit e mű megismerésekor belőle megértettem.

Egy műalkotás megismerésekor a legizgalmasabb mindig az, hogy miként sejlik fel benne az alkotó. A színpadi művek erre különösen alkalmasnak mutatkoznak. A színpad valahogy mindent felnagyít, levetkőztet és körbejár, nem beszélve arról, hogy a próbákon sosem tud szubjektív maradni az ember: ott vannak az alkotótársak, az énekesek, a karmester. Ahogy Oberfrank Péterrel dolgoztunk a darabon, arra lettünk figyelmesek, mennyire őszinte mindaz, amit a kottafejek mutatnak. Nincs benne számítás, rafinált taktika, nem akarokoskodnak a hangjegyek, hogy konstellációik világraszólónak mutassák magukat. Egy krisztusi korban lévő fiatalember vágyai, gondolatai, szerelmei és dühe lobognak vadul, megfékezhetetlenül a Várnász zenéjében, hol így, hol úgy, de olyan elképesztő hittel, amilyen azokban lángol, akik akár a keresztre is felszegeztetnék magukat. Nem az önhittségről van szó, hanem arról a műalkotásba vetett hitről, amelynek láttán eljelentéktelenedik a kicsinyes kritika, és önmagunkba fordulva kénytelenek vagyunk feltenni a kérdést, voltunk-e valaha is képesek ennyire hinni abban, amit éppen csináltunk?

És mindezzel még nem volt vége a tanításnak! Mindig sokkal nagyobb az izgalom egy élő szerző művének színpadra adaptálásakor, mint amikor az embernek nem kell tartania többszáz éves csontok számonkérő kopogásától. Szerencsére a legtöbb halhatatlan megboldogulttal nagyon jó a telefonos kapcsolat azóta is, és mindent meg lehet velük beszélni. Az élővel ez általában nehezebb, a vonal többnyire foglalt. Sándor akkoriban másért volt elérhetetlen, orvosok keze alatt fekvő nem tudott részt venni az előkészületekben, és már csak a főpróbán szembesülhetett mindazzal, amit színpadra álmódunk. Kicsit szorongva vártuk, hogyan reagál majd az élő szerző. „Letérdelek önök előtt...” - így kezdődött egy valóban élő szerző kommentárja, aki nyitott szívet, kíváncsisággal figyelte munkánkat: mit mond egy új generációnak az, amit ő negyven éve komponált, hogyan reagál az akkori gondolatokra ez az új világ. Nem a beteges ragaszkodás, hiú mauzóleumépítés foglalkoztatta, hanem az élet, ami az újjászületésben van.

Nem az elmaradt állami kitüntetések, az őt megillető címek és pozíciók körül keringtek gondolatai, hanem hogy mi mindent szeretne még megkomponálni. Nem tartott hosszú panaszáradatot soha, hogy közben magát a legzseniálisabbnak mutassa, de ha tehetné, hosszan, hosszan, csillogó szemekkel panaszkodott arról, hogy milyen szép és nagy a világ, s kevés az idő mindezt befogadni, feldolgozni. Sosem hallottam szidni zeneszerző kollégáit, vagy hogy féltékenyen becsmérelte volna azok zeneműveit. Ilyesmire nincs sem hely, sem idő azok életében, akik az életet valóban élni akarják. Ők a halhatatlan szerzők!

Kedves Sándor!

Nincsen vége még! A következő nyolc évben sem élhetsz másként – tudom, nem is volnál képes rá! És hol van az a sok darab, amit ígértél?

Jó egészséget, sok erőt és jókedvet kívánok, hogy elkészüljenek! A Jóisten őrizzen!

Kovalik Balázs

artisjus
2011

IRODALMI
ALAPÍTVÁNY

Irodalmi
Díjak

Az **artisjus** Irodalmi Alapítvány kurátora, Rátóti Zoltán egy Irodalmi Nagydíjat és három ösztöndíj jellegű Irodalmi Díjat adott át 2011. április 15-én, az **artisjus**-teremben. Az Alapítvány az **artisjus** által beszedett irodalmi jogdíjak szerzők által felajánlott 10%-ából nyújt jutalmakat.

2011 Irodalmi Nagydíjasa: Bodor Ádám író,

aki „Az utolsó szénégetők” c. tárcakötetével érdemelte ki a Kuratórium döntését. Ahogy a díjazottat méltató Spiró György elmondta: „A tárca legyen tömör, plastikus, titokzatos, mulatságos, elgondolkoztató, különös. Történet mindenképpen legyen benne, de ne hasonlítson senki másnak a történeteire. Villantson fel teljes világot.” Spiró szerint Bodor Ádámnak „feltűnően gyakran sikerül” megfelelnie e követelményeknek írásaiban.

Az Irodalmi Díjasok:

- **Borbély Szilárd**, „A testhez” c. verseskötetéért;
- **Györfly Ákos**, „Havazás Amiens-ben” c. verseskötetéért;
- **Tverdota György**, kétrészes Németh Andor-monográfiájáért

www.artisjus.hu/dij

artisjus
2011

bodor ádám
irodalmi nagydíj

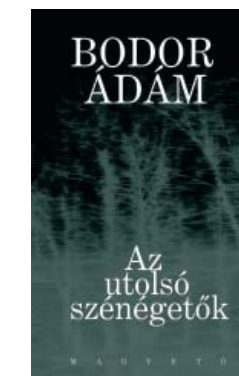
Bodor Ádám tárcareceptje

A tárca legyen tömör, plastikus, titokzatos, mulatságos, elgondolkoztató, különös. Történet mindenképpen legyen benne, de ne hasonlítson senki másnak a történeteire. Villantson fel teljes világot. Ne legyen több két-három oldalnál. Szerepeljenek benne furcsa szerzetek, akik egyúttal persze valami általánosat is megjelenítenek. Valahonnét mélyről, talán a gyerekkorból, talán az álomból, talán valamely véletlen útitárs meséjéből legyenek ismerősek. A nevük legyen balkáni, kevert nemzetiségre utaló, eredeti hangzású, és olykor, szórakoztatásul, kivételképpen, még magyar is akár. Irónia, irónia, irónia, de bujkáló. Az író hol lépjen előtérbe, hol lépjen hátra. Kezdődjék a dolog in medias res. Végződjék olyan csattanóval, ami a legjobb akaratával sem nevezhető csattanónak. Didakszis számúzza, kivéve, amikor paródia. Ingadozzék az olvasó, vajon komolyan beszél-e a szerző, avagy. Az igazi történettelen történet. Tanulság nélkül abbahagyni, félbehagyni, odahagyni, mégis kerek egészként. Lengje be a természetesség, mindazonáltal valljuk be férfiasan, hogy kitaláció.

Mindeme követelményeknek egy-egy kétflekesben megfelelni nem gyerekjáték. Még magának Bodor Ádámnak sem mindig sikerül. De feltűnően gyakran sikerül. Ha a pályája elején leül, és mindeme szempontokat egy papírlapon összeírja, megretten, és bele sem fog. Nem írta össze, csak írt. Utólag, mint a poétikákban szokták, ezek a követelmények mégis levonhatóak. Az utolsó szénégetők tárcáiból. Követni nem tanácsos, mert utánazhatatlan. Persze szokták utánazni.

Milyen jó, hogy ezek a művek, amelyek lege artis meg sem íródhattak volna, megíródtak.

Szeretettel gratulálok az **artisjus** Nagydíjhoz.

Budapest, 2011. április 15.

Spiró György

Magazin

Bodor Ádám

A bojtkészítő

Egy kitűnő megfigyelőkészséggel megáldott, buzgó és törekvő házbizalmi egy este nem gyújtott villanyt a szobájában. Állt ablaka előtt, és sötét szobájából az U alakú háztömb szemközti szárnyát figyelte, azon is egy ablakot, amely hónapok óta, estéről estére sötét maradt, ám ezen az estén újra sárgán világított. Az új lakó, akit aznap ő is nyilvántartásba vett, beköltözött.

A házbizalmi a konyhában szendvicset készített magának, tányérra tette, bevitte és kitette maga elé az ablakpárkányra. Elvette az ablak kilincsen lógó nyolcszor harmincas katonai távcsövet, és az ablak üvegére nyomta, hogy ne remegjen. Benézett az új lakó szobájába. Mintegy húsz perc elteltével fölgújtotta a villanyt és tapasztalatait ekképpen rögzítette:

Emma Szilárd, C. szárny, III. em. 79. kezében élesnek tűnő szikével ült az asztal előtt. Előtte egy szétfajtott kartondoboz lapjai hevertek, egy üres borospohár meg egy üres likőrspohár. Nevezett letépte a szétfajtott doboz egyik oldalát, maga elé helyezte, az asztal lapjára. Erre ráhelyezte a borospoharat, szájával lefelé, és a kezében lévő szikével körbevágta. Egy kerek kartonlapocskát nyert ily módon. Ekkor a likőrspoharat a kerek lapocskára közepére helyezte, szintén szájával lefelé, ezt is körbevágta. Kerek kartonkarikát tartott a kezében. Ismét a borospohárhoz nyúlt, szájával a kartonlapra nyomta és körbevágta. A kerek lap közepére ismét likőrspoharat helyezett, azt is körbevágta. Már két kartonkarikája volt. Ezeket egymásra helyezte, könnyen ment, teljesen egyformák voltak. Ekkor tűbe vörös gyapjúszálakat fűzött, s az egymásra helyezett karikákat a gyapjúszállal körbevarrta, addig varrta, amíg a kartonból már semmi sem látszott. Akkor a szálakat elvágta, és a végén elbogarozta. Kicsi gyapjúkorongot tartott a kezében. Ollót ragadott, és a gyapjúkorong peremét körbevágta. Az egymásra simuló karikák széle most újra szabaddá vált, a két lap közé egy rövidke szálakat gyömösölt, úgy, hogy a kitűremlett szálakat középen átköthette. A kartondarabkákat most már kitéphette a gyapjúszálak közül, eldobta. A szálakat jól összehozta. Kész bojtot tartott a kezében. Úgy néz ki, bojtkészítő lakik a C szárny III. em. 79-es lakásban.

A házbizalmi elolvasta fogalmazványát. Aztán újra meg újra.

Jelentésnek igenis jelentés. De talán nem egyszerűen annyi. Üzenet egy lakásból, egy szobából, ahol nem szünetel este sem a munka, ahol egy egyén termel a javából. Ő a házbizalmi, miközben egy munkafolyamatot mozdulatonként megörökített, nem csupán vélt kötelességét teljesítette, hanem elgondolkoztató módon ábrázolta az anyagi javak keletkezését is. Ilyen értelemben ő maga is egy realista alkotás szerzője.

A házbizalmi elégedetten csettintett. Igen, ezt akár be is küldhetné valamelyik lapnak. Sőt, be is fogja küldeni, hogy adottságaira máshol is fölfigyeljenek. Éppen ideje: egyszer csak el kellett kezdeni. A lapot maga elé helyezte, fogalmazványát bujkáló, elégedett mosollyal újraolvasta, végül dímet is adott neki:

A bojtkészítő.

Bodor Ádám

Semmit nem látok előre

- megjelent a litera.hu oldalon -

Mikorra várható és hány leütés lesz készülő (remélhetőleg „nagy”) regényed?

Nem tudom, ilyesmin sose gondolkodom. Nem áltozom magam tervekkel, a terjedelemmel kapcsolatban a legkevésbé, és nem kötöm magam határidőkhöz. Amikor úgy érzem, hogy valami készen van, akkor készen van, és akkora, amekkora.

Terjedelmi értelemben nem írsz sokat, viszont, és ezzel nyilván összefüggésben minden szövegedben érződik az állandó szűrés, sűrités tisztító igénye. Hogyan gondolható el az írásnak ez a folyamata?

Nem hinném, hogy valami sajátos eljárásról tudnék beszámolni. A prózairásban a terjedelem is alkati adottság, az írói magatartás része, a személyiség mélyéből ered, másfelől bizonyos tekintetben morális kérdés is. Ez annyit jelent, hogy a természetes súlypontok mellett egy szóval sem, egy tudósítással sem többet, mint amennyivel eleget teszek saját esztétikai elvárásaimnak. Persze így is megtörténik, hogy az írás folyamatában az ember nekivadul, elkalandozik és mesélni kezd. Ilyenkor nem árt résen lenni.

Az ÉS-ben rövidpróza-sorozatod volt olvasható; a nyolcvanas évek elejéről származó szövegek, amelyekből aztán kötet is született, Az utolsó szénégetők címmel. Lehet, hogy tájékozatlan vagyok, de nem ismerem ezeknek a szövegeknek a pontos történetét; „filológiai útját”. Megosztanád velünk?

Először is pontosítanék: a szövegek az ezerkilencszázhetvenhét és nyolcvankettő közötti rövid időszak irodalmi publicisztikái, amelyek a kolozsvári Utunk folyóiratban jelentek meg. Keletkezésükre a napi betevő falaton kívül nincs más magyarázat. Annakidején Kolozsváron szabadúszóként éltem, könyvet három-négy vagy öt évenként jelentettem meg, közben valamiből el kellett tengődni, némi figyelemmel azokra a szenvedélyekre, amelyek a nehezebb napok túlélésében segítettek. Annyi bizonyos, hogy egy kényelmes szerkesztői állás háttérével ezek a pont másfél flekknyi írások soha nem születnek meg. Hétről hétre penzumként készültek, nem egyszer a lapzártá sürgetésében, olykor bosszantó felületességgel. Amolyan mostohagyerekeknek tekintetem őket, és egy-két utólag átdolgozott kivételtől eltekintve nem is kerültek bele a köteteimbe. Most zavart meglepetéssel olvasom őket újra, ugyanis jó részük teljesen kimosódott az emlékezetemből. Olykor döbbenet találkozik velük: ezt tényleg én írtam? Úgy látszik, igen.

Az előző kérdésben emlegetett írásokra (is) igaz: ahogyan a kimondás, úgy az elhallgatás, de még inkább: a ki-nem-mondás legalább annyira fontos számodra. Ilyenkor elhallgatsz titkokat, vagy Számodra is titokban maradnak a sorsok; alternatív megfjtésekre vár szereplőid történetének kimenetele?

Én nem látok bele mások a lelkébe, akkor sem, ha én találom ki őket, de nem is akarok. Nem szívesen vájkálok mások gondolataiban, ezzel megtisztetem hőseimet is, tetteik, belső indítékaik jobbára előttem is ismeretlenek, akkor is, ha történetesen az anyagi előadásmódot választom. Elégedjünk meg a tárgyilagos, szenttelen látvánnyal, így a szavakon, és gesztusokon kívül alig-alig kerül a szövegbe más információ. Azokkal is jó csínján bánni. Ezzel aztán a megfjtés, az értelmezés öröme is megmarad a nyújtás olvasónak.

Ha egy nagyobb munkába kezdesz, mint amiben láthatóan most vagy, milyen módszerrel dolgozol? Mennyire látod előre a távlatokat, az etapokat, az elágazási pontokat?

Semmit nem látok előre, azt hiszem, nem is túl jó dolog mindent előre tudni. Nekem elég egy hely, egy táj hangulata, egy valamelyest rendhagyó morális környezet, ahol esetleg történni fog valami. Valami, ami művészi értékét tekintve jobbára csak az írás során alakul ki, amikor megjelennek azok a színek, szagok, süvöltő szelek, amire titokban számítok. Vagy nem jelennek meg. Ilyenkor jobb valami mással foglalkozni, például körül lehet nézni a piacokon.

Van-e jellegzetesen Bodor Ádám-nap, azaz van-e valamilyen munkarend az életedben és itt az íráson túli idődre is gondolsz, például és különös tekintettel az előbbi válaszodban megpendített piaci sétákra.

Ha úgy vesszük, minden nap jellegzetesen Bodorádám-nap, ami azt jelenti, hogy akaratlanul is alkalmazkodom az idők során kialakult bizonyos órarendhez, saját természetemhez. Így például, még ha reggel neki is fogok dolgozni, előbb-utóbb elhatalmasodik rajtam a kényszer, hogy kirohanjak a városba. Teszek egy kört, körülnézek – bizonyos kiemelt napokon természetesen a piacokon is –, és megnyugszom. Hazatérek és vagy főzni kezdek valamit, – már ha feleségem meg nem előzött –, vagy – már amikor éppen dolgozabb periódusban vagyok –, leülök a gép mellé, pepecselek, aztán vagy lesz belőle valami, vagy nem. De ez sosem kárba vesztett idő. Lazán szeretek élni, közben ez a lazaság a maga prioritásával szigorúan megszabja a mindennapok menetrendjét. Persze, amikor komolyan dolgozom valamin, azért fölkerülődnek a prioritások is. Kötelező munkaidőm nincsen, mindig is csodáltam azokat, akik napi rendszerességgel, órarendszerű beosztással dolgoznak, életvitelszerűen gyártják a könyveket, egyiket a másik után. Én alkotomatt messzemenően tiszteletben tartva mindig nagy kihagyásokkal dolgoztam.

A hetvenötödik születésnapod alkalmából rendezett ünnepségen Szűts Miklós festőművész beszélgetett veled. Feleséged, Bodor Anikó szintén képzőművész. Milyen természetű a kapcsolatot a társművészetekkel?

Mivel alapvetően humán beállítottságú vagyok, természetes, hogy feleségem nem könyvelő, nem is atomfizikus, barátaimat is mindig inkább művészek között találtam meg. A művészek nehéz, öntörvényű, gyakran kibíratatlan emberek. Ennek tudatában egymást könnyebben elviseljük. De ezek személyes kapcsolatok, amit nem a társművészetekhez való viszonyom határoz meg. Nem hinném, hogy valamelyik művészeti ág iránti vonzalom művészek személyiségéhez kapcsolható, ez annál sokkal mélyebb dolog. Jó a kapcsolatom a társművészetekkel, elsősorban a zenével...

Követed-e és mennyire szoros olvasatban szülőfölded, Erdély irodalmát? Milyen alakulásokat látsz otthon?

Nem rendszeresen, és nem is az irodalmár igényével követem, inkább alkalmasszerűen, pályatársi kíváncsisággal. Nem is az alakulásokat kísérem figyelemmel, inkább azt, hogyan épül bele Erdély irodalma a magyar művelődés egészébe. Nem látok sajátos erdélyi képződményeket, az ott keletkező irodalom tendenciái, leszámítva domborzati és népességi sajátosságok jelenlétét, nagyjából a hazai képet mutatják, és miért is lenne ez másként. Emellett nyilván a történelmi fordulattal, és azzal párhuzamosan a kommunikáció újszerű eszközeinek köszönhetően sok minden megváltozott. A művek áramlása szabad teret kapott, és a terjesztés fejletlenségén kívül nincs is kitéve korlátozott, korlátozt és diszkriminatív figyelemnek, amint ez korábban történt, amikor az erdélyi magyar irodalom egy néhány mérvadóknak tekintett személyisége, aki a magyarországi irodalommal tartotta, tarthatta a kapcsolatot, befolyásolta az anyaországi irodalmi közvélemény befogadó készségét, és a maga sajátos szemléletét, értékrendjét és ízlését közvetítve, kijelölte, kit érdemes onnan olvasni. És azt is, hogy kit nem. Mindemellett, az anyaországi atyáskodás buta szándéka és gyakorlata még nem vált köddé, itt egyes testületek a határon túliak megbecsülését nem szakmai erények, eredmények alapján, hanem még mindig népesség-arányos kvótában képzelik el, mintegy a provincia provinciáját, ezzel kultúránk egy darabját

újra és újra elkülönítve és leválasztva az egészről. Szánalmas és szomorú tény, hogy ez a tovább élő bürokratikus szemlélet, és az általa gerjesztett lappangó feszültség még mindig érzékelhető, és okoz keserűséget is eleget.

És a magyarországi szcénában?

Ez egy sokszínű irodalom, ennek megfelelően találkozik is a legkülönbözőbb olvasói elvárásokkal. A mikszáthi elbeszélői eszménytől a posztmodern eklektikus szabadság eszköztáráig, itt minden jelen van, ráadásul a műfaj támasztotta igényen belül a legjobb színvonalon.

Az előző kérdést bővítve: mennyire otthonod az az ott, és mennyire itthonod ez az itt? A havasok világa, amiről oly sokat és láttatóan írsz, visszahív-e? Vajon az-e az a táj, amely egykori és mostani önmagad között állandó kapcsolatot jelent?

Aki egyszer kiszakadt a szülőföldtől, nyelvi, társadalmi környezetéből, amelyhez valamelyest érzelmi szálak kötik-kötötték, annak számolnia kell azzal, hogy a továbbiakban nem tud többé a korábbi lelki-érzelmi koordináták között élni, és hogy hiába is fáradozna azon, hogy az itthon-otthon fogalmi háttérét átértelmezze. Ebben a dilemmában, a táj, a történelmi díslet maga is veszít eredendő szakrális jelentőségéből, és nem biztos, hogy egy erőltetett találkozás képes lenne a régi önmagunkkal szembesíteni. Ilyesmire nem is vágyom. Most tértem haza Erdélyből, pont a havasokból egy hónapi szízes után, és pont erre döbbsentem rá: hogy most teljesen mást jelent nekem egy ilyen ottlét, mint egykor. Az élet során az emlékezetben a folyamatos változás dinamizmusában átértékelődik, átminősül sok minden, tisztában kell lennünk azzal, hogy minden nap más, mint amilyen az előző volt, így hol devalválódnak, hol felértékelődnek tapasztalataink. Az érzelmek, érzelmi kötődések pótolhatatlanok és megismételhetetlenek.. Nincs haszontalanabb és reménytelenebb dolog a múltba révedésnél, egykor volt érzelmi környezet iránti vágyakozásnál. Oda akarok kilyukadni, hogy hazalátogatásaim során nem a régi kapcsolat melegedik fel, ez egy új találkozás, tetszik, nem tetszik, ezzel kell valamit kezdeni.

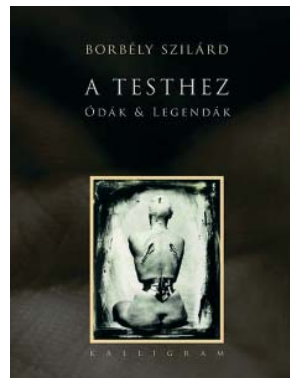
Rajtad és a szerkesztőn kívül megmutatod-e valakinek megjelenés előtt a kéziratot?

Erre még gondolni is rossz. Ilyet soha nem teszek.

Jánosy Lajos

artisjus 2011 borbély szilárd irodalmi díj

Azt hiszem, mindenki, aki ismeri és szereti a mai magyar irodalmat, egyet fog érteni azzal, ha kijelentem: **Borbély Szilárd** már majdnem két évtizede a ma élő költők között a legérdekesebbek közé tartozik: olyan költő ő, aki nem egyszerűen folytatja a nagy elődök tiszteletre méltó hagyományát, hanem aki a folytatás mellett a folyamatos újítás felé is tájékozódik, aki minden kötetével valami meglepően új költői utat választ, teremt és mutat fel; ráadásul úgy, hogy a nem egyszer nagyon is meglepő és megrendítő újítás a régi (sokszor a nagyon régil) költészeti hagyománynak egészen új értelmezését, egészen új megvilágítását képviseli.

Borbély folyamatosan újírja a magyar költői hagyományt – hol avantgárd, hol archaikus költészeteket mozgósítván; s e gesztusával akár a legposztmodernebb költőnek is tarthatnánk – könyvének alcíme: Ódák és legendák, mintha épp ily irányba terelné az olvasói érdeklődést: mintha egyszerre nyitna többféle hagyomány felé. Költészetének egy nagyon fontos jellemvonása azonban a posztmodern generális vonulatától távol tartja magát: ez pedig ennek a költészetnek a komoly és komor súlyossága. Borbély költészetéből teljesen hiányzik a posztmodern frivolitás és ironia – ő úgy írja maivá az archaikus szövegeket, hogy megőrizi komolyságukat is: alighanem épp az ad verseinek és gyűjteményeinek ritkán tapasztalt súlyosságot, hogy a legmindennapibb jelenségeket is a régi költészet magasságából szemléli és szemlélteti. Borbély versei mintha mindig metafizikai élményt és tapasztalatot ragadnának meg vagy közvetítenének: ha magam is régiesen kívánnék szólni, úgy jellemezném: oly költő ő, aki mindig a négy végső dolog ígézetében írja verseit. Az emberi élet és halál szörnyű és megmagyarázhatatlan (másként szólva: felfoghatatlan) tragédiái, az egyéni és társadalmi élet erkölcsi és közösségi dilemmái feszítik mindvégig e költészetet, mely a tragédiákat, a borzalmakat egyszerre próbálja materiálisan és misztikusan is felfogni. Borbély ezért írja verseit a testről, a test különböző megpróbáltatásairól, a test meggyötülésének és elpusztításának kimeríthetetlen változatairól: hiszen a test hordozza magában az életet, bizonyos szempontból nézve azonos is az élettel magával – ugyanakkor a halál maga, a pusztulás és a pusztítás is mint testi mozzanat jelenik meg: hisz ami meghal, az nem más, mint a test. Borbély igen szép, sokszor dalszerű ódái valamint prózaversszerű legendái (azaz személyes történetmondásai) mintegy két oldalról fogják körül és éneklük meg a testet és a testnek halálát, a csodát és a csoda kihúnytát – amit a másik oldalról nézve ismét csodának, negatív csodának is lehet látni (amint egyik szép versének záró sorai nyitlan ki is mondják: „gyógyított vagy csodákat tett / érdeklődéssel figyelte a hús rothadását”). Borbély nagy mesterséggel ötvözi verseiben a test szemlélésének materiális gesztusait, a szenvedés-történetek brutális mindennapiságát s e mindennapiságnak felfoghatatlanságát; a metafizikai elmékedéseket a test és halál kapcsán, a vallásos és misztikus beleélések és interpretációk

hihetetlenül széles skálájú asszociációs lehetőségeit: s így együttesen olyan emelkedett szépségű, bonyolult, de mégis átlátható lírát teremt, mely mind szépségével, mind élességével képes hatni.

E kötetet akár úgy is olvashatnánk, a borító hátoldalának idézetét („A test színháza összerak és szétszed minden este”) interpretálván, mintha a költő egy hatalmas, s a dolog természetéből fakadóan egységes misztikus tapasztalatot szelne szét darabokra, osztana szét szereplő hangokra és különálló szövegekre, ám úgy, hogy a szerelés és a darabokra osztás nem fosztaná meg a tapasztalatot lenyűgöző egységétől. Azt hiszem, ez a költői gesztus az, amelyik különösen magasra emeli Borbély Szilárd költészetét.

Budapest, 2011. április 15.

Margócsy István

Borbély Szilárd
A Magzathoz

Mint űrbe tévedt földlakó lebeg;
Egy sűrű oldat tartja; mint egy vatta;
Míg áttetsző bőrén látgy csontozatja
Világít át; a földtől elszakadva

Pulzál a bőr alatt egy vérkörörzsa;
Mint csillagok, áramlanak a nedvek;
Az anyu arc lassan felszívódva
Fordul haléból át az emberarcba;

Míg utazik egy másik testbe zárva;
A hordozó anyahajója bástya;
Mely védi őt a légkörmentes tértől,
És pulzál ott az apró szívmagánya;

Egy másik szívre kötve vére körbe jár;
A testhez nem jut el; saját burkába
Úszik a belső ég alatti fényópálba.
Fenn vérkörök; kis ujjával szájába

Egy másik naprendszernek éjjelében
Tapogat; néz pontnyi vak szemével;
És evickél egy ismeretlen térben;
Egyedül van; és nincsen egyedül

Míg alszik ott; ahol nincsen se lentje;
Se fentje; nincsen visszaútja már
A nemlétezésbe; míg az anyaméhbe
Egy földi test egy léleképíre vár.

Borbély Szilárd

Nincs semmi remény

- megjelent a litera.hu oldalon -

Ha Wittgenstein sokat citált végkövetkeztetésére gondolok a traktátus végén, vagyis arra, hogy „Amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell”, Borbély Szilárd életműve – különösen a kétezres évektől – annak tanúsága, hogy a lehetetlenről nem csak lehet, hanem egyenesen kell beszélni, végig kell járni a megértés-folyamat minden lépcsőjét. Ilyen értelemben, ha van elbeszélhetősége a világnak, értsük ezt úgy, hogy a szó (vagy épp a költészet) maga a remény?

Sajnos túlságosan komor és túlságosan szomorú lett mindaz, amit eddig írtam. Pedig én nem így akartam. Nem így képzeltem el, egyáltalán nem így képzeltem el. De sajnos nem adatott meg nekem a könnyű sors, pedig mindig arra vágytam. A könnyű, a derűs, a szemlélődő, a kívül álló élet vonzott. Erre próbáltam törekedni. Minél kevesebb nyomot hagyva suhanni át az életen. Hisz az egész csak átmenet. Kötődni, görcsölni, bennragadni ebben a világban, aligha érdemes. De nem sikerült. Csúnyán kudarcot vallottam.

Hogyan látod az utad? Egy olyan költői alkat, aki egyben irodalomtörténész és esszéista pályafutását tekintve sem tartozott soha a súlytalanság hívői közé, aki olyan előképeket, kapcsolódási pontokat és témákat talált magának, mint Hamlet, Vörösmarty Mihály, Krisztus, a keresztény-zsidó hagyomány és –történet vagy a Holocaust, hova érkezett, és merre mutat innen az út tovább?

Nem, én nem látok semmiféle utat. De hát ki is vagyok én? Senki. Csupán próbálok életben maradni, amíg lehet, tudod, a családom miatt. Épp csak annyi erőm van, hogy ez eddig még sikerült. Rezeg a léc. El nem tudom mondani, hogy szégyellem magam az egész költői tevékenységem miatt. Ez egy borzasztó szegény. Gyalázatos helyzet, hogy sorsom megalázó részleteiről még beszélnem is kell. Mert ez valamiképpen a feladatom, hogy vállaljam ezt a dolgot és a vele járó szegységet. De úgy tekintek az életemre, hogy az egy nagyobb erőnek az eszköze. Eszemmel tudom, hogy ez ma közgondolkodás szerint ostobaság vagy valamiféle pszichés defektus, eszelősség. De mégis azt gondolom, hogy nem én számítok, és ezért igyekszem ráhagyatkozni arra, amit belső sugallatom szerint tennem kell. Hiszek abban, hogy van ilyen költői, írói értelemben vett sugallat is. Ezt próbálok követni. Vicces ez, hogy az ember mindig, minden nap ugyanazokat a balfékségeket követi el. Minden este megfogadja, hogy ellene tart, és huszonnégy óra sem telik bele, megint ugyanott van, ahol a part szakad. Szóval csak a nagy semmi. Ezek alapján a tapasztalatok alapján nem feltételezhetek semmi jót és reménykeltőt magamról. És hajlamos vagyok azt gondolni, hogy ez nagy léptékekben is így lehet. Az emberiségről sem tudok jobbat gondolni, ha ez bárkit érdekelne. De aligha érdekel. És nincs is jelentősége. Krisztus és a Holocaust allegóriák is, a kollektív tudat képzetei. Mindkettőnek nagy teológiai súlya van. A filozófia és az esztétika pedig a teológia szülőanyja, bár újabban a demokratikus virsaszt hatására látszólag emancipálódtak. De hiszi a piszi...

Egy személyes tragédia – szüleid brutális megtámadása és halála – több kötetednek központi témája lett. A személyes létező számára feldolgozhatatlan traumát minden hozzáférhető eszközzel és a gondolkodás minden lehető útján és szintjén végigjártad. Találtál nyugvópontot? Bármilyen megnyugtatót agyban, kultúrtörténetben, történelemben, az emberi gondolkodás történetében?

Nem. A gyilkosságra nincs megnyugtató válasz. A gyilkosság annyira emberi, és kizárólag emberi jelenség, annyira kivételes esemény, hogy mélyen beleír a jelentések rendjébe. Amikor az egyik ember megöli a másikat, elmondhatatlan és felfoghatatlan borzalom esik meg. Az a borzalom, amelyet hagyományosan a szenttel kötöttek össze. A szent nem a jó, a szép, az igaz, vagyis a pozitív jelentéseknek a fókusa, hanem valami embertelen, megrázó, mindent sarkaiból kiforgató jelenségnek a neve. A borzalmaság, amit nem értünk. Az istenek, az isten maga a borzalom és az embertelen megjelenése volt mindig. Ilyen értelemben nincs semmiféle megnyugvás, vigasz, békéltető illúzió, nincs semmi remény.

Beszélgünk a testről! A test mint toposz különösen erős és sokféle fénytörésben kiindulópontod és – ha tetszik – meditatiós objektumod több kötetben... Miért?

A test a kereszténységen alapuló kultúránk kitüntetett helye. Egész kultúránk erre van alapozva: a testre, amely a születés és a megtestesülés, valamint a testre, amely a halál és a feltámadás helye, és a testre, amely hangsúlyozottan anyagi voltában válik a feltámadás zálogává. Törődött, meggyötört, megalázott, megtöretett, megkínzott állapotában. Nehéz szeretni ezt a testet, az öreg, a beteg, a fogyatékos, a megsűfult testet. A szép testek látványa a testetlen lények ábrázolásának gyakorlatát idézi fel: a múzsákét, az angyalokét, a nimfákét, a puttókét, a tündérékét, és egyéb ilyen, nem emberi dolgot. A test szerinti feltámadás dogmájáról, ami racionálisan a legnehezebb spekulatív kérdések terepe, nem is beszélve. Valahogy nincs kitalálva még az teológiaiilag, hogy akkor mi is lesz a testtel a feltámadás után, ha a szervek össze vannak bennünk cserélgetve. A Biblia nomád nyelve azt mondta, a test sátor. Ma a test inkább hardware, interfész. Akárhogy is legyen, mindenképp az átmenet helye, az idő megtapasztalásának közege.

Legújabb kötetedben (A Testhez - Ódák és legendák) női sorsokat „beszélsz el” monologikusan, a nők szenvedését a Holokausztban vagy a gyermek elvesztésével járó fájdalmat az anyaságban. Miért épp nők? Hol és hogyan - kint vagy bent - találtál rá vagy jutottál el ezekhez a „történetekhez”, hangokhoz?

A Testhez című kötet a Halotti Pompa és az Egy gyilkosság mellékszálai írásaiban felmerülő kérdések továbbblendítéséből keletkezett. A gyilkosság a testre irányítja a figyelmet, a másik és a saját testre egyaránt. Vagyis a testre, mint a Másikra, és a Testre, mint az Idegenre. A gyilkosság a testen át kivitelezhető, de a test nem csak hús és vér, hanem társadalmi jelentések hordozója. A nők emlékezete egész más, hiszen a nők az élet forrásai. A testről és a halálról szóló elbeszélések civilizációs okokból férfielbeszélések. Ez egy szűk és erőszakolt nézőpont. Erre jöttem rá. Például minden nagy erejű és hatásos holokauszt-könyv férfi írása. A nők, akik ott gyerekeket veszítettek el vagy utána gyereket szültek, sokkal többet tudnak arról a rettenetről, és mégis hallgatnak. A beszéd a férfiak privilégiuma lett. Azok a nők, akik ez után gyereket vállaltak mégis, vagy épp nem vállaltak, az ő tapasztalataik némák maradtak. Mi lehet ennek az oka? Ahogy annak is oka van, amiért az abortuszt a férfi rendű világ törvényekkel próbálja leválasztani a nőkről, kriminalizálni és tiltás alá helyezni. Megmondani róla, hogy mit is kell gondolni arról, hogy mit jelent kulturálisan. Ezt is rákényszerítik a nőkre, a büntudattal, a stigmatizálással, a felelősség áttolásával. A gyilkosság perverz rendje látszik itt, ahogyan szalonképes alakot ölt a nyelvi klisékben, a jogszabályokban, a közgondolkodásban. A nők, és köztük hangsúlyozottan az abortusz-tapasztalat birtokában élő nők az európai kultúra négerai. Nem találtam ki semmit, dokumentumgyűjteményeket használtam, ezeknek az interjúknak, beszélgetéseknek a szövegeit dolgoztam nagy alázattal át.

Nekem úgy tűnik, az anyagi valóság megismerhető tényeit, a mindenkori tudat racionális belátásait, a közös tapasztalatból származó felismeréseket szinte mániásan keresed, mint egy, a zsigerek legmélyebb rétegeiig tekintő nyomozó elmét. Van bizonyos? Van, ami tudható?

Két nagy titok van az emberben: a test és a nyelv. És mind a kettő az időnek van alávetve. Az idő tapasztalata ezen a két dologon keresztül mutatkozik meg számunkra. Az idő a létezés eltörlése, rombolása által tapasztalja a test magát, akárcsak a nyelvet. Semmi nem megragadható, kipereg a markunkból minden. A költészet ezzel a két dologgal foglalkozik, azt gondolom, mániákusan. A romantika a testet desztillálta, légiesítette, léleknek nevezte el, de a lélek a létet magát jelölte. A testet elfedte. A test a kereszténység jelei között elválaszthatatlanul összekapcsolódik Krisztussal. Nem beszélhetünk a testről Krisztusról elfeledkezve. Ha kitakarjuk Krisztust, ezzel a mozdulattal kitakarjuk a hagyományból a testet is a Megváltóval együtt, aki az időbe belépett istenség, a szent jele. A test elfedésére a civilizációs normák és szabályok mindent megtesznek. A test a reklám és a kereskedelem prédájává vált. Ez pedig a krízis jelenlétére utal. Valamiféle gyengeségre, sebezhetőségre. Ez válságtünet, amelynek okairól a nyelv lehet képes valamit elbeszélni. Csak a tudott dolgok bizonyosak, a jelentések azonban az időben keletkeznek.

Érezni az írásaidban és (akár) a nyilatkozataidban is valami mély búskomorságot a jelennel kapcsolatban. Mintha az, ami ma körülvesz, menthetetlenül elromlott volna. Legalábbis mintha a jó és rossz arányaiban bajt, a létezésben csapdahelyzetet tapasztalnál...

Ha megérzéseimre hallgatok, akkor azt érzem, hogy nagy baj van. Készülődik valami az idők mélyén, hogy bibliai fordulattal szóljak: a világ vajúdik. A bolygónk is vajúdik, számos jel mutat erre. Én nem hiszem, hogy csak a racionalitás nyelve alkalmas arra, hogy a világról, mint anyagi jelenségről beszéljen. Lehet a világról, benne életünk helyéről, a Föld nevű bolygóról szellemi értelemben is beszélni. A mítoszok szellemi lények megszemélyesített alakjában fogták fel a ma csupasz anyagnak tekintett dolgokat is. A kő is érez, a Föld is gondolkodik, a csillagok is szeretnek. Ilyen értelemben kiáradni látszik a rossz és a gonosz. Mindez szorongásra ad okot, és talán nem alaptalanul.

Én téged egy jó humorú, ironikus embernek (is) ismerlek. Hogy vagy mostanság? Tudsz nevetni?

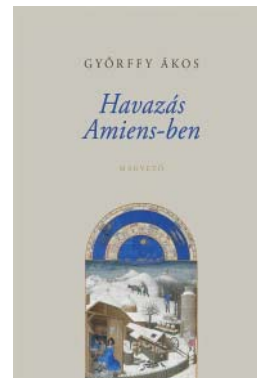
Ó nem. Nevetni már néhány éve nem. Kapálózunk. Kis kapálózók vagyunk. Mint annyi honfitársunk. A nevetésre egyébként sem adódik sem ok, sem alkalom. De minek is kellene nevetni, amikor kétségbe is lehet esni?

Húsvét lesz hamarosan. Mi van a szenvedésen túl? Létezik megváltás?

Ó én ezt nem tudhatom. Rossz katolikus vagyok. Ráadásul görög katolikus. Mi pedig, görög katolikusok, valami kulturális skizofréniában élünk. Olyan, mintha a felvilágosult Európa egyik egyháza volna a miénk is, de valójában az ortodoxiában élünk vallási tekintetben, rituálisan és gondolatilag egyaránt. A keleti egyház pedig a nagyszombatot látja és ünnepli inkább, az tölti el csodálattal. A pokolra alászálló Jézus a mi hősünk, aki letöri az alvilág kapuitól a pecsétet és a zárat. A mélységekbe alászálló Krisztust ünnepeljük, aki halálával legyőzte a halált és a sírban lévőeknek éltet ajándékozott – ahogy Aranyszájú Szent János liturgiájában szól váltakozva, majd együtt, egymást erősítve a pap és a kórus félelmetes, dörgő, hömpölygő basszusa. Csodálatos és lenyűgöző ez a szertartás. De mégis csak szombat van, méghozzá Nagyszombat. A teremts félelmetes csendje nyomasztó. Jézus halott teste a sírban. Minden tanítvány bezárkózva, magányosan várja a sábesz kimenetelét, a Szombat Királynő távozását, a Mester visszatértét. Még nem tudni, csak remélni lehet, hogy feltámad Krisztus halottaiból, és hogy legyőzze halálával a halált. És ahogy az ortodox egyház ikonográfiája ábrázolja, alászálljon Győzelmes Krisztusként, és az ösátyákat, Ábrahámot, Izsákot, Jákobot, és mind-mind az igazakat, általvigye az új világba, ahová mindannyian vágunk. Ahová csupán a vágyon keresztül vezet út.

Nagy Gabriella

artisjus 2011 györffy ákos irodalmi díj

Nekem jutott a feladat, hogy **Györffy Ákos artisjus**-díjjal jutalmazott kötetéről néhány szót szóljak.

A Havazás Amiens-ben című, a Magvető kiadónál 2010-ben megjelent verseskötetet a fülszöveg tanúsága szerint szelídsége, s mi hozzátehetjük: prózai hangfekvése, és misztikára hajló szemlélete különbözteti meg a kortársi művek zömétől. Tárgyakat, személyeket, egy-egy távoli szellemi habitust idéz, mindig szerényen, a dologra ráfeledkezve. Alapállása azt sugallja: többet vár a költészettől, mint bűvészi játszadozást, villogó szemfényvesztést. Tónusa és témavilága arról árulkodik, hogy nem könnyű siker a célja, hanem inkább az elmélyedés, az összeszedett szemlélődés. Komolyság igénye fűti, és érezzük alkatában a magasra tekintő megszállottságot, a lassú beszéd igényét anélkül, hogy a magyar költészet gazdag formai eszköztárát használná. Prózai hangfekvése laza ritmust hoz magával, nem szigorú formai szerkezeteket. Szabadverse inkább leíró, mint drámai jellegű; szándéka nem a megdöbbenés, hanem a költői panasz hangjának eljuttatása az olvasói érzelmek kapujába.

Györffy lírája nem hemzseg a képektől, nem zsúfolt a gondolatoktól, olvasóit nem hozza zavarba a vers súlyos tétjeivel. A fiatal költő szemlélete a dolgok mögötti-feletti valóság alakzatait keresi, és ebből a gondolati háttérből igyekszik megerősíteni versbeli mondandóit. Halk beszédmódja végülis nagyon illik a megidézett nagy flamand misztikus, Johann Ruysbroek, és a legendás jötevő, tours-i Szent Márton alakjához.

Ez a megilletődött költői alapállás, reméljük, a későbbiekben is arra ösztönzi majd, hogy eszköztárát tovább gyarapítsa, s a későbbi sokszínűségben megőrizze komolyságát, amely már ma is a világ titkainak megfejtésére irányul.

Így a szándék mélysége alighanem szépen arányosodhat a művészi megvalósulással.

Gratulálok a díjazottnak!

Budapest, 2011. április 15.

Báthori Csaba

Györffy Ákos

Hajnal a középhegységben

Vasadi Péternek

A halott szarvast leemelték a
terepjáró platójáról, mellkasából
még szivárgott a vér. A patak kövein
sárgászöld moszatszalagok, egy vízen
lebegő száraz ág árnyéka siklik át
fölöttük. A szarvast a vadászház
kertjében tölgyágakkal rakták körbe,
a sebből szivárgó vér szabályos,
tojás alakú tócsává nőtt a fűcsomók
között. Apró fénypontok ragyogtak
a felszínén, és halványan tükrözöttek
rajta a völgy fölött lassan vonuló bárány-
felhők. A perspektíva volt szokatlan,
hogy ilyen távolságból, a kerítés
túlsó oldaláról is látom a felszínén
tükröződő felhőket. Nem kéne látnom,
nem láthatnám, holott látom mégis.
Nem tudom pontosan, mi az, amit most,
ha itt lennél, el tudnék mondani neked,
de tudom, hogy tíz perc múlva már
képtelen lennék rá. Amúgy sem én
beszelnék, hanem ami el akarja mondani
magát. A látás szokatlan élessége
arra kényszerít, hogy megfeledezzem
magamról. Visszahúzódok valami
határait veszített tágasságba.

A 2011-es Artisjus Irodalmi-díjjal jutalmazott Györfy Ákos nem tudja, mennyire segít neki élni az írás, mivel még sosem próbálta nélküle az életet, azzal együtt sosem volt célja, hogy hivatásszerűen foglalkozzon az irodalommal és arra int, ne szolgáltatassuk ki magunkat túlságosan az írásnak. Versei bevallása szerint egy-egy pillanatot rögzítenek, pusztá leírások, állapotfelmérések. - Györfy Ákossal Szekeres Dóra beszélgetett.

Sokakban felmerülhet a kérdés, hogy költőként miért nem a megszokott „mellékfoglalkozások” valamelyikét űzöd, azaz, miért nem vagy te is, mint oly sokan, kritikus, tárca-, esetleg újságíró, tanár, kutató vagy ne adj isten „csak” művész? Ehelyett, ha jól tudom, most szociális munkásként dolgozol, korábban pedig fogyatékosokkal foglalkoztál. Miért választottad ezt a hivatást?

Az általad említett mellékfoglalkozások sosem érdekeltek különösebben, bár úgynevezett tárcáiró voltam egy ideig itt-ott. Azt hiszem, nem szerencsés, ha valaki hivatásszerűen foglalkozik irodalommal, azaz nem elég, hogy ír, de ráadásul még beszél is erről nagy nyilvánosság előtt vagy különböző publikációkkal bombázza az ilyesmire vevő közönséget. Annyian írnak, hogy az félelmetes. Biztos, hogy többen írnak, mint ahányan olvasnak. Lassan már a börsönnyilgati Mókus Büfében sertepertélő Józsi bácsi is elkészül önéletrajzának első kötetével. Fenyegyet is olykor, hogy majd odaadja a kéziratot. A lényeg tehát, hogy tulajdonképpen iktódom az irodalommal való foglalkozástól, valahogy komikus az egész. Írni valami szellemeset Dosztojevszkijről vagy Pilinszkyról, elemezni Beckett világképét, Sebald melankóliáját... Hát nem, isten ments. Örülök, ha nagy vonalakban a saját világképemről fogalmat tudok alkotni, nemhogy mások félelmetes és lenyűgöző univerzumában kutakodjam. A létezés a maga nyersségében foglalkoztat, és igen, talán az elesettekhez közöm van, sokkal inkább, mint az esztétákhoz. Bizonyára alkot dolga, de mindig is azt gondoltam, hogy valamelyest hasznossá kell tennem magam a világban, például azzal, hogy lecsillapítok egy kétségbeesetten őrlőgő részeg hajléktalant az utcán, vagy azzal, hogy kitörlöm a fenekét egy lebévult kisgyereknek. Nem nagy dolgok ezek, de talán érnek annyit, mint egy sűrűn lábjegyzetelt esszé valamelyik folyóiratban.

A Litera felkérésére egy éven át hónapról hónapra írtál publicisztikát, azaz prózát a Literán. Különleges volt olvasni ezeket az írásokat azoknak, akik kizárólag költőként ismernek. Mennyire áll hozzád közel a próza? Tervezel-e prózakötetet megjelentetni?

Tulajdonképpen mindig is volt egy prózai vonulata annak, amit csinálok. A vers mögött vagy alatt ott rejtőzködött. Az ellen sem tiltakozom, ha valaki azt mondja, hogy ez az egész inkább a próza felé hajlott és hajlik. Sűrités kérdése az egész. Ha fegyelmetlen-

nebb vagyok, azaz ha kissé elengedem magam, akkor tudok valódi prózát írni. Tulajdonképpen locsogás, bő lére ereszttem azt, amit esetleg nyolc sorban is megírhattam volna. Elég ritkán olvasok újabban prózát, egyszerűen idegesít a szófosás, amit a legnagyobbak is csak kivételes pillanatokban képesek elkerülni. Ennek ellenére tervbe van véve egy – mondjuk így – prózakötet, aminek az anyaga nagyjából meg is van, most már „csak” össze kell rakni, és húzni, húzni, húzni, kidobálni belőle mindent, ami felesleges.

Mit javasolsz, javasolsz-e egyáltalán valamit az olvasónak, hogyan kezdjen bele legutóbbi köteted, a Havazás Amiensben olvasásába? Haladjon sorrendben, vagy inkább csapja fel itt-ott, hagyatkozzon a megérzéseire?

A legritkább esetben olvasok verseskötetet úgy, hogy az első verssel kezdem, és aztán szépen sorban elolvasom a többit. Össze-vissza ugrálva olvasok, így aztán nem is javasolhatok mást, mint hogy ezt tegye az olvasó is.

Mennyire ad szerinted fogódzót a szöveg, a vers maga, és ezáltal te a benne felvetett univerzális kérdésekre, már ha szerinted vannak olyanok?

A költészetnek nem dolga válaszokat adni az „univerzális kérdésekre”. Az efféle kérdések nem azért artikulálódnak a világban, hogy azokat megválaszoljuk. Maguk a kérdések, a kérdések keltette feszültség tartja fenn az életünket, nem pedig valamiféle válaszok, amelyek amúgy nem léteznek. Talán már a megközelítéssel is baj van, nevezetesen hogy itt bármiféle kérdések is felmerülnének. És persze nem, nem adnak semmiféle fogódzót ezek a versek, hogyan is adhatnának, pusztá leírások, állapotfelmérések. Fogódzót a Hegyi Beszéd adhat vagy Eckhart mester valamelyik prédikációja.

Hafner Zoltán válogatta és szerkesztette ezt a kötetet. Mit jelent a válogatás? Milyen nagyságú anyagból dolgozott? Mennyire szóltál bele a szerkesztésbe, és mi kell ahhoz, hogy a szerző teljesen megbizzon a szerkesztője arányérzékében és abban, hogy jól ítéli meg egy-egy versről, hogy elég jó-e, hogy bekerüljön a kötetbe?

Már az előző, Nem mozdul című könyvet is Hafner Zoltánnal együtt szerkesztettük. Ott sokkal nagyobb anyagból kellett válogatni. A legutóbbi kötet esetében jóval kevesebb versről volt szó. A kötetek szerkezetébe egyáltalán nem szóltam és szólok bele, ahhoz Hafner ért, még akkor is, ha vannak, akik szerint kimódolt és hatásvadász szerkezetekről van szó. E tekintetben maradéktalanul megbízom benne, úgy gondolom, kiváló arányérzékkel rendelkezik. Az egyes versek esetében természetesen szelíden vitatkozunk is olykor. Mivel kapcsolatunk baráti és nem pedig „szakmai”, a könyvek összeállítása és szerkesztése fesztelen, őszinte és nyitott atmoszférában történik, inkább hosszú beszélgetésekről van szó, semmint konkrét munkáról. A konkrét munka a beszélgetések szüneteiben, magányosan zajlik. A bizalom adott, ez a legfontosabb.

Babiczy Tibor írja rólad: „Györfy Ákos versei segítenek élni, és segítenek megérteni a halált.” Megfordítva és továbbgondolva, mennyire segít számodra élni az, hogy verset írsz?

Tibor talán túlságosan nagy szavakat használt, ami kétségkívül megtisztelő, de azért legyünk őszinték: Nem hiszem, hogy annak, amit csinálok, ilyen nagy jelentősége lenne. Nem tudom, mennyire segít nekem az írás, mivel még sosem próbáltam nélküle az életet. Illetve nem is, hisz gyerekkoromban például nem írtam, és egész jól megvoltam nélküle. Kinek hiányzott gyerekkorában az írás, vagy bármi más egyáltalán? Azzal, hogy kiszolgáltatjuk magunkat az írásnak, olyanok leszünk, mint a nikotinfüggők vagy az alkoholisták. Nem szabad eltűlni a jelentőségét, és nem szabad azt hinni, hogy e nélkül értelmetlenné válik az életünk. Ha mégis így van, akkor valamit elrontottunk. Újabban egyre inkább el tudom képzelni, hogy nem írok, a zene jobban érdekel. A zene sokkal inkább költészet, mint a leírt és olvasható költészet. Az az ember, aki a verseket írja Györfy Ákos néven, sokkal éberebb és érzékenyebb, mint

az, akit amúgy szintén Gyórfy Ákosnak hívnak, és mindig valami pitiáner hülyeségen dühöng vagy aggodalmaskodik. Ennyiben segít élni az írás, amennyiben emlékeztet arra, hogy milyen nevetséges vagyok úgy általában.

Ha a természetnek van flórája és faunája, vajon a költészet megragadható-e hasonlóan?

A költészet bárhogy megragadható, ami egyúttal azt is jelenti, hogy sehogy. A költészet flórája és faunája? Milyen szép gondolat. Bár fogalmam sincs, hogy tulajdonképpen mit jelent.

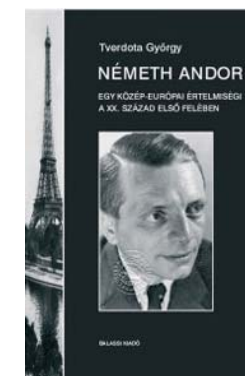
Szekeres Dóra

artisjus

2011

tverdota györgy
irodalmi díj

Tverdota György 1972-ben kezdte irodalomtörténeti pályáját a Petőfi Irodalmi Múzeum muzeológusaként. 1975-ben innen került az MTA Irodalomtudományi Intézetébe, ahol először munkatársként, majd négy éven át a Modern Magyar Irodalmi Főosztály vezetőjeként dolgozott. A kilencvenes években a párizsi Sorbonne Nouvelle Paris III Egyetem vendégprofesszora, egyidejűleg a Magyar Tanulmányok Egyetemközi Központjának igazgatóhelyettese, a Cahiers d'Études Hongroises felelős szerkesztője lett. 1997-től 2001-ig a Nemzetközi Hungarológiai Központ igazgatója volt. 2004 óta az ELTE Bölcsészettudományi Kar Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára.

1970 óta ír kritikákat, tanulmányokat. Fő kutatási területe a huszadik század első felének irodalma, azon belül a két világháború közötti korszak költészete, s elsősorban József Attila életműve. Tucatnyi könyve jelent meg a költőről, s elől járt az eddig kiadatlan kéziratok kritikai igényű publikálásában is. 2009-ben és 2010-ben egy olyan munkája látott napvilágot két kötetben és mintegy ötszáz oldalnyi terjedelemben, amely kapcsolódik ugyan József Attilához, ám amelynek mégsem a költő a főszereplője. Németh Andor (1891-1953) jelentős részben még föltáratlan munkásságát foglalta össze ebben a monográfiában. A mű a kritikus, esszéista, költő és regényíró életrajza, munkásságának irodalomtörténeti értékelése, egyben pedig rendkívül izgalmas kortörténeti dokumentumgyűjtemény. Az első kötet alcíme: Egy közép-európai értelmiségi a XX. század első felében. A másodiké nem kevésbé kifejező: Változatok az otthontalanságra. Tverdota A szakirodalomban teljesen újszerűnek számító értelmezéssel a Nyugat poétikáján túllépő modernség-felfogás egyik úttörőjeként mutatja be Németh Andort, kinek irodalom- és kultúrtörténeti szerepét mostantól sokkalta jelentősebbnek kell látnunk.

Budapest, 2011. április 15.
Angyalosi Gergely

Magazin

Tverdota György

A megértés, ha sikeres, kicsit túl akar lenni azon, amit megértett. // Nem én segíték József Attilának

- megjelent a litera.hu oldalon -

Eddig életében hozzávetőlegesen hányszor olvasta el az Esméletet?

Egyik volt egyetemi csoporttársam emlékezett arra, hogy egyetemista koromban azt mondtam, hogy „ragadnak rám a versek”, azaz könnyen megőrzöm emlékezetemben az általam olvasott (és megszeretett) költeményeket. Később túl sok verset olvastam ahhoz, hogy ez a képességem fennmaradjon, de az bizonyos, hogy hosszú időn át „könyv nélkül” tudtam József Attila verseinek nagy részét. Az Esmélet természetesen ezek közé tartozott, s tartozik ma is. Ezért csak akkor olvasom újra a verset, ha valami okból (például mert elemzést írok, hivatkozom) nagyon oda kell figyelnem a legapróbb részleteire is. Tehát viszonylag kevés alkalommal kerül sor arra, hogy olvassam az Esméletet.

Vissza tud rá emlékezni, hogy mikor olvasta először ezt a verset? Melyik József Attila-vers szolgáltatta meg először?

Arra határozottan emlékszem, hogy általános iskolás koromban rettenetesen irritált az Anyám órája, mert elütött minden olyan költeménytől, amelyek akkoriban számomra a költészetet jelentették. Petőfi és Arany műveiről olvastuk le ebben az életkorban, milyennek kell lennie egy igazi versnek. Az Anyám elütött ettől a mintától. Például nem voltak benne rímek. A nyelv varázsa mindazonáltal már gyermekkoromban is hatott rám. A költészet szeretetéhez, azt hiszem, elsősorban erre van szükség. József Attila, ha jól emlékszem, akkortól vált mindennapos olvasmányommá, amikor a gimnázium első osztálya végén jó tanulmányi eredményemért könyvjutalomban részesültem. A könyv József Attila összes verseinek egyik kiadása volt. Az Esméletről élményszerű emlékem egy gimnáziumi óra volt, amelynek tárgya ez a vers volt.

Irodalomtudósi pályája összeforrt József Attila nevével. Mennyire volt választás vagy véletlen az, hogy József Attila-kutató lett?

A régi magyar irodalom kevésbé érdekelt. De ahogy előre haladtam a tanulmányaimmal, úgy akartam először Csokonairól, Petőfiről, majd Adyról írni a szakdolgozatomat. De amint elérkeztünk József Attilához, nála állapodtam meg. Ha jobban belegondolok, azért József Attila már kezdettől jobban érdekelt minden más költőnél. Elsőéves egyetemi hallgató koromban kezdtem járni Németh G. Béla József Attiláról tartott szakszemináriumára. Szabolcsi Miklós előadásait már akkor hallgattam, amikor még kötelezően a XVIII-XIX. század irodalmával foglalkoztunk. A kutatói pályám mindenesetre József Attila jegyében indult.

Az elmúlt két évtized hazai irodalomtudományos boom-ja Ön szerint mennyire alakította-befolyásolta a József Attila-értelmezést?

Ha „boom”-on az elméleti gondolkodás gyors térnyerését értjük, akkor véleményem eltér attól, ami közkeletűnek mondható. Az, hogy a József Attila-szakirodalmat áthatotta az új elméleti tájékozódás, észleleti kérdés. Nagy számú olyan írást olvashatunk, amelyekben az elméleti megközelítés kiütköző. Hogy József Attila jobb megértéséhez milyen mértékben járul hozzá ez a szakirodalom,

ebben már szkeptikusabb vagyok. Én hét évig dolgoztam egy három kötetes dokumentumgyűjteményen (Kortársak József Attiláról), amely a korabeli József Attila recepciót dolgozta föl 1945-tel bezárólag. A József Attila-kultuszról írott könyvem ugyanilyen széles empirikus alapokon áll. Miért fáj ma is címmel a költői pálya és életmű pszichoanalitikus vonatkozásait tártuk föl Horváth Ivánnal és más munkatársakkal közösen. Sajtó alá rendeztük és magyarázatokkal láttuk el a költő első korszakában született prózai értekezéseit. A második, a halálig tartó korszak feldolgozása most van folyamatban. Tehát azok közé a szakemberek közé tartozom, akik anyaggal dolgoznak. Ezért kételkedem abban, hogy kívülről és felülről kellő mélységben és megalapozottsággal lehet elemezni József Attilát. Az elméleti megközelítésű írásokat nagyon gyakran sterilnek, magyarul terméketlennek tartom. Az a tapasztalatom, hogy egy-egy szöveget már évtizedek óta tanulmányozok, és bizonyos dolgokra mégis csak most figyelek föl. Persze, lehet, hogy túl lassú a felfogásom... Mégis úgy gondolom, hogy a „Veni, vidi, vici” típusú kirándulások az életműbe csak kétes eredményekhez vezethetnek.

Külön könyvet szentelt a József Attila-kultusz hatástörténetének. Túl az intézményesült formákon, a születésnap ünneplésén stb., mintha fokozatosan zárójelbe kerülne a József Attila-líra jelentősége. Ön hogyan vélekedik erről a halványulásról?

Nemrég olvastam újra egy régi vitát, amely 1980-ban folyt le. Akkor és ott fölmerült: mintha a József Attila iránti érdeklődés csökkenőben lenne. Mi ennek az oka? – tették föl a kérdést. Ez a benyomás teljesen hamisnak bizonyult. Azt gondolom, hogy a helyzet ma sem nagyon más. Két olyan kritikus időpont volt, amikor föl lehetett mérni a József Attila iránti érdeklődés alakulását. Az egyik a rendszerváltás pillanata. Hisztéria tört ki József Attila körül. Vajon az új politikai kurzusban továbbra is időszzerű-e a „szocialista költő” öröksége? A hisztéria gyorsan elült, még hozzá megnyugtató eredménnyel. A másik időpont a centenáriumi éve volt. Előkészítésében és lebonyolításában a József Attila Társaság tevékenyen részt vett. Tapasztalatból mondhatom, hogy a legsikeresebb emlékévek közé tartozott. Az egész ország, a határon túli magyarság és más országok is érdemben és érdeklődéssel foglalkoztak a költővel. Agárdi Péter önálló könyvben foglalta össze az emlékévi tapasztalatait. Hogy a 2005. óta eltelt hat évben ezen a téren történt-e kedvezőtlen változás? Nem tudom. A perspektíva túl rövid, hogy erről hitelesen ítélni lehetne. Történelmi távlatban persze bizonyos értelemben halványulni fog a hatása. Ez általános tapasztalat. Sem Balassi, sem Csokonai, sem Petőfi, sem Arany nem hatnak ránk olyan izgatón, mint életükben vagy haláluk után egy ideig. József Attila miért lenne kivétel? Ez azonban nem ok arra, hogy a költő mai jelenlétét problematikusnak érezzem.

Egy annyira radikálisan személyes és személyközi költészet esetében, mint amilyen József Attilaé mennyire szólalhat meg a szubjektív Tverdota György? Mennyire lehet személyesen jelen az értelmezésekkor a szubjektum?

Nem hiszek az olvasói onnipotenciában, tehát hogy a halott költő életműve ki van szolgáltatva nekem, és én azt teszek vele, amit akarok. Nem hiszek a prezentizmusban, tehát abban, hogy a költőnek mindig a jelen kérdéseire kellene válaszolnia, s ha a valóságkor nem jól felel, annál rosszabb neki. Ezt magamra nézve is érvényesnek tekintem. Mit számítok én? Fűtyülök magamra. Miért lenne éppen az én nézőpontom annyira érdekes? Nem én segíték József Attilának, hanem ő segít nekem élni és gondolkodni. Neki már teljesen mindegy, hogy szeretik-e, tisztelik-e, olvassák-e? Nekem, az olvasónak nem mindegy, hogy jelen van-e az életemben, a tapasztalatszerzésemben. Más kérdés, hogy a fogalmi gondolkodás akarva-akaratlanul ellenséges viszonyban van a művészi teremtéssel. Mivel irodalomértelmezői feladatra vállalkozom, ezáltal át akarom világítani, le akarom leplezni, hogy a költő mit, miért, hogyan csinált a műveiben. A megértés, ha sikeres, kicsit túl akar lenni azon, amit megértett. Szerencsére azonban a remekmű kimeríthetetlen, a megértés kísérletei mindig részleges és időleges sikerekkel járhatnak csupán. Én már rég nem leszek, amikor József Attila szövegeit még mindig vallatni fogják az akkor élő és működő hivatásosok.

Németh Andor neve az esetek nagy részében József Attila apropóján bukkan fel, vagy más fontos figura életének mellékszereplőjeként. Hogyan lett egy könyv főszereplője Németh Andor, és milyen felfedezések-meglepetések érték a monográfia megírása során?

A vadnyugati filmekről szóló tanulmányokban lehet olvasni egy olyan figuráról, aki minden filmben az örök másodikat játssza. Állítólag Reagan elnök színészként mindig ilyen második volt. Nem ő a főhős, csak a főhős barátja, kísérő társa. Valakinek a jó oldalán is meg kell halnia. Többnyire ő az, aki ezt a szívességet megteszi. Németh Andorban is csakugyan volt valami ebből az örök másodikból. József Attila egyik legjobb barátja, legértőbb kritikusa, műhelyének közeli ismerője, életének tanúja. De Kunz Aladár mellett is ő volt a Fekete kolostorban a másik legfontosabb tanú. Karinthy egyik legjobb barátja, aki az Egy foglalt páholy története című regényében kitűnő portrét rajzol az íróról. Déry Tibor egyik legjobb barátja, akinek oroszlánrészé volt abban, hogy A befejezetlen mondat országos sikert aratott. Arthur Koestler barátja volt, aki úgy nyilatkozott róla, hogy ő, Koestler világhírű lett, de kettőjük közül Németh volt a tehetségesebb. Őt találjuk a magyarországi Proust-recepció bölcsőjénél, ő volt nálunk Franz Kafka egyik legkorábbi felfedezője, és a Joyce-kritika kezdeteinél is az ő nevét találjuk. Azt gondoltam, hogy egy ilyen „örök második” több figyelmet érdemelne annál, amiben az utókora őt részesítette. Megérdemli, hogy egyszer az ő alakja, pályája, életműve kerüljön a figyelem középpontjába. Ha van igazság abban, hogy a remekművek születésének megvannak a maguk kollektív, társadalmi-kulturális feltételei, hogy intézmények, fórumok, orgánukom egész hálózata biztosítja, hogy a műalkotás megtalálja megfelelő befogadóját, akkor erről a hálóról akkor tudunk meg a legtöbbet, ha a közvetítés eme önmagukban is igen jelentős ágenseire is rávetül a figyelem fénycsónója. Németh Andor a legkiválóbb bábák, vagy modernebb kifejezéssel élve: legjobb szülészvosok egyike volt. Saját magunkról talán többet tudunk meg, ha az ő teljesítményét tanulmányozzuk, mint ha a kivételes alkatú, rendhagyó sorsú zseni történetét vesszük faggyatára.

Ön egyszerre tanít és kutat évtizedek óta. Anélkül, hogy durván elválasztanám ezt a két hivatást, megkérdezem, hogy melyiket érzi közelebb magához?

Szinte az egyetem befejezése után rögtön kutatói pályára léptem. Először, rövid ideig a Petőfi Irodalmi Múzeumban, majd hosszú évtizedekig az MTA Irodalomtudományi Intézetében dolgoztam. Másodállásban továbbra is munkatársa vagyok az Intézetnek. A felsőoktatásban viszonylag nagyon későn kezdtem el dolgozni. 1986-tól az akkori Képzőművészeti Főiskolán tanítottam irodalmat. Egyetemen 1990-ben, Pécsen kezdtem el oktatni. Ez meghatározza a két tevékenységhez való viszonyomat is. A kutatás az, ami mindennél jobban vonz. A tanításnál is jobban. A kutató élete kényelmes. Ül a könyvtárban és olvas. Kutatásainak eredményeiről alkalmanként cikkekben, tanulmányokban, konferenciákon beszámol. Ehhez képest az oktatási munka állandó, intenzív igénybevételt jelent. Szakmailag is, hiszen az egyetemi oktatói tudást állandóan gyarapítani kell és meg kell újítani, különben előbb-utóbb kudarcot szenvedünk. De emberileg is, hiszen a pályára készülő fiatalokkal kell foglalkozni, akiknek nemcsak intellektusuk, hanem személyiségük, egzisztenciájuk is van, s velük együtt dolgozni csak úgy lehet, ha a szakmai munkán kívüli vonatkozásokra is odafigyelünk. Az egyetemi oktatás azonban mégsem olyan, mint a közoktatás. A nevelés direkt módon nem köteleességünk. Korábban a didaxisra sem kellett nagyon odafigyelni. Hagyományos értelemben az egyetemi oktató a tudományt tanítja. A világ azonban megváltozott vagy legalább is változóban van. A mai hallgatók több didaxist várnak el. Nem elég a tudást közölni, vezetniük is kell a mai fiatalokat, ha eredményeket akarunk elérni. Ez néha a nehezemre esik. Tehát, ha komolyan válaszolok a kérdésre, valamivel közelebb érzem magamhoz a kutatást.

Kíváncsi lennék arra, hogy miket olvas, amikor nem szakmából (vagy csak félig-meddig szakmából) olvas. Találkozott mostanában igazán fontos könyvekkel?

Kérdés, hogy el lehet-e választani a szakmai célú olvasást a nem szakmai célútól? Tendenciaszerűen csak arra van időm, ami a kutatómunkához szükséges. Ez ugyanis önmagában véve is határtalan. Egy adott témához, ha kimerítően fel akarok készülni, elképesztően tág területet kell feltérképezni. Az oktatás ezt a logikát, szinte azt mondhatnám, érvényteleníti. A modern irodalmat, tágabban véve korunk irodalmát tanítom. Az órák (főleg a szemináriumok) tematikáját a hallgatókkal közösen alakítjuk ki. Márpedig a hallgatók a legkülönbözőbb műveket, problémákat hozzák be az órára. Most éppen Grecsó Krisztiánt olvasom. A múlt félév egyik óráján egy Pályi András-könyv került terítékre. A Petőfi Irodalmi Múzeumban meglátogattunk egy Faludi György-kiállítást. A múlt heti szeminárium tárgya Tersánszky Józsi Jenő Margarétás dal című regénye volt. Ha József Attila-kutatónak tekintem magamat, mindez nem szakmai olvasmány. Egyetemi munkám programjába viszont szervesen beletartozik. Van-e nem-szakmai olvasmány? A múltkor franciául ajándékba kaptam Erich Auerbach Mimesis című könyvét. Elolvastam. Magyarul is megjelent, de azt elmulasztottam elolvasni. Na most ez szakmai vagy nem szakmai olvasmány? Hát, igyekszem majd felhasználni a könyv tapasztalatait a szakmai munkámban is, tehát szakmai. Romhányi József, a „rímhányó” egy szórakoztató verseskönyvét olvastam a múltkor. Na de hát erről is tartottunk egy szemináriumot, tehát tulajdonképpen ez is szakmai. Nem-szakmainak talán azt tekinthetem, ha elmegyek egy kiállítást megnézni vagy meghallgatok valamilyen zeneművet. Hállstennek, sem a zenéhez, sem a képzőművészethez nem értek, abban az értelemben, hogy bárhol és bármikor kötelességem lenne ezzel kapcsolatos kérdésekben véleményt kifejteni.

Milyen tervei vannak a közeljövőre nézve?

El kell készítenünk (egy ezzel foglalkozó munkacsoportban) József Attila prózai művei kritikai kiadásának második részét, az 1930 és 1937 közötti időszakban írt értekező prózai munkákhoz írt magyarázatokat. Ha ez elkészül, képet alkothatunk végre József Attila gondolkodástörténetéről. Megjelentetek egy kötetet, amely a nem József Attiláról írott tanulmányaimból nyújt válogatást. Lefújtom a port valamikori kandidátusi disszertációmról (1987-ben védtem meg), amelyben József Attila nyelvészeti-költészetével foglalkoztam. Új szakirodalmat (elméleti írásokat) olvasok hozzá, s egy könyvet szándékozom kiadni a témáról. Régióta tervezem, hogy egyetemi előadássorozatot tartok a semmi problémájáról József Attila költészetében. Egyik volt tanítványommal, munkatársammal gondolkozunk azon, hogy a kín, a fájdalom, a szenvedés kérdését kutatjuk, különös tekintettel József Attila költészetére. A végcél, amellyel nem várhatok sokáig, egy József Attila-monográfia elkészítése, amelynek a felsorolt kötetek legnagyobb részét előzményeiül szolgálnak. Lehet, hogy humorosan hangzik, de ezek a közeli terveim. Persze számos kis tervem is van. Kosztolányi Pacsirtájáról szeretnék elemzést írni. Kosztolányi és József Attila kapcsolatáról egy tanulmány megírásába kezdtem. A távolabbi terveimet borítsa jótékony homály.

artisjus Zenei Alapítvány Zeneoktatói jutalmak 2010

Az **artisjus** Zenei Alapítvány évente jutalmazza azokat a zenei oktatókat, akik kiemelkedő munkát végeznek a kortárs magyar zene oktatásában és művelésében, munkájukkal eredményesen szolgálják a magyar zenekultúra ügyét. A díj pénzjutalomból és oklevélből áll.

Az **artisjus** Zenei Alapítvány 2010-es díjait Lakatos György fagottművész, az **artisjus** Zenei Alapítvány Kuratóriumának elnöke, Madarász Iván zeneszerző, az **artisjus** Zenei Alapítvány Egyedi Támogatásokat Véleményező Komolyzenei Bizottságának elnöke és Malek Miklós zeneszerző, az **artisjus** Zenei Alapítvány Egyedi Támogatásokat Véleményező Könnyűzenei Bizottságának elnöke adta át.

A díjazott zenepedagógusok:

- Alpár Rita
- Apagyi Mária
- Babos Gyula
- Balázs Katalin
- Benke Imre
- Benkő Szabolcs
- Csiba Lajosné Emődi Györgyi
- Csige Ildikó
- Csuha Barna Tiborné Lakatos Ágnes
- Deichler András
- Dr. Bánhidiné Maróthi Magdolna
- Fekete Andrásné
- Fügedi Bárd Judit
- G. Marek Katalin
- Hajsreker Krisztina
- Hornyák Tamás
- Kálló Eszter
- Kéring László
- Kiss László
- Klebiczky György
- Kőszegi Imre
- Kövári Judit
- Lovrekne Auth Ágnes
- Ludmány Géza
- Makovecz Pál
- Marczelka Noémi
- Miskolci Józsefné
- Nemes József
- Németh Zsuzsanna
- Papp Balázs
- Peltzer Ferenc
- Romos Zsolt
- Rozgonyi Éva
- Schmidt-Mayerné Nusser Marietta
- Szakács Erika
- Szőke Rita
- Zsigmondné Pap Éva

artisjus Zenei Alapítvány Előadóművészi jutalmak 2010

A zeneművek a közönség számára sosem létezhetnek önmagukban. Sok személy gondos tevékenysége segít abban, hogy a zenei alkotások megismerhetővé, hallhatóvá, érzékelhetővé, szerethetővé váljanak. Az **artisjus** Zenei Alapítvány régi hagyománya, hogy évente jutalmazza azokat az előadóművészeket, akik a kortárs magyar zeneszerzők műveinek előadásával, illetve terjesztésének elősegítésével eredményesen szolgálták a magyar zenekultúra ügyét.

Jutalomban részesíthetők hazai és külföldi hivatásos előadóművészek és belföldi zeneművészeti egyetemi hallgatók. Emellett lehetőség van arra is, hogy más fontos közreműködőket – pl. hangmérnököket – jutalmazzon az Alapítvány.

Az **artisjus** Zenei Alapítvány 2010-es díjait Lakatos György fagottművész, az **artisjus** Zenei Alapítvány Kuratóriumának elnöke, Madarász Iván zeneszerző, az **artisjus** Zenei Alapítvány Egyedi Támogatásokat Véleményező Komolyzenei Bizottságának elnöke és Malek Miklós zeneszerző, az **artisjus** Zenei Alapítvány Egyedi Támogatásokat Véleményező Könnyűzenei Bizottságának elnöke adta át.

Előadóművészi jutalmazottak – komolyzene

• Babel Klára	– hárfaművész	• Horváth Bence	– trombitaművész
• Bokor Jutta	– énekművész,
hangversenyrendező	• Kántor Balázs	– gordonkaművész
• Bubnó Tamás	– karnagy	• Kerek Ferenc	– zongoraművész
• Csikota József	– karnagy	• Lakner Tamás	– karnagy
• Dárdai Árpád	– karmester	• Láng Zénó	– ütőhangszeres művész
• Dr. Szabó János	– klarinétművész	• Mogorósi Éva	– zongoraművész
• Eötvös József	– gitárművész	• Szabó Sipos Máté	– karmester
• Gémesi Géza	– karmester	• Szebellédi Valéria	– karnagy
• Gráf Zsuzsanna	– karnagy	• Váradi Judit	– zongoraművész
• Gyöngyössy Zoltán	– fuvolaművész	• Záborszky Kálmán	– karmester
• Gyüdi Sándor	– karmester	• Ewald Rézfúvós Együttes	
• Hamar Zsolt	– karmester	• Musica Nostra	
• Horváth Anikó	– csembalóművész		

artisjus Zenei Alapítvány Előadóművészi jutalmak 2010

Pro Artibus **artisjus** emlékérem a kortárs művek előadásáért:

- Rivka Golani – brácsaművész

Kortárs komolyzenei művek terjesztése érdekében kifejtett tevékenységért jutalmazottak:

- Göllös Zoltán – hangversenyrendező
- Lázár Eszter – hangversenyrendező
- Széll Ágnes – hangversenyrendező

Főiskolások:

- Halász Illés Árpád
- Major Bence

Előadóművészi jutalmazottak – **könnyűzene**

• Csávás Attila	– tárogatóművész	• Nagy Anikó	– előadóművész
• Dán András	– dobművész	• Oláh Tzumo Árpád	– billentyűs hangszerek művész
• Dész András	– percussionművész	• Sárk Péter	– zongoraművész
• Fekete Tibor	– basszusgitárművész	• Szekeres Adrienne	– előadóművész
• Illényi Katica	– hegedűművész	• Szepesi János	– klarinétművész
• Kurina Tamás	– hangmérnök		
• Lamm Dávid	– gitárművész		

Életmű-díjas:

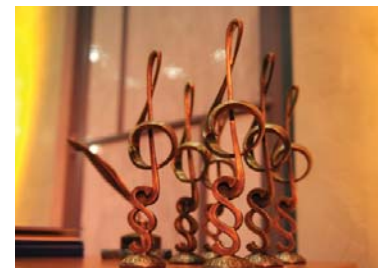
- Wolf Péter – zongoraművész, karmester

artisjus 2011

Zenei és irodalmi díjátadó képekben

Díjak

artisjus-terem

Süvegcs Gergely

Szervét Tibor

Dr. Szinger András

Spiró György

fotó: Fazekas István

Fábrián Juli énekel

Szörényi Levente

Jeney Zoltán adja át a díjat Bodor Ádámnak

Választott testületek

Választmány

Az Egyesület 2007. november 24-i Közgyűlése a következő 33 tagú Választmányt választotta meg:

Akkord Zenei Kiadó Kft	Kocsák Tibor	Som Krisztián
Bánkóvi Gyula	Kovács Zoltán	Soós András
+ Békés Pál	László Attila	Spiró György
Bolyki Balázs	Lerch István	Sugár Miklós
Bródy János	Madarász Iván	Szabó Ágnes
Czutor Zoltán	Malek Miklós	Tihanyi László
Universal Music Publishing Editio Musica	Olsvay Endre	Tóth Péter
Budapest Zeneműkiadó Kft.	Petőcz András	Victor Máté
Faragó Béla	Rapai Ágnes	Warner-Chappell Music Hungary Kft
Hollós Máté	Sári József	Wolf Péter
Kántor Péter	Schubert Music Publishing Kft	
Kiss Gábor	Serei Zsolt	

Felügyelő Bizottság

Az ugyanakkor megválasztott Felügyelő Bizottság:

Csukás István	EMI Zeneműkiadó Magyarország Kft	Kodály Zoltánné
Decsényi János	Horváth Attila	Winkler Balázs

A Felügyelő Bizottság elnöke: Horváth Attila

Vezetőség

A Választmány által létrehozott Vezetőség a következő tagokból áll:

Bolyki Balázs

Bródy János

Hollós Máté

Madarász Iván

Wolf Péter

Malek Miklós

Spiró György

Sugár Miklós

Tihanyi László

Universal Music Publishing Editio Musica Budapest Zeneműkiadó Kft.
(Képviseli: Boronkay Antal)

Az Egyesület elnöke: Bródy János
Az Egyesület főigazgatója: Dr. Szinger András

Szerzői bizottságok

Műfaji Besoroló Bizottság

Tihanyi László, elnök
Csemiczky Miklós
Hollós Máté
László Attila
Szabó Áron
Universal Music Publishing Editio Musica Budapest Zeneműkiadó Kft.
Victor Máté

Komolyzenei Átdolgozó Bizottság

Madarász Iván, elnök
Fekete Gyula
Mohay Miklós
Tóth Péter
Vajda János

Népzenei Átdolgozó Bizottság

Sebő Ferenc, elnök
Eredics Gábor
Jávori Ferenc
Déki Lakatos Sándor
Hamar Dániel

Könnyűzenei Átdolgozó Bizottság

Wolf Péter, elnök
Malek Miklós
Kocsák Tibor
Pejtsik Péter
Zsoldos Béla

Jazz Átdolgozó Bizottság

Binder Károly, elnök
Fekete Kovács Kornél
László Attila
Nagy János
Révész Richárd

Könnyűzenei Szerzői Véleményező Bizottság (SZVB)

Szabó Áron, elnök
Anga Kis Miklós
Bíró Zsolt
Czutor Zoltán
Szabó András
Szabó Ágnes
Szűcs Norbert
Tóth Szabolcs
Victor Máté

KONTOR

Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület tagjainak:

Elvégeztük az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (az "Egyesület") mellékelt 2010. évi egyszerűsített éves beszámolójának a könyvvizsgálatát, amely egyszerűsített éves beszámoló a 2010. december 31-i fordulónapra elkészített mérlegből – melyben az eszközök és források egyező végösszege 24.190.926 eFt, a mérleg szerinti eredmény 281.545 eFt veszteség – az ezen időpontra végződő évre vonatkozó eredménykimutatásból és a számviteli politika meghatározó elemeit és az egyéb magyarázó megjegyzéseket tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Az egyszerűsített éves beszámolóban a számviteli törvényben, illetve az egyéb szervezetek éves beszámoló készítésének és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságáról szóló 224/2000. (XII. 19.) Kormányrendeletben foglaltak és a Magyarországon elfogadott általános számviteli elvek szerint történő elkészítése és valós bemutatása az ügyvezetés felelőssége. Ez a felelősség magában foglalja az akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításoktól mentes éves beszámoló elkészítése és valós bemutatása szempontjából releváns belső ellenőrzés kialakítását, bevezetését, fenntartását, megfelelő számviteli politika kiválasztását és alkalmazását, valamint az adott körülmények között ésszerű számviteli becsléseket.

A könyvvizsgáló felelőssége az éves beszámoló véleményezése az elvégzett könyvvizsgálat alapján.

Hivatkozva a 2010. május 19-én kiadott, a 2009. évi egyszerűsített éves beszámolóra vonatkozó jelentésünkre, közöljük, hogy az előző évre vonatkozó könyvvizsgálatunk alapján korlátozás nélküli könyvvizsgálói jelentést adtunk ki.

A könyvvizsgálatot a magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon érvényes – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. A fentiek megkövetelik, hogy megfelelünk bizonyos etikai követelményeknek, valamint hogy a könyvvizsgálat tervezése és elvégzése révén elegendő és megfelelő bizonyosságot szerezzünk arról, hogy az egyszerűsített éves beszámoló nem tartalmaz lényeges hibás állításokat.

Az elvégzett könyvvizsgálat magában foglalta olyan eljárások végrehajtását, amelyek célja könyvvizsgálati bizonyítékot szerezni az egyszerűsített éves beszámolóban szereplő összegekről és közzétételekről. A kiválasztott eljárások, beleértve az egyszerűsített éves beszámoló akár csalásból, akár tévedésekből eredő, lényeges hibás állításai kockázatának felméréseit, a könyvvizsgáló megítélésétől függenek. Az egyszerűsített éves beszámolóhoz kapcsolódóan a könyvvizsgáló kockázatfelmérésének nem célja, hogy a vállalkozás belső ellenőrzésének hatékonyságára vonatkozóan véleményt mondjon.

A könyvvizsgálat magában foglalta továbbá az alkalmazott számviteli alapelvek és az ügyvezetés lényegesebb becsléseinek, valamint az egyszerűsített éves beszámoló bemutatásának értékelését. Meggyőződésünk, hogy a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt a könyvvizsgálói záradék megadásához.

Záradék:

A könyvvizsgálat során az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület egyszerűsített éves beszámolóját, annak részeit és tételeit, azok könyvelési és bizonylati alátámasztását az érvényes nemzeti könyvvizsgálati standardokban foglaltak szerint felülvizsgáltuk, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy az egyszerűsített éves beszámolót a számviteli törvényben, illetve az egyéb szervezetek éves beszámoló készítésének és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságáról szóló 224/2000. (XII. 19.) Kormányrendeletben foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el.

Véleményünk szerint az egyszerűsített éves beszámoló az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület 2010. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

A választmányi gyűlés elé terjesztett 2010. évi egyszerűsített éves beszámolóról 2011. április 25-i dátummal könyvvizsgálói jelentést adtunk ki, és a fordulónap utáni események hatásait csak ezen időpontig vizsgáltuk meg. Az egyszerűsített éves beszámolót a választmány 2011. május 23-án jóváhagyta.

Budapest, 2011. május 23.

Juhász Beáta
Kontor Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
1138, Budapest Kassák L. u. 58-60.
002355

Ferber Ferenc
bejegyzett könyvvizsgáló
006958

Melléklet

artisjus
2011

MAGYAR
SZERZŐI
JOGVÉDŐ
IRODA
EGYESÜLET

Alapítványok

A zenei és irodalmi alkotó- tevékenység előmozdítására

artisjus Irodalmi Alapítvány

Az **artisjus** Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület Vezetősége 2005-ben alapította az **artisjus** Irodalmi Alapítványt. Ennek forrása az irodalmi közös jogkezelés körében beszédett jogdíjakból a választott szerzői testületek által kulturális célra elkülönített 10%-os összeg. Az Alapítvány célja a magyarországi és külföldi magyar nyelvű szépirodalmi alkotói tevékenység és a magyar műveket idegen nyelvre fordító szépirodalmi alkotói munkásság elismerése és ösztönzése – íróknak, fordítóknak, kritikusoknak és irodalomtörténészeknek – pénzjutalommal járó, elismerő díjak (**artisjus** Irodalmi Nagydíj) és ösztöndíjak (**artisjus** Irodalmi Díj) adományozása útján.

Az **artisjus** Irodalmi Alapítvány adja ma Magyarországon a legnagyobb összeggel járó irodalmi elismerést. A pénzjutalmakat oklevél kíséri. Az **artisjus** irodalmi nagydíjak részére egy bronzból készült képzőművészeti alkotás is átadásra kerül.

Kuratórium

Dr.Gönczöl Katalin, elnök
Jeney Zoltán
Rátóti Zoltán

Irodalmi Véleményező Bizottság

Spiró György
Angyalosi Gergely
Báthori Csaba
Ferencz Győző
Grecsó Krisztián
Margócsy István
Reményi József Tamás

artisjus Zenei Alapítvány

Az **artisjus** Zenei Alapítványt 1991-ben hívta életre jogelődünk, a Szerzői Jogvédő Hivatal azzal a céllal, hogy a magyar zenei kultúra támogatásának fontos szereplőjévé váljon. Az Alapítvány az Egyesület által a zenei nyilvános előadási jogdíjak szociális-kulturális célra át-utalt 10%-os részéből, az Egyesülettől függetlenül működik. Az Alapítvány Magyarországon az egyik legnagyobb és legelismertebb civil kultúrátámogató szervezet.

Támogatási formái:

- egyedi támogatások kérelemre („pályázatok”);
- szociális alap;
- zenetanárok díjazása;
- pénzbeli támogatás;
- előadóművészi díjazás.

Kuratórium

Lakatos György, elnök
Csengery Adrienne
Koncz Zsuzsa
Kovács László
Toldy Mária

Egyedi Támogatásokat Véleményező Komolyzenei Bizottság

Madarász Iván, elnök
Durkó Péter
Hollós Máté
Láng István
Sári József
Szigeti István
Tóth István

Melléklet

Egyedi Támogatásokat Véleményező Könnyűzenei Bizottság

Malek Miklós, elnök
Bolyki Balázs
Eredics Gábor
Fekete Kovács Kornél
Lerch István
Pejtsik Péter
Zsoldos Béla

Komolyzenei Előkészítő Bizottság

Hollós Máté, elnök
Bánkóvi Gyula
Csemizky Miklós
Decsényi János
Faragó Béla
Fekete Gyula
Gyöngyössy Levente
Horváth Balázs
Huszár Lajos
Jeney Zoltán
Kovács Zoltán
Láng István
Madarász Iván
Mohay Miklós
Sáry László
Sugár Miklós
Tihanyi László

Szövegírói Előkészítő Bizottság

Bródy János, elnök
Bereményi Géza
Fábi Péter
Fodor Ákos
Horváth Attila
Kiss Tibor
Müller Péter
Szabó Ágnes
Sztevanovity Dusan

Könnyűzenei Előkészítő Bizottság

Wolf Péter, elnök
Gryllus Dániel
Fekete Kovács Kornél
Hrutka Róbert
László Attila
Lerch István
Malek Miklós
Nagy János
Pejtsik Péter
Presser Gábor
Rakonczai Viktor
Zsoldos Béla

Magyarótaszerzők Előkészítő Bizottsága

Déki Lakatos Sándor, elnök
László Mária
Nógrádi Tóth István
Tarnai Kiss László
Vitárus Imre
Z. Horváth Gyula

Műsorbejelentéshez Nem Kötött Zenefelhasználások Előkészítő Bizottsága

Hollós Máté, elnök
Ábrahám Mariann
Gyöngyössy Zoltán
Mindszenty Zsuzsanna
Varga Zoltán

Kölcsönös képviseleti szerződések

Az **artisjus** Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület képviseleti szerződéses partnerei

	Társaság	Képviseelt terület	Képviseelt zenei jog		Képviseelt irodalmi jog	
			Nyilvános előadás	Mechanikai többszörözés	Sugárzás	
1	ABRAMUS	Brazília	•			
2	ACDAM	Kuba	•	•		
3	ACUM	Izrael	•	•		
4	AEPI*	Görögország	•	•		
5	AKKA/LAA*	Lettország	•	•		
6	AGADU	Uruguay	•			
7	AKM*	Ausztria	•			
8	ALB-AUTOR	Albánia		•		
9	ALCS	Nagy-Britannia			•	•
10	AMCOS	Ausztrália		•		
11	AMAR	Brazília				
12	AMRA	USA		•		
13	APRA	Ausztrália+	•			
14	ARGENTORES	Argentína	•			
15	ARM-AUTOR	Örményország	•	•		
16	ASCAP	USA	•			
17	AUSTROMECHANA	Ausztria		•		
18	BBDA	Burkina Faso	•			
19	BMI	USA	•			
20	BUMA*	Hollandia	•			
21	CASH	Hong Kong	•			
22	COTT	Trinidad és Tobago	•	•		
23	DILIA	Csehország			•	•
24	EAÜ*	Észtország	•			
25	FILSCAP	Fülöp-szigetek		•		
26	GEMA*	Németország	•	•		
27	GESAP	Grúzia	•	•		
28	Harry Fox	USA		•		
29	HDS	Honvátország	•	•		
30	ICDM	Kuba	•			

	Társaság	Képviseelt terület	Képviseelt zenei jog		Képviseelt irodalmi jog	
			Nyilvános előadás	Mechanikai többszörözés	Sugárzás	
31	IMPRO*	Írország	•			
32	JASRAC	Japán	•	•		
33	KAZAK	Kazahsztán	•	•		
34	KODA*	Dánia	•			
35	KOPIOSTO	Finnország				
36	LATGA*	Litvánia	•	•		
37	LITA	Szlovákia			•	•
38	Literamediana LVG	Ausztria			•	•
39	MACP	Malajzia	•			
40	MASA	Mauritius	•	•		
41	MCPS	Nagy-Britannia +		•		
42	MCSC	Kína	•	•		
43	MESAM	Törökország	•	•		
44	Musik-autor	Bulgária	•	•		
45	MÜST	Tajvan	•			
46	NCB	Dánia, Norvégia, Svéd., Finn., Izland, Litvánia, Észt., Letto.		•		
47	NCIP	Fehéroroszország	•			
48	OMDA	Madagaszkár	•	•		
49	ONDA	Algéria	•	•		
50	OSA*	Csehország	•	•		
51	PRS*	Nagy-Britannia +	•			
52	RAO	Oroszország +	•	•	•	•
53	SABAM*	Belgium	•		•	•
54	SACEM*	Franciaország +	•			
55	SACM	Mexikó	•			
56	SACVEN	Venezuela	•			
57	SADAC	Argentína	•	•		
58	SAMPRO	Dél-Afrika	•			
59	SARRAL	Dél-Afrika		•		
60	SAYCO	Kolumbia	•	•		
61	SAZAS*	Szlovénia	•	•		
62	SCAM	Franciaország			•	•
63	SDRM	Franciaország		•		

Melléklet

	Társaság	Képviselt terület	Képviselt zenei jog		Képviselt irodalmi jog	
			Nyilvános előadás	Mechanikai többszörözés	Sugárzás	
64	SESAC	USA	•	•		
65	SGAE*	Spanyolország +	•	•	•	•
66	SIAE*	Olaszország +	•	•	•	•
67	SOCAN	Kanada	•			
68	SOCOM-ZAMP	Macedónia	•			
69	SODRAC (2004.04-től: SODRAC 2003)	Kanada		•		
70	SOGEM	Mexikó			•	•
71	SOKOJ	Szerbia és Montenegró	•	•		
72	SOZA*	Szlovákia	•	•		
73	SPA*	Portugália	•	•	•	•
74	SPAC	Panama	•	•		
75	Sine Qua Non	Bosznia-Hercegovina	•	•		
76	STEF*	Izland	•			•
77	STEMRA	Hollandia		•		
78	STIM*	Svédország	•			
79	SUISA	Svájc	•	•		
80	TEOSTO*	Finnország	•			
81	TONO*	Norvégia	•			
82	UACRR	Ukrajna	•	•		
83	UBC	Brazília	•			
84	UCMR	Románia	•	•		
85	WORT	Németország			•	•
86	ZAIS*	Lengyelország	•	•	•	•
87	ZAMP SI.	Szlovénia			•	
88	ZAMP M.	Macedónia		•		

* Az **artisjus** ezen társaságokkal az Európai Bizottság „CISAC-ügyben” hozott határozata nyomán felülvizsgált szerződésekkel rendelkezik

Az MCPS által képviseelt területek (mechanikai jogok)	
1.	Nagy-Britannia
2.	Anguilla
3.	Antigua és Barbuda
4.	Ascension-sziget
5.	Bahama-szigetek
6.	Banglades
7.	Barbados
8.	Belize
9.	Bermuda
10.	Brit Antarktisi Terület
11.	Brit Indiai Óceáni Terület
12.	Brit Virgin-szigetek
13.	Brunei
14.	Kajmán-szigetek
15.	Csatorna-szigetek
16.	Ciprus
17.	Dominika
18.	Falkland-szigetek
19.	Ghána
20.	Gibraltár
21.	Grenada
22.	Guyana
23.	India
24.	Írország
25.	Jamaica
26.	Kenya
27.	Malawi
28.	Malajzia
29.	Málta
30.	Man-sziget
31.	Montserrat
32.	Nigéria
33.	Pakisztán
34.	Pitcairn-szigetek
35.	Seychelle-szigetek
36.	Dél-Georgia
37.	Dél-Sandwich-szigetek

Az MCPS által képviseelt területek (mechanikai jogok)	
38.	St Helena
39.	St Kitts és Nevis
40.	Saint Lucia
41.	Saint Vincent és Grenadine-szk.
42.	Sierra Leone
43.	Szingapúr
44.	Sri Lanka
45.	Tanzánia
46.	Tonga
47.	Tristan da Cunha
48.	Türks és Caicos-szigetek
49.	Uganda
50.	Zambia
51.	Zimbabwe

A PRS által képviseelt területek (nyilvános előadási jogok)		közvetítő társaság
1.	Nagy-Britannia	
2.	Antigua és Barbuda	
3.	Ascension-sziget	
4.	Bahama-szigetek	
5.	Barbados	CSCAP
6.	Belize	
7.	Bermuda	
8.	Brit Antarktisi Terület	
9.	Brit Indiai Óceáni Terület	
10.	Brit Virgin-szigetek	
11.	Brunei	
12.	Kajmán-szigetek	
13.	Csatorna-szigetek	
14.	Ciprus	
15.	Diego Garcia	
16.	Dominika	
17.	Falkland-szigetek	
18.	Ghána	
19.	Gibraltár	
20.	Grenada	

Melléklet

A PRS által képviselt területek (nyilvános eladási jogok)		közvetítő társaság
21.	India	IPRS
22.	Jamaica	JACAP
23.	Kenya	
24.	Malawi	
25.	Málta	
26.	Man-sziget	
27.	Montserrat	
28.	Nigéria	MCSN
29.	Pitcairn-szigetek	
30.	Seychelle-szigetek	
31.	Dél-Georgia	
32.	Dél-Sandwich-szigetek	
33.	St Helena	
34.	St Kitts és Nevis	
35.	Saint Lucia	HMS
36.	Saint Vincent és Grenadine-szk.	
37.	Tanzánia	
38.	Tristan da Cunha	
39.	Turks és Caicos-szigetek	
40.	Uganda	
41.	Zambia	
42.	Zimbabwe	ZMRA

A SACEM által képviselt területek (nyilvános eladási jogok)		közvetítő társaság
1.	Franciaország	
2.	Guadeloupe	
3.	Guyana	
4.	Martinique	
5.	Réunion	
6.	Polinézia	
7.	Wallis és Futuna	
8.	Új-Kaledónia	
9.	Mayotte	
10.	Saint Pierre és Miquelon	
11.	Francia ausztrál és antarktiszi területek	
12.	Luxemburg	
13.	Monaco	

A SACEM által képviselt területek (nyilvános eladási jogok)		közvetítő társaság
14.	Liban	
15.	Benin	BUBEDRA
16.	Kamerun	BUCADA
17.	Kongó	BCDA
18.	Elefántcsontpart	BURIDA
19.	Egyiptom	SACERAU
20.	Guinea	BGDA
21.	Mali	BUMDA
22.	Marokkó	BMDA
23.	Niger	BNDA
24.	Szenegál	BSDA
25.	Togo	BUTODRA
26.	Tunézia	OTPD
27.	Dzsibuti	
28.	Gambia	
29.	Gabon	
30.	Mauritánia	
31.	Csád	

A SACEM-SDRM által képviselt területek (mechanikai jogok)		közvetítő társaság
1.	Franciaország	
2.	Guadeloupe	
3.	Guyane	
4.	Martinique	
5.	Réunion	
6.	Polinézia	
7.	Wallis és Futuna	
8.	Új-Kaledónia	
9.	Mayotte	
10.	Saint Pierre és Miquelon	
11.	Francia ausztrál és antarktiszi területek	
12.	Luxemburg	
13.	Monaco	
14.	Andorra	
15.	Liban	
16.	Bénin	BUBEDRA
17.	Kamerun	BUCADA

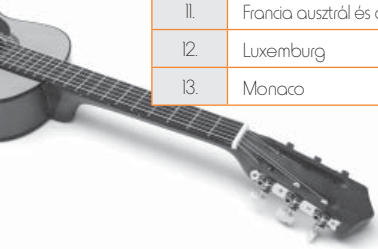
A SACEM-SDRM által képviselt területek (mechanikai jogok)		közvetítő társaság
18.	Kongó	BCDA
19.	Elefántcsontpart	BURIDA
20.	Egyiptom	SACERAU
21.	Guinea	BGDA
22.	Mali	BUMDA
23.	Marokkó	BMDA
24.	Niger	BNDA
25.	Szenegál	BSDA
26.	Togo	BUTODRA
27.	Tunézia	OTPD
28.	Dzsibuti	
29.	Gambia	
30.	Gabon	
31.	Mauritánia	
32.	Csád	

A SGAE által képviselt területek (mechanikai jogok)	
1.	Spanyolország
2.	Bolivia
3.	Brazília
4.	Costa Rica
5.	Dominikai Köztársaság
6.	Uruguay
7.	Salvador
8.	Guatemala
9.	Haiti
10.	Honduras
11.	Kolumbia
12.	Nikaragua
13.	Venezuela

A SIAE által képviselt területek (nyilvános eladási és mechanikai jogok)	
1.	Olaszország
2.	San Marino Köztársaság
3.	Vatikánváros

Az APRA által képviselt területek (nyilvános eladási jogok)	
1.	Ausztrália
2.	Ashmore- és Cartier-szigetek
3.	Ausztrál Antarktiszi Terület
4.	Karácsony-sziget
5.	Kókusz-sziget
6.	Cook-szigetek
7.	Mikronéziai Szövetségi Államok
8.	Fidzsi-szigetek
9.	Heard- és McDonald-szigetek
10.	Kiribati
11.	Macquarie-sziget
12.	Marshall-szigetek
13.	Nauru
14.	Új-Zéland
15.	Niue-sziget
16.	Norfolk-sziget
17.	Palau
18.	Pápua Új-Guinea
19.	Ross Dependency
20.	Salamon-szigetek
21.	Tokelau-szigetek
22.	Tonga
23.	Tuvalu
24.	Vanuatu
25.	(Nyugat-)Szamoa

A RAO által képviselt területek (nyilvános eladási és mechanikai jogok)	
1.	Orosz Föderáció
2.	Azerbajdzsán
3.	Fehéroroszország
4.	Kirgizisztán
5.	Tádzsikisztán
6.	Üzbegisztán
7.	Türkmenisztán

Taglista

Komolyzeneszerzők osztálya

Ádám László
Arányi Aschner György
Arenson Ernesto
Babits Antal
Balassa Sándor
Balázs Ádám
Balázs Árpád
Balogh József
Balthazár Lajosné Dr.Hajdu Iré
Bánkóyi Gyula
Barabás Árpád
Bárdos Imre
Barócsiné Pászti Nóra
Barsvári József
Barta Gergely
Beischer-Matyó Tamás
Benkő Dániel
Bogár Istvánné
Bokós Bálint
Bónis Ferenc Dr.
Borgulya Andrásné
Borsody László
Bozay Gergely
Bozay Melinda
Bujtós József
Csapó Gyula
Csémizky Miklós
Cser Ádám
Csiky Boldizsár
Daróci Bárdos Tamás
Daróci Choli József
Decsényi János
Derecskei András
Dobos Kálmán
Dobszay László
Dragonfy Tímea
Draskóczy László
Dubrovay László
Dukay Barnabás
Duliskovich Katalin
Durkó Péter
Elek Szilvia
Eötvös Péter
Erdei Ferencné
Erdei Mihályné Dr.
Faragó Béla
Farkas Antalné
Fehér György Miklós
Fekete Győr István

Fekete Gyula
Fellner Iván
Földi Melinda
Földvári Gergely
Gallai Attila
Gémesi Géza
Gergelyné Dr.Benke Pita Éva
Görgényi Tamás
Grabóczné Kovács Apollónia
Grillus Sámuel
Grósz Artúr Valentin
Gulya Róbert
Gyöngyösi Levente
Győre Zoltán
Gyurkóné Lajtha Illdikó
Hajdu Loránt
Hajduné Kiss Márta
Halmos Péter
Hesse Kacsóh Ilona
Holló Aurél
Hollós Máté
Hortobágyi László
Horváth Ádámné
Horváth Balázs
Horváth Barnabás Zoltán
Horváth Márton Levente
Huszár Lajos
Huzella Elekné
Idrányi Eszter
Járdányi Gergely Dr.
Járdányi Zsófia
Jeney Zoltán
John Vilmosné
Juhász Endre
Kacsóh Cedlia
Kacsóh Pongrácz
Kállay Gábor
Kalmus Péter
Kapi-Horváth Ferenc
Karai József
Károcsy Szilvia
Károlyi Pál
Kassai István
Kecskés András L.
Kerek Gábor
Kerékfy Márton
Keuler Jenő
Kindler Józsefné Pászti Lujza
Király László
Király Szabolcsné
Kiss Sándor
Klénján Csaba
Kocsár Miklós

Kocsis Zoltán
Kodály Zoltánné
Koloss Istvánné
Kondor Ádám
Kósa Gábor
Kósa Márton
Kovács Ferenc
Kovács Márta
Kovács Szilárd
Kovács Zoltán
Kozma András
Kruklik Zoltán
Lajkó Félix
Lakatos Orsolya
Láng Györgyné
Láng István
Lehotka László
Lendvay Kamilló
Leszkovszki Albin
Lisznyai-Szabó Anna
Loránd István
Madarász Iván
Magala Ronnie
Molecz Attila
Maros Rudolfné
Márta István
Matuz István
Melis László
Mérész Ignác
Mező Imre
Mihály Andrásné Varga Csilla
Móczár Antal Dr.
Mohay Miklós Dr.
Mondvay György
Nádas Katalin
Nagy Marianne
Németh Norbert
Nágrádi Péter
Nyitrai László
Olsvay Endre
Orbán György
Orbán Júlia
Pánczél Tamás
Patáchid Judit
Pavlovits Dávid
Pécsi Gábor
Pertis Jenőné
Pintér Gyula
Pócs Katalin
Pongrácz Zoltánné
Radnai Zoltán
Raiszné Szerdahelyi Éva
Rékai Iván

Reményi Attila
Rossa Ernőné Dr.
Rossa László
Rózsa Pál
Rozsnyai Katalin
Sári József
Sárközy István Gergely
Sárközy Istvánné
Sárosi Bálint Dr.
Sáry Bánk
Sáry László
Schöber Tamás
Sebestyén Andrásné
Selmezi György
Serei Zsolt
Siska Ádám
Somorjai József Ifj
Soós András
Soproni József
Sugár Miklós
Szabados György Dr.
Szabó Sándor
Szabó Szabolcs Dániel
Szakács Ajtony Csaba
Szalai Katalin
Szánthó Klaudia Edit
Szánthó Lajos
Szemző Tibor
Szendi Ágnes
Szentpáli Roland
Szepesvári Ferenc Tádé
Szigeti István
Szokolay Sándor
Szőke Szabolcs István
Szőnyi Erzsébet
Tamási Tibor
Terényi Ede
Tihanyi László
Torma Ferenc
Tóth Armand
Tóth Péter
Udvardy László Sándor
Vázi Zoltán
Vajda Gergely
Vajda János
Vántus Istvánné
Varga Erzsébet
Várnai Ferenc
Vásárhelyi Gábor
Vavrinecz András
Végvári Rezső
Vereczkey László
Vidovszky László

Vigh Kristóf
Vincze Imréné
Virágh László
Viski Jánosné
Vukán György Dr.
Winkler Balázs
Zarándy Ákos
Zayzon Márta Mária
Zempléni László
Zombola Péter

Könnyűzeneszerzők és szövegírók osztálya

Abaházi Csaba
Abaházi Márta
Abella Miklós
Azél Krisztián
Adamis Anna
Ádori Péter
Ágoston Béla
Aigner Iván
Alapi István
Alberczki Sándor
Albert Zoltán
Albjona Hyseni
Aldobolyi Nagy György
Almási Endre
Almásy Péter
Alpár Balázs
Altay Györgyné
Ambrózy István
Ambrus Rita
Ambrus Tamás
Ambrus Zoltán
Andor István
Andor László
Andorka Péter Máté
Anga-Kis Miklós
Angelidis Vasilis
Antal János
Antal Péter
Anti Tamás
Appelné Dudarossy Mária
Arany András
Argat Edina
Árgyó Péter
Árkosi Szabolcs
Árvai Béla
Árvai Zoltán
Augusti Bárió Gábor
Auth Ede
Babai János
Bácsi Attila
Bácskay Zsolt
Bacsó Kristóf
Bágyáné Kemény Katalin
Bágyi Balázs
Bakó Anna

Bakó Balázs
Balahoczky István
Balanyi Szilárd
Balassa Béla
Balázs Béla
Balázs Elemér
Balázs Ferenc
Balázs Gábor
Balázs Gyula
Balázs József
Balázs Pál
Balási Gyula
Balzer Gábor
Balogh Gusztáv
Balogh Gyula
Balogh József
Balogh József
Balogh Sándor
Balogh Sándor
Baloghné Kuntler Ágnes
Bangó Margit
Bánházi Gábor
Bánlaci György Dr.
Bánó Józsefné
Barabás Béla
Barabás Lőrinc
Barabás Tamás
Baracs János
Baracsy Tiborné
Barbaró Attila
Bardocz-Bencsik Mariann
Bárdos Deák Ágnes
Barna Balázs
Barna Zoltán
Bárony Bálint
Bárony Barnabás
Barta Alfonz
Batiné Siklósi Erika
Batta Béla Róbert
Beck László
Beck Zoltán
Bedekovics László
Bekker Anita
Beloberk István
Beloberk Zsolt
Bende Nagy János
Benkő Sándor Dr.
Benkő László
Benkő Zsolt
Benyhe László
Benyó Miklós
Berzelly Csaba
Bérczesi Róbert
Bereczky László
Berényi Nagy Péter
Béres Attila
Béres János
Bergendy István
Bergendy Péter
Berger Dalma
Berkes Gábor
Berkes Péterné Moldován Edit
Berki Tamás István

Beszeda Gábor
Bízi Jánosné
Bicskei Títusz
Bicskey Dániel
Bikics Tibor
Biljarszki Emil
Binder Károly
Binges Zsolt
Biriz Tibor
Bíró István
Bíró Zoltán
Bíró Zoltán B.
Bíró Zsolt
Birta Miklós
Bizek Emőke
Blum József
Bock Attila
Boda Gábor
Bóday Klára Orsolya
Bódi László
Bódi Magdi
Bódi Varga Gusztáv
Bodnár Attila
Bodnár Péter
Bodnár Tibor
Bogdán Csaba
Bognár Gyula
Bojtór Imréné
Bokányi Zsolt
Bolya Máttyás
Bolyki András
Bolyki Balázs
Bolyki György
Bolyki László
Bonczó István
Borbély Mihály
Borcsik Attila
Borhi Miklós
Borlai Gergely
Borlai Tibor
Boros Attila
Boros Attila
Boros Csaba
Boros Csaba
Boros György
Boros János Dr.
Boros László
Borvéri László
Bradányi Iván
Brand Péter
Breuer Péter
Brezovcsik Gábor
Brindzik József
Bródy János
Brunner Zsolt
Brünner Béla
Béres János
Buchwart László
Buda Gábor
Bugyik Imre
Buják Andor
Bukovszky József
Burány Béla Dr.
Burghardt Ferenc

Campos Zamora Pablo
Cvik Borbála
Czesznak Tamás
Czidráné Bodza Klára
Czifra Sándor
Czikora Tamás
Czipó Tibor
Czirják Csaba
Czitrovsky Tamás
Czomba Imre
Czutor Anett
Czutor Zoltán
Csajtagy Csaba
Csánádi Károlyné
Csányi Szabolcs
Csányi Szabolcs
Csányi Viktor
Császár Előd
Császári Gergely
Csépregi Éva
Csépregi Gyula
Cserepes Anna
Cserepes Károly
Cséry Zoltán
Csigó Tamás
Csik Sándor
Csikós Attila
Csima Lászlóné
Csimozia Gabriella
Csongor Bálint
Csönka László
Csont István
Csóri Sándor
Csorba Attila
Csordás Levente
Csordás Róbert
Csordás Tibor
Cshaj Barna Tibor
Csuka László
Csuka Mónika
Csukárdi Éva
Csukárdi Katalin
D Nagy Lajos
Dabasi Éva
Dabasi Péter
Dagadu Veronika
Dalos László
Dalos Rimma - Dalos Györgyné
Dandó Zoltán
Dara Vilmos
Darányiné Szemetyi Márta
Darido Tamás
Darvas Benedek
Darvas Ferenc
Deák Ambrus
Deák Attila
Deák Tamás Dr.
Déki Lakatos Sándor
Dely Róbert
Deme István
Demeter György
Demeter Zoltán
Demjén Ferenc

Dér Henrietta
Déri Zoltán
Derzi Bálint
Dés András
Dés László
Deseő Balázs
Deseő Csaba
Deutsch Gábor
Deveseri János
Dimanovski Natalie
Dinnyés József
Diramerján Artin
Dirnberger Timea
Dobos Attila Dr.
Dobrády Ákos
Dobrocsi Krisztián
Dobsa Sándorné
Dohány Júlia
Dolák-Saly Róbert
Dolezsai Gergely
Dorozsmai Péter
Dósa Richárd
Dózsa Péter
Döme Zsolt
Dömötör Sándor
Dresch Mihály
Duba Gábor
Dudás Levente
Dudás Marcell
Ébert Ramón Csaba
Égerházi Attila
Egri János
Egri Péter
Egry Levente
Egyházi Gábor
Eichinger Tibor
Elek Norbert
Élős Gyula
Élős Tibor
Élő Márton
Ember Péter
Enyedi Ernő Gábor
Enyedi Sándor
Enyedi Sugárka
Enyedi Zoltán
Erb Virgil
Érczy Zsolt
Erdélyi András
Erdélyi Frigyes
Erdélyi Gábor
Erdélyi László
Erdélyi Péter
Erdélyi Zoltán
Erdész Róbert
Erős Attila
Erős Attila
Eröss János
Ések Gábor
Éry Balázs
Estiné Tarján Ilidikó
Fabián Klára
Fábrí Péter
Fáklya Endre

Faltay Csaba
Faragó Irén Dr.
Faragó Istvánné Veróka Edit
Farkas István
Farkas Jenő László
Farkas Zoltán
Farkas Zoltán
Farkas Zsolt
Fazekas Márta Borsányiné
Fazekas Tibor Dániel
Fehér Attila
Fehér Balázs
Fejér Gyuláné
Fejes Árpád
Fejes Endre
Fejes Tamás
Fejes Zoltán
Fekete Bruno Gyula
Fekete István János
Fekete Kovács Kornél
Fekete Szabolcs
Fekete Tibor
Fekete Viktória
Feilöldi Péter
Felkai Miklós
Fényes András
Fényes Balázs
Fenyő Miklós
Fenyő Miklósné
Fenyvesi Attila
Fenyvesi Béla
Ferbár Zsolt
Ferber Ferencné
Ferenzi György
Ficzó András Ifj
Filip György
Fischer Máté Márk
Fneisz József
Fodor Attila
Fodor Máriausz
Fodor Zoltán
Fogarasi János
Fogalyán Kristóf
Folk Iván
Földes László-Rusz László
Follér József
Frienyó Ágnes
Frey György
Funnah Fanny
Fülöp Adrián Máté
Fülöp Kálmán Endre
Fűzfa Zoltán
Fűzy Tibor
Gábor Béla Szabolcs
Gábor SPál Dr.
Gábos Barna
Gadó Gábor
Gaetano Guaiana
Gajda Mátyas
Gajdos Attila
Gál Csaba
Gál Gábor
Gál László

Galambos Attila
Galambos Ernő
Galambos István
Galambos Lajos
Galambos Nándor
Galambos Zoltán
Galántai Zsolt
Gálffy Lászlóné
Gálk Péter
Gallai Gyula
Gallai Péter
Gallusz Nikolett
Gányi Miklós
Garamszegi József
Gasner Emil
Gasner Johanna
Gasner Márk
Gáspár Álmos
Gáspár Béla
Gáspár László
Gátos Bálint
Gátos Iván
Gável András
Gável Gellért
Gay Tamás
Gém Dénes Györgyné
Gém György
Gém Zoltán
Gémesi Márk
Gera Zoltán
Gerdesits Ferenc
Gerendás Péter
Gergác Gábor
Geri Gábor
Geri Gáborné
Gerlei Ferencné
Gesztí Péter Jun
Gidófalvy Attila
Giret Gáborné
Golyán Zsolt B
Gonda János
Goodwill György
Gömör Tamás
Gömöry Zsolt
Gradvált Endre
Grandpierre Attila Dr.
Grécsy Zsolt
Greguss Tamás
Grencsó István
Gryllus Dániel
Gryllus Vilmos
Gulyás Levente
Gulyás Péter
Gulyás Péter János
Guzsváry Szabolcs
Gyáni Levente
Gyárfás István
Gyémánt Ferenc
Gyimóthi Elemér
Gyöngyössy Róbert
Györffy Gyula
Györffy Tamás
György Ákos

Györpál Árpád
Gyulai Zsolt
Gyuriza Ferenc
Gyurik Tamás
Gyurkovits Tamás
Haagen Imre
Haász Sándor
Hajdú Judit
Hajdu Sándor A
Hajmássy István
Hajnal István
Hajnóczy Csaba
Hajós András
Halász Ferenc
Halmágyi Sándor
Halmos Vilmos
Hamar Dániel
Hammer Zsolt
Hámori János
Hamza Zoltán
Hargitay László
Harmat Gábor
Harmath Sándor
Harmath Szabolcs
Harer László
Hárs Viktor
Harsányi Gábor
Hársing Hilda
Harth Martin Georg
Hartmann Ádám
Hastó Zsolt
Hatvani Emese
Hauber Zsolt
Havas Lajos
Havasréti Pál
Hegedűs Erzsébet
Hegedűs Péter
Héger Attila
Hegyesiné Szabó Mária Dr.
Hegyi Áron
Hegyi György
Heidl György
Heilig Gábor
Héra Gábor
Herpai Sándor
Hetesi Péter Pál
Hetessy Csaba
Hevesi Imre
Hevesi Tamás
Hirlemann Bertalan
Hodosi Enikő
Hoffmann József
Hohl Árpád
Holdampf Gábor
Holló József
Homoki Péter
Honóczy Zoltán
Hornyák Istvánné Farkas Judit
Horváth Attila
Horváth Attila
Horváth Bálint
Horváth Gábor

Horváth György Dr.
Horváth István Ifj
Horváth Jenőné
Horváth József
Horváth József
Horváth József
Horváth Károly
Horváth Kornél
Horváth Lajos
Horváth Péter
Horváth Péter Dr.
Horváth Tibor
Horváth Zoltán
Horváth Zsolt
Hován Antal
Hovodzák János
Hrutka Róbert
Hudacsek Bertalan
Hulin István Dr.
Huszár Endre
Huszár Mihály
Husza Jenő Dr.
Hutvágner Zsófia
Huzella Péter
Ihász Gábor
Ihász Mária
Istóczki József
Istvánfi Balázs
Ittész Tamás
Iváncsits Tamás
Iványi Gusztávné Özv.
Jäger András
Jäger Barnabás
Jakab György
Jakab Györgyné
Jakab Péter
Jakab Zsolt
Jámbar Zsanett
Jamie Winchester
Janca Ákos
Janicsák István
Jánosi Szabolcs
Janttyik Zsolt
Járóssy Irén
Jávori Ferenc
Jávorka Ádám
Jávorszky Béla János
Jenei Szilveszter
Jeszenszki István
Joós István
Joós Tamás
Józsa Sándor
Juhász Attila
Juhász Dávid
Juhász Fruzsina
Juhász Gábor
Juhász Katalin
Juhász Róbert
Juhász Zsolt
Juracsik Zoltán
Jutasi Tamás
Kaczor Ferenc

Kacsó Béla
Kádár Imre
Kádár László
Kalácska Gábor
Kalapács József
Kálmán Tamás
Kalotás Csaba
Kalteneder Zsolt
Kámán Andrea
Kámán Viktor
Kamarás Zoltán
Kanalas Éva
Kangyal Ferenc
Kara Mihály
Karácsony János
Karányi Dániel
Kardos-Horváth János
Kárpáti Zoltán Zalán
Kárpáti Zsolt
Kassai Róbert
Kassai Szabolcs
Kasuba László
Kasza Tibor
Kaszás Péter
Kaszás Péter Ifj
Kaszó Elekné Dr.
Katona Gergely
Katona László
Kazár Pál
Kecskeméti Ákos Dr.
Kecskeméti Gábor
Kecskés Tibor
Kegye János
Kékes Zoltán
Kékesi Balázs
Kékesi László
Kelemen Endre Dr.
Kelemen István
Kelemen Lajos
Kelemen Tamás
Keleti András
Keleti Tamás
Kellermann Kristóf Sándor Dr.
Kemény Egonné
Kemény Gábor
Kemény Gábor
Kenderesi Gabriella
Kenesei Judit
Kenéz Gáboriel Norbert
Képesi Tamás
Kerekes Aladár
Kerényi Ákos
Keresztény Béla
Keresztes Zoltán
Kertész Márton
Kéry Gábor
Kész József
Kikli Tivadarné Dr.
Kilián Zoltán
Kima Norbert
Király Martina
Király Tamás
Király Viktor

Kis Pál
Kis Rozália
Kis Tibor
Kispál András
Kiss Áron
Kiss Erzi
Kiss Ferenc Ifj.li.
Kiss Gábor
Kiss Gábor
Kiss József
Kiss Levente
Kiss Róbert
Kiss Tibor
Kiss Tibor
Kiss Zoltán
Kissné Szekeres Adrienn
Kisszabó Gábor
Klementi József
Knapik Tamás
Knisch Gábor
Kóbor János
Koczka Géza
Kocsák Tibor
Kocsis Tamás
Kocsor Beáta
Kohánszky Raymond
Kokavecz Iván
Kókay Erika
Kollár Ágnes
Kollár Attila Dr.
Koller László
Kollmann Gábor
Koltay Gy. Gergely
Komár Katalin
Komár László
Komáromi István Dr.
Komenzi Bálint
Komádi Károly
Konc Tibor
Kondor Péter
Kontor Tamás
Kónyai Tibor
Kormos Levente
Koródi István Iván
Korom Attila
Kostyák Előd
Kostyán István
Kosz Szilveszter
Kothencz János
Kotschor Zsolt
Katsy Krisztina
Kovács Ákos
Kovács András
Kovács Antal
Kovács Erik
Kovács Gábor
Kovács Gábor
Kovács Gergely
Kovács György
Kovács Kati
Kovács Krisztián
Kovács Levente
Kovács Péter

Kovács Tamás
Kovács Tamás
Kovács Zoltán
Kovács Zoltán
Kovácsics Ádám
Kovácsné Seres Anna
Kovácsné Urbánszky Magdolna
Kozma Tibor
Kozó Tamás
Körmendi Péter
Körmendi Vilmos
Körmöczy Péter
Környei Attila
Kőrösi Zsolt
Kőszegi Imre
Kőteleki Richárd
Kőteles István
Kőteles Krisztina
Kőváry Péter Dr.
Kövér Jánosné
Köves Miklós
Kövi Szabolcs
Krajczár Péter
Král Gábor
Krcsmarik István
Kreisz Rudolf
Krivickij Jevgenyij
Kuklis Henrik
Kukovecz Gábor
Kulbert György
Kulinji András
Kun Istvánné
Kutor Ferenc Antal
Kükedi Gábor
Kürti Csaba
Kürtössy Nándor
Laár András
Lakatos Béla
Lakatos Flórián
Lakatos Gábor
Lakatos Gézáné
Lakatos Mihály
Lakatos Róbert
Lakatos Rozália
Lakatos Sándor
Lakatos Sándor Róbert
Lakner Tamás
Lalátka Lajos
Lamm Dávid
Lantos Zoltán
Lányi György
Lányi Lajos
László Attila
László Mária
László Miklós
László Viktor
Légrády Péter
Lengyelfi Miklós
Lepés Gábor
Leich István
Lesi László
Leskovics Gábor
Létray Ákos

Lévai-Hangyássy László
Lezsák Sándor
Ligeti György
Likó Marcell
Lombos Márton
Lovasi András
Lőkös Csaba
Lőrincz György
Lőrincz Katalin
Lőrincz Zoltán István
Lőrinszky Attila
Ludvig József
Lukács László
Lukács Levente
Lukács Péter
Lukácsy Katalin
Lukovics György
Lutring Magdolna
Macura Szabodan
Madách Jánosné
Madarász Gábor
Madarász Katalin
Magyar Csaba
Mahboubi Salim
Maitinsky Judit
Majláth Jenőné
Major Eszter
Majoros Péter
Majtai Gábor
Makai Zoltán
Makay Zsolt
Makkai Lilla
Malek Andrea
Malek Miklós
Mályusz Gizella Dr.
Mándoki József
Mánfai Tamás
Margit József
Máriáss Péter
Márkus József
Márkus Tibor
Marosi Z. Tamás
Marót Péter
Maróthy Zoltán
Martócian Károly
Márton András
Marton Edvin
Mártonffy Miklós
Mási János
Máté Bernadett
Máté Péterné
Máté Szabolcs
Máté Szabolcs
Mátyás Attila
Megyeri Ferenc
Meggyes Roland
Méhes György
Meister Ferenc
Menszátor Héresz Attila
Mentes Norbert
Ményhárt János
Ményhért Judit
Merész György

Mericske Zoltán
Mester Tamás
Mészáros Ágnes
Mészáros László
Mészáros Péter
Mezei András
Meződi József
Mihalik Attila
Mihály Tamás
Mikes Attila
Miklós Tibor
Miklós Tibor Dr.
Miklovics Árpád
Mikola Péter
Mikula Mihályné
Mikus Tamás
Milkovics Máttyás
Mirkovics Gábor
Mischl Róbert
Móczán Péter
Mohai Tamás
Moldován Gyula
Moldvai Márk
Molics Zsolt
Mollináry László
Molnár Ákos Zoltán
Molnár Balázs
Molnár Endre
Molnár Gábor
Molnár Gábor
Molnár Gyula
Molnár János
Molnár László
Molnár Máté
Molnár Máté
Molnár Sándor
Molnár Tamás
Molnár Tamás
Molnár Tamás
Molnár Zoltán
Molnárné Nagy Angelika
Monori András
Móré András
Móricz Mihály
Mórocz Tamás Zoltán
Morvay Anna Dr.
Morvay Károlyné
Moskósi Szilárd
Móznér János
Mózsi Tamás
Mózsik Imre
Mravik László
Muck Ferenc
Muci Lajos
Meggys Roland
Munkási Sándor
Muzsaiy András
Müller Péter Iván
Nadas György
Nádasdy Ádám
Nádasi István
Nagy Ádám

Nagy Dávid
Nagy Edmond Géza
Nagy Ferenc
Nagy Gábor
Nagy Gergely
Nagy Gergely
Nagy Gergely
Nagy György
Nagy István
Nagy Iván
Nagy János
Nagy Katalin
Nagy László
Nagy László Attila
Nagy Levente
Nagy Pál András
Nagy Roland
Nagy Szabolcs
Nagy Tibor Dr.
Nagy-Bandó András
Nagyfi László
Nagy-Miklós Péter
Nagyölbei Mária
Nagyszokolyai Márton
Náksi Attila
Naszvagy Tamás
Neményi Csaba
Neményi Zsolt
Neményi Zsuzsanna
Nemes András
Nemes Csaba
Nemes István
Nemes László
Nemes Zoltán
Németh Áajos
Németh Gábor
Németh Gábor
Németh Gábor A
Németh Gergely
Németh Judit
Németh Károly
Németh Péter
Németh Sándor
Németh Tibor
Németh Zoltán
Németh Zoltán
Németh Zoltánné
Némethy Gábor
Neubauer Lászlóné
Nikolics Gáborné
Nágrádi Tóth István
Novai Anna
Novai Gábor
Novák János
Novák Péter
Nyakas László
Nyerges Attila
Nyese Mária
Oberfrank Géza
Oláh Csaba
Oláh Dezső
Oláh József
Oláh Kálmán

Oláh Szabolcs
Oláh Szabolcs
Oláh Zoltán
Oláh Zsolt
Olgyay Gábor
Oni Olanrewaju Idowu
Orbán Gyula
Orbán József
Orbán Tamás
Ormosi Olivér
Oroszlán Gábor
Oroszlán György
Ózdi Rezső Sándor
Ökrös Csaba
Ősz Balázs
Pajor Tamás
Paksi Endre
Pál Gábor
Pál Jánosné
Pál Tamás
Palósti Kovács Zoltán
Pálhegyi Dávid
Pálkerti Zsuzsanna
Pálmai Krisztián
Pálos Zsuzsanna
Pálvölgyi Géza
Palya Bea
Pap Krisztián
Pap Rita
Pápai József
Papp Gyula
Papp Imre
Papp Roland László
Papp Szabolcs
Papp Tibor
Parádi Gergely
Paréj Zoltán
Pániczky András Gábor
Parov Nikola
Pásti Edit Katalin
Pásztor István
Pásztor László
Pásztor Sámuel
Patai Tamás
Pataky Attila
Patkó Béla
Pavlicsek László
Peck László
Pege Aladárné
Pejkró Balázs
Pejtsik Péter
Pelles Péter Pál
Pély Barnabás
Penczi Mária Ilona
Pengő Csaba
Perecsényi Tibor
Pereverzia Zoltán
Pete László
Péter János
Pethő Zsolt
Petneházi Géza
Petrás János
Pilisi Konrád

Pintácsi Alexandra
Pintér Mihály
Pintér Zoltán
Pintér Zsolt
Pityinger László
Pityinger Péter
Plitz Zoltán
Pohl Mihály
Póka Egon
Polgár Péter
Polgár Tamás
Polyák Attila
Pomázi Zoltán
Poniklo Imre
Posta Pál
Pozsgai János
Pozsonyi Attila
Pozsonyi Ottóné
Pötörke Gábor
Prazsák László
Premez Máttyás
Presser Gábor
Pribil György
Pribozski Máttyás
Prieger Zsolt
Prudovits Edina
Pulius Tamás
Pusztai Zoltán
Püspöki Mihály
Rácz Edit
Rácz Gergő
Rácz Krisztián
Radics Gábor
Radics József
Radványi Balázs
Ragadics Csaba
Rajzi Juhász Miklós
Rajta János
Rakonczai Viktor
Rakonczay Ervin
Rátai János
Rátgéber László
Rátonyi Róbert
Regály György
Regena Attila
Regős István
Reich Tamás
Reiner Ágoston
Reiter Károly
Rékasi Attila
Reményi László
Réthy István Dr.
Révbíró Tamás
Révész Sándor
Révi Sándor
Rigó Tamás
Romanovits István Árpád
Romhányi Áron
Romhányi Józsefné
Rostáné Ihász Adrienne
Rozmán Zoltán
Rozs Tamás

Rózsa László
Rönky Fruzsina
RNagy István
Sáfár József
Sáfár Zsolt
Sághy Gyula Dr.
Sanchez Hugo
Sándor Jenőné Dr.
Sánta András Sándor
Sánta József
Sárik Péter
Sarkadi Balázs
Sarkady Sándor
Sárközi Imre
Sárközi Lajos
Sárközi Fanni
Sárközi Zoltán
Sárosi Istvánné
Sárosiné Vincze Ilona
Sárvári Vilmos
Sasvári Sándor
Schleier Csaba
Schlekman Dániel
Schmiedl Tamás
Schoffhauzer Péter
Schöck Zsuzsanna
Schränk Doma
Schrott Péter
Schuták László
Sebeők János
Sebestyén Márta
Sebő Ferenc
Sebők Gábor
Séfel Pál
Seller Zsolt
Sidlovics Gábor
Sidoo Attila
Sihell Ferenc
Siliga Miklós
Silye Attila
Sillye Jenő
Sipeki Zoltán
Sipos Beáta
Sipos F Tamás
Sipos Mihály
Siposs András
Skinti Csaba
Skoday Brigitta
Soltész Rezső
Solti János
Solymos Antal
Solymosi Vilmos
Sólyom Károlyné
Som Krisztián
Som Lajos
Somló Tamás
Somogyi Izabell
Somogyi Julianna
Somogyi Károly
Somogyi Zsolt
Somogyvári Imre
Soós László

Soós Tamás Attila
Soós Zoltán
Sparta Achilles Filippó
Spiegelhalter László
Srámek Nándor
Stark Ferenc
Stefaidh Tibor
Steklás Miklós
Stötzer Gábor
Strein Attila
Suha Józsefné
Suha Kálmán
Surányi Géza
Suták Zsolt
Süli Péter
Sümeghi Tamás
Sütő Lajos
Sütő Márton
Süveg Márk
Szabados Judit
Szabó Ágnes
Szabó András
Szabó Áron
Szabó Attila
Szabó Attila
Szabó Attila
Szabó Dávid
Szabó Erik
Szabó Erik
Szabó Erika
Szabó Gergely
Szabó Gyula
Szabó István
Szabó Józsefné
Szabó Kornél Dénes
Szabó László
Szabó László
Szabó Miklós Csaba
Szabó Tamás
Szabó Vilma
Szabó Zoltán
Szabó Zoltán
Szabó-Nagy László
Szakács László
Szakály László
Szakasi Lakatos Béla
Szakonyi Balázs
Szakos Krisztián
Szalai Ádám
Szalai István Dr.
Szalai Zoltán
Szalay Péter
Szalkai Tibor
Szántó Ferenc Ifj.
Szántó Gábor
Szanyi László
Szarka Gyula
Szarka Józsefné Boros Zs.
Szarka Tamás
Szarvas Árpád
Szarvas József
Szatmári György

Szauter Nándor
Szegedy Maszák Zoltán
Szegvári József
Szeifert Zsolt
Székely Gábor
Székely Krisztián
Székely Péter
Székely Szabolcs
Szekeres András
Szekeres Géza
Szémann Balázs
Szénási Pál Bertalan
Szendőfi Balázs
Szendőfi Péter
Szendrey Zsolt Károly
Szenes Andrea
Sütő Lajos
Sütő Márton
Szentimrei Ákos
Szentmártoni Imre
Szentmihályi Gábor
Szentpéteri Csilla
Szentpéteri Zsolt
Szepesi Máttyás
Szerdahelyi Csongor
Szerdahelyi László
Szigeti Edit
Szigeti Ferenc
Sziklai Zoltán
Szikora Róbert
Szikora Zsuzsa
Szilágyi Balázs
Szilágyi István
Szilágyi Róbert
Szinovszki Márton
Szirmai László
Szirtes Edina
Sziva Balázs
Szlabay Viktor
Szokodi Zoltán
Szokolay Balázs
Szolnaki Dóra
Szolnaki Péter
Szombathelyi Szaniszló
Szondy György
Szőke Barna Zsolt
Sztevanovity Dusan
Sztevanovity Zorán
Szűcs Antal Gábor
Szűcs Balázs
Szűcs Krisztián
Szűcs László
Szűcs Norbert
Szűcs Szabolcs
Szűts István
Szvorák Katalin
Tabár István
Takács Péter
Takács Zoltán
Takács Zsolt
Takáts Eszter
Tamás László
Tamási László
Tancsák Csaba

Topolczai Attila
Tarca László
Tarsai Zoltán
Tardos János
Tariska Szabolcs
Tarjánji Béla
Tarnai Kiss László
Taszosz Nikosz
Tátrai Antal
Tátrai Tibor
Temesi Bertalan
Temesvári Balázs
Teravögimov Pál Dr
Tilinger Attila
Todd Williams G.
Tolcsvai Nagy László
Tolcsvay Nagy Béla
Toldi Tamás
Tomba Mihály
Torma Gábor
Torres Kapuvári Dániel
Tóth András
Tóth Árpád
Tóth Balázs
Tóth Dániel György
Tóth Gábor
Tóth Gergely Domankos
Tóth Gyula
Tóth István
Tóth István
Tóth János István
Tóth János Rudolf
Tóth Jánosné Dávid Klára
Tóth Kristóf Máté
Tóth Miklós
Tóth Miklós
Tóth Sándor
Tóth Szabolcs
Tóth Szabolcs
Tóth Tamás Ferenc
Tóth Tibor
Tóth Viktor
Tóth Zoltán
Tóth Zoltán
Tóth Zoltán András
Tóth-Labonz Attila
Totik Zoltán
Tölgyes Csaba
Törőcsik Kristóf
Török Ádám
Török Tamás
Tövisházi Ambrus
Tréger Andor
Trócsányi Gergely
Trunkos András
Túri Lajos
Turjanszki György
Turós György
Turzó Sándor
Tüttő István
Tűzkő Csaba
Uhrin Benedek Sándor
Ujj Zoltán

Ujj Zsuzsanna
Ungár Anikó
Vácz Dániel
Vadas Tamás
Vághy Tamás
Válrik László
Valla Attila
Vámos Zsolt
Vándor Kálmán
Vándor Szabolcs
Vangel Tibor
Vannai László
Váradi Balázs György
Váradi Gyula
Váradi Imréné
Váradi József
Vársz Róbert
Varannai István
Varga Ádám
Varga Attila
Varga Gábor Attila
Varga Gusztávné
Varga György
Varga János
Varga Kálmán
Varga Kornél
Varga Livius
Varga Miklós
Varga Sándorné Dr
Varga Szabolcs
Varga Zoltán
Varga Zsolt
Varga Zsuzsa
Varjú Attila
Várkonyi Mátyás
Várkuti Zsolt
Várszegi Ákos
Várszegi Gábor József
Vas Gábor
Vas László
Vasvári Pál
Vázsonyi János
Vécsi Tibor
Vedres Csaba
Vedres József
Végyvári Ádám
Verasztó Gyula
Vértes Györgyné
Victor Máté
Vida Ferenc
Vida Kálmán Rudolf
Vig László
Vig Tommy
Vigh Arnold
Vikidál Gyula
Vilmányi Gábor
Vincze Lilla
Vincze Pál
Vincze Zoltán
Virág László
Viski Tamás
Viszt Viktor
Vitáné Babay Bernadette

Vitárius Imre
Vitagy Pál
Vizeli Balázs
Vizy Márton
Voga Viktória
Vally Tamás
Vörös Andor
Vörös András
Vörös Gábor
Vörös István
Vörösné Jánosi Katalin
Vranik Krisztián
Vujcsics Marietta
Walkó Csaba
Weber Attila
Weichinger Kálmán György
Weisz László
Wiegand Gyula László Dr.
Wiegand Gyuláné
Wimmer György
Windisch László
Winkler Gábor
Witkamp Michiel Jan Ido
Wolf Péter
Wolf Péterné Kovács Zsuzsanna
Yengibajjan David
Z Horváth Gyula
Zaják Péter
Zákányi Emőke Ambrózyné
Zámbó Edit
Zámbó Krisztián
Závodi Gábor
Závodi János
Zeffer András
Zelkó Tivadar
Zerkowitz András
Zimányi József Dr.
Zolnai András
Zoltáni Zsolt
Zrubka Pálné
Zuborinyák Zoltán
Zságer Balázs
Zsákai Ferencné
Zselencz László
Zsiborács Gyula
Zsigó Jenő
Zsoldos Béla
Zsoldos Gábor
Zsoldos Mária
Zsoldos Tamás

Írók osztálya

Acsai Roland
Ágh István
Baka Ágnes
Baka Istvánné
Baranyi Ferenc
Bari Károly
Barkóczy András
Báti Károlyné Dsida Margit

Békási Józsefné
Berkes Péter
Bertók László
Bodor Ádám
Bojtár Anna
Bojtár Endre
Borbély Szilárd Dr.
Bozsik Péter
Csák Bence Zoltán
Csendes Eszter
Cseres Tiborné Ülkei Nóra
Csongrádi Kata
Csóri Sándor
Csorba Győzőné Velényi Margit
Csukás István
Deák László
Dékány Józsefné
Dezsényi Katalin
Dienes Cedeonné Dr.
Dobai Péter
Enyedi György
Erdei Sándor
Erdős Virág
Falcsik Mari
Faludy Judit Dr.
Fecske Csaba
Fekete István
Fodor Ákos
Fodor Andrásné
Forgács Zsuzsa
Frankl Dániel
Galgóczy László
Garai László
Gézi János
Gergely Ágnes Dr.
Göncz Árpád
Görgey Gábor
Gyárfás Endre
Győri László
Harcos Bálint
Hervay Tamás
Hessling Erika
Horváth Istvánné
Horváth Zsolt
Huszárik Katalin
Illyés Mária Anna
Jékely Endre
Jékely Zsolt
Jókai Anna DrKaposiné
Kálnoky Lászlóné Dr.
Kaminskiné Örkény Angéla
Kántor Péter
Kányódi Sándor
Károlyi Alice Dr.
Kárpáti Kamil
Kerek Veronika
Keszthelyi Katalin
Király Levente
Kiss Anna
Kiss Benedek
Kiss Dénes
Kóródy Illdikó
Kovács Péter

Kroó Györgyné
Kunszery Gábor
Maksa Zoltán
Mándy Ivánné
Marno János
Maróti Lajosné
Mesterházi Mónika
Mészöly Dezső
Mezei Gábor József
Mohácsi Béla
Móricz Imre Dr.
Nádas Péter
Nagy András
Nagy András
Nagy Borbála Illdikó
Nemes László
Németh Csilla Dr.
Oravecz Imre
Oravecz Péter
Osvát Péter Györgyné Dr.
Örkény Antal
Örkény Istvánné
Paskándiné Sebők Anna
Péterfy Lászlóné
Petőcz András
Petrőzi Éva Dr Szabó Andrásné
Pomogáts Béla
Prohászka Tibor György
Radnóti Miklósné
Rapai Ágnes
Réz Pál
Rónay László
Rozsnyai Margit
Sándor Iván
Sebők Éva
Serfőző Simon
Simon Istvánné
Sinka Zoltán
Spiró György
Szabó László Dezső
Szádovári Lidia
Szakonyi Károly
Szántó Csaba
Szántó Tamásné
Szécsi Magda
Székely Dezső
Szemes Katalin
Szentmártoni János
Szentmihályi Szabó Péter
Szerb Györgyné
Szij Ferenc
Szilágyi Ákos
Szkárosi Endre
Szurdi András
Takács Zsuzsanna
Tamás Menyhért
Tandori Dezső
Tarbay Éde
Tasi Géza
Tomba Lászlóné
Tordos Ákos
Tornai József
Tóth Balint

Tóth Erzsébet
Tóth Eszter
Tóth Istvánné Varga Mária
Török Tamásné
Utasi Erzsébet
Várady Szabolcs
Vasadi Péter
Vathy Zsuzsa
Végh Györgyné
Veress Miklós
Viola József
Vörös István
Zelk Zoltánné Sinka Erzsébet

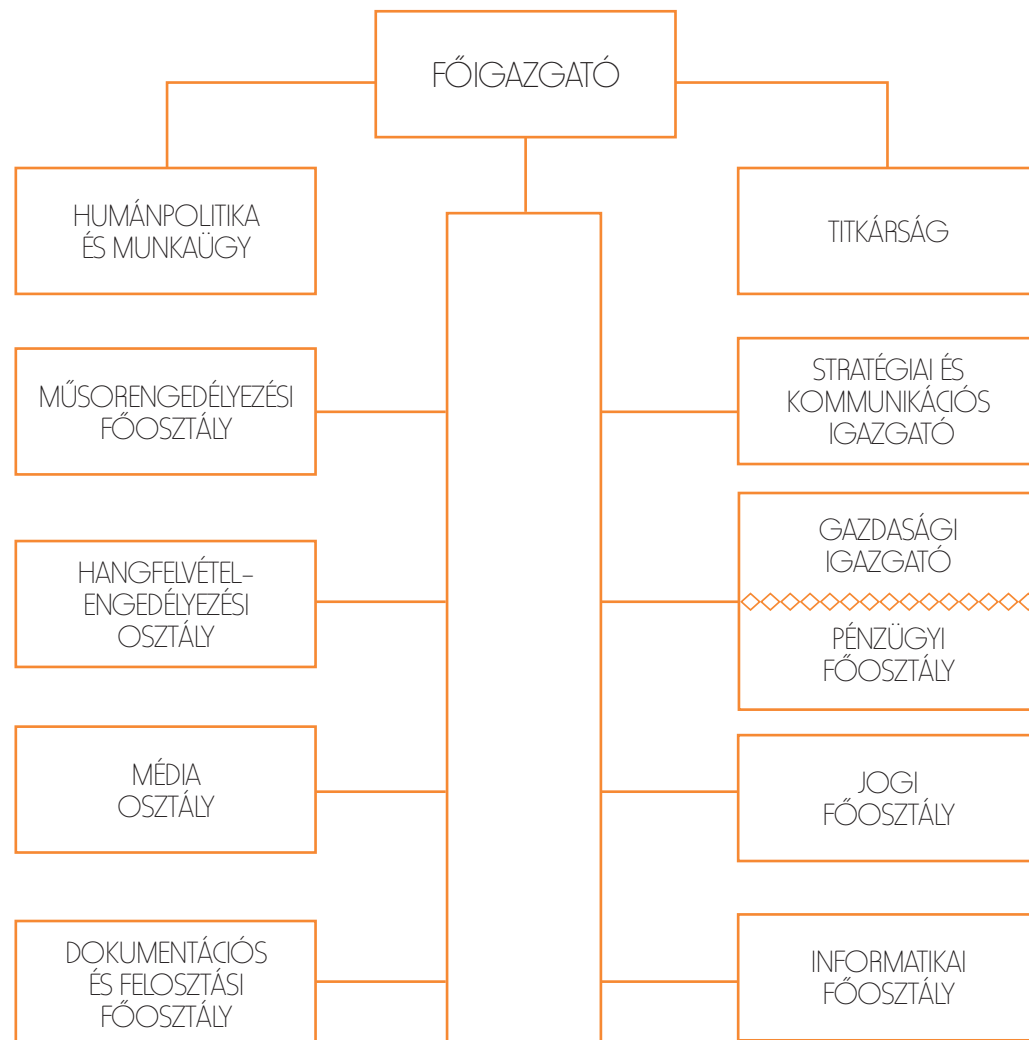
Zeneműkiadók osztálya

O8 Produkciós és Zeneműkiadó Bt
Abella és Lányai Bt
Akkord Zenei Kiadó Kft
Andante Művészeti Bt
Autentik 99 Bt
Borz Kulturális Szolgáltató Bt
Class Bt
CLS Zeneműkiadó Kft
Dobos Attila Művészeti Bt
Dred Sound Bt
EMI Zeneműkiadó Magyarország Kft
Fehér Solyom Zeneműkiadó Bt
Firestarter Kft
Köteles Bt
Locofilm Kft
Luna-Sol Művészeti és Lélekgyógyító Bt
Maximusic Kiadó Bt
Menthál Művészeti Bt
Netti Bt
Peemusic Zeneműkiadói Kft
Pop-Melody Bt
Private Moon Studios Bt
Proletár Bt
Rep 2000 Bt
Republic Művészeti Bt
Schubert Music Publishing Kft
Solo Music Zeneműkiadó Kft
St Martin Kulturális és Szolgáltató Bt
Starhill Publishing Bt
Sugi Kulturális Bt
Universal Music Publishing Editio Musica Budapest Zmk Kft
Vénusz Művészeti Bt
Warner/Chappell Music Hungary Kft

artisjus
2011

MAGYAR
SZERZŐI
JOGVÉDŐ
IRODA
EGYESÜLET

Szervezeti felépítése

artisjus

MAGYAR
SZERZŐI
JOGVÉDŐ
IRODA
EGYESÜLET

1016 Budapest, Mészáros u. 15-17.
www.artisjus.hu

Szerzői Ügyfélszolgálat

zeneszerzők, szövegírók, írók és
jogutódjaik részére

Tel: (1) 488 2666
Fax: (1) 212 2636
ugyfelszolgalat@artisjus.com

Központi elérhetőségek

zenei és irodalmi művek felhasználói és
egyéb érdeklődők részére

Tel: (1) 488 2600
Fax: (1) 212 1544
Információ: info@artisjus.com

ISSN 1417-8575

artisjus

Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület
Felelős kiadó: Dr. Szinger András főigazgató
(Budapest, I. Mészáros utca 15-17.)

Tervezés, nyomdai előkészítés: **LION**
Lion Kreatív Kft. PRODUCTIONS